



SEJM  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-68-02

Druk nr 414

Warszawa, 18 kwietnia 2002 r.

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy stanowiący realizację Strategii Gospodarczej Rządu SLD-UP-PSL "Przedsiębiorczość - Rozwój - Praca"

**- o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw** wraz z projektem podstawowego aktu wykonawczego.

Projekt ustawy dotyczy pakietu "Przed wszystkim przedsiębiorczość".

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

**Ustawa**

**z dnia**

**2002r.**

**o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa  
oraz o zmianie niektórych innych ustaw.**

**Art. 1.** W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000r. Nr 94, poz.1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz.1315 oraz z 2001r. Nr 16, poz.166, Nr 39, poz.459, Nr 42, poz.475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz.1452) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w § 1:

- w pkt 1 skreśla się wyraz „innych”,
- w pkt 4 skreśla się wyrazy „i 2”,

b) w § 2 skreśla się wyraz „innych”;

2) w art. 3:

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) ustawach podatkowych – rozumie się przez to ustawy dotyczące podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych określające podmiot, przedmiot opodatkowania, powstanie obowiązku podatkowego, stawki podatkowe oraz regulujące prawa i obowiązki organów podatkowych, podatników, płatników i inkasentów, a także ich następców prawnych oraz osób trzecich,

2) przepisach prawa podatkowego – rozumie się przez to przepisy ustaw podatkowych oraz przepisy, wydanych na ich podstawie, aktów wykonawczych,”

b) w pkt 3 w lit. c) skreśla się wyraz „inne”,

c) w pkt 6 na końcu zdania kropkę zastępuje się przecinkiem a po wyrazie „podatku” dodaje się po przecinku wyrazy „z wyjątkiem obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług oraz innych odliczeń stanowiących element konstrukcji tego podatku”,

d) dodaje pkt 7-9 w brzmieniu:

„7) zwrocie podatku – rozumie się przez to zwrot różnicy podatku lub zwrot podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, a także inne formy zwrotu podatku przewidziane w przepisach prawa podatkowego,

8) niepodatkowych należnościach budżetowych - rozumie się przez to nie będące podatkami i opłatami należności stanowiące dochód budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikające ze stosunków publicznoprawnych,

9) działalności gospodarczej – rozumie się przez to każdą działalność zarobkową wykonywaną we własnym imieniu i na własny lub na cudzy rachunek.”;

3) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. § 1. O ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej, podatnicy, płatnicy i inkasenci mogą składać deklaracje w formie elektronicznej.

§ 2. Deklaracja składana w formie elektronicznej powinna zawierać dane, w ustalonym formacie elektronicznym, zawarte we wzorze deklaracji określonym w odrębnych przepisach oraz winna być

opatrzona podpisem elektronicznym, złożonym na podstawie ważnego kwalifikowanego certyfikatu oraz oznakowana czasem przez wystawcę certyfikatu, z zachowaniem zasad przewidzianych w przepisach o podpisie elektronicznym.”;

4) art. 4. otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Obowiązkiem podatkowym jest, wynikająca z ustaw podatkowych, nieskonkretyzowana powinność przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia określonego w tych ustawach.”;

5) art.12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. § 1. Jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Upływ ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

§ 2. Terminy określone w tygodniach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który odpowiada początkowemu dniu terminu.

§ 3. Terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.

§ 4. Terminy określone w latach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim roku, który odpowiada początkowemu dniu terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim roku nie było - w dniu który poprzedzałby bezpośrednio ten dzień.

§ 5. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

§ 6. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:

- 1) wysłane w formie elektronicznej, za poświadczeniem przedłożenia, do organu podatkowego lub do jednostki informatycznej obsługi administracji podatkowej,
- 2) nadane w polskiej placówce pocztowej albo złożone w polskim urzędzie konsularnym,
- 3) złożone przez żołnierza lub członka załogi statku morskiego w dowództwie jednostki wojskowej lub kapitanowi statku,
- 4) złożone przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego,
- 5) złożone przez osobę aresztowaną w administracji aresztu śledczego.”;

6) po art.12 dodaje się art.12a w brzmieniu:

„Art. 12a. § 1. Organy podatkowe i organy kontroli skarbowej oceniając skutki podatkowe czynności prawnych uwzględniają zgodny zamiar stron i cel czynności, a nie jej treść, jeżeli jest ona inna niż ten zamiar i cel.

§ 2. Organy, o których mowa w § 1, rozstrzygając sprawy podatkowe mogą pominąć skutki czynności prawnych, jeżeli z dokonania tych czynności nie można było oczekiwać innych korzyści niż wynikających z obniżenia wysokości zobowiązania podatkowego, zwiększenia straty lub podwyższenia wysokości nadpłaty lub zwrotu podatku.”;

7) w art.13:

a) w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) izby skarbowe – jako:

- a) organy odwoławcze od decyzji urzędów skarbowych,
- b) organy pierwszej instancji, na podstawie odrębnych przepisów,
- c) organy odwoławcze od decyzji wydanej przez tę izbę.”,

b) skreśla się § 2,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Minister Finansów jest organem podatkowym - jako:

- 1) organ pierwszej instancji w sprawach stwierdzenia nieważności decyzji, wznowienia postępowania, zmiany lub uchylecia lub stwierdzenia wygaśnięcia decyzji – z urzędu,

- 2) organem odwoławczym od decyzji wydanych w sprawach, o których mowa w pkt 1.”,  
d) w § 4 skreśla się zdanie drugie;

8) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. § 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych:

- 1) sprawuje ogólny nadzór w sprawach podatkowych,
- 2) dąży do zapewnienia jednolitego stosowania prawa podatkowego przez organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej, dokonując w szczególności jego interpretacji, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego.

§ 2. Interpretacjami, o których mowa w § 1 pkt 2, są interpretacje kierowane do organów podatkowych i organów kontroli skarbowej dotyczące problemów prawa podatkowego, z zastrzeżeniem § 4. Interpretacje są zamieszczane w „Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów” oraz wiążą organy podatkowe i organy kontroli skarbowej.

§ 3. Zastosowanie się przez podatnika, płatnika lub inkasenta do interpretacji prawa podatkowego, o której mowa w § 2, nie zwalnia podatnika z obowiązku zapłaty podatku, jednakże nie może mu szkodzić. W takim przypadku nie wszczyna się postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe a postępowanie wszczęte w tych sprawach umarza się, nie nalicza się odsetek za zwłokę i nie ustala dodatkowego zobowiązania w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług – w zakresie wynikającym z zastosowania się do interpretacji.

§ 4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych nie dokonuje interpretacji przepisów prawa podatkowego, w indywidualnych sprawach, o których mowa w art.14a.”;

9) po art.14 dodaje się art.14a-14c w brzmieniu:

„Art. 14a. § 1. Stosownie do swojej właściwości, urząd skarbowy lub oraz przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego, na pisemne zapytanie podatnika, płatnika lub inkasenta dokonują pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w ich indywidualnych sprawach, w których nie toczy się postępowanie podatkowe lub kontrola podatkowa bądź postępowanie przed sądem administracyjnym.

§ 2. Zapytanie, o którym mowa w § 1, składa się do właściwego urzędu skarbowego lub przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego. Składając zapytanie podatnik, płatnik lub inkasent jest obowiązany do wyczerpującego przedstawienia stanu faktycznego oraz własnego stanowiska w sprawie.

§ 3. Interpretacja, o której mowa w § 1, zawiera ocenę prawną stanowiska pytającego z przytoczeniem przepisów prawa.

§ 4. Przepis art.14 § 3 stosuje się odpowiednio.

Art.14b. § 1. Urząd skarbowy przekazuje właściwej izbie skarbowej interpretację, wraz z zapytaniem, niezwłocznie po jej dokonaniu – do wiadomości oraz w celu sprawdzenia jej prawidłowości.

§ 2. Izba skarbowa obowiązana jest do dokonania zmiany interpretacji jeżeli, stwierdzi, że jest ona nieprawidłowa.

Art.14c. § 1. Do załatwienia zapytania, o którym mowa w art.14a § 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 139 § 1 i 4, art.140, art.170 § 1, art.169 § 1 - 2.

§ 2. Jeżeli zapytanie nie zostało uzupełnione w wyznaczonym terminie, organ podatkowy pozostawia je bez rozpatrzenia.”;

10) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. § 1. Jeżeli ustawy podatkowe nie stanowią inaczej, właściwość miejscową organów podatkowych ustala się według miejsca zamieszkania albo siedziby podatnika, płatnika, inkasenta lub podmiotu wymienionego w art. 133 § 2.

§ 2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach niektórych zobowiązań podatkowych lub

poszczególnych kategorii podatników, płatników lub inkasentów w sposób odmienny niż określony w § 1, uwzględniając w szczególności posiadanie miejsca zamieszkania lub siedziby za granicą, miejsce uzyskiwania dochodów, miejsce położenia przedmiotu opodatkowania.”;

11) po art.17 dodaje się art.17a w brzmieniu:

„Art.17a. Organem podatkowym właściwym miejscowo w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej jest organ podatkowy właściwy dla podatnika, płatnika lub inkasenta.”;

12) w art.18 w § 1 wyrazy „do końca okresu rozliczeniowego” zastępuje się wyrazami „za ten okres rozliczeniowy”;

13) po art.18 dodaje się art.18a w brzmieniu:

„Art.18a. § 1. Jeżeli po zakończeniu roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego nastąpi zdarzenie powodujące zmianę właściwości miejscowej organu podatkowego, organem podatkowym właściwym miejscowo w sprawach dotyczących poprzednich lat podatkowych lub innych okresów rozliczeniowych jest organ właściwy po zaistnieniu tych zdarzeń, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Organy podatkowe właściwe w dniu wszczęcia postępowania lub kontroli podatkowej pozostają właściwe, w sprawie, której to postępowanie lub kontrola dotyczy, chociażby w trakcie postępowania lub kontroli zmieniły się podstawy właściwości.”;

14) w art.19 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Spór o właściwość rozstrzyga się, w formie postanowienia, na wniosek organu będącego stroną sporu.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, wniosek o rozstrzygnięcie sporu urząd skarbowy wnosi za pośrednictwem właściwej izby skarbowej.”;

15) w art. 21:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli, wskutek wszczętego postępowania podatkowego, organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji, albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego.”;

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

§ 3a. Jeżeli, wskutek wszczętego postępowania podatkowego, organ podatkowy stwierdzi, że podatnik w złożonej deklaracji wykazał zwrot podatku w wysokości wyższej od należnej, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zwrotu podatku.”;

c) w § 4 wyrazy „Przepis § 3” zastępuje się wyrazami „Przepisy § 3 i art.53a”;

16) po art.21 dodaje się art.21a w brzmieniu:

„Art.21a. Podatnik, który zamierza skorzystać z ulgi podatkowej, której warunkiem, określonym w odrębnych przepisach, jest brak zaległości podatkowych, może złożyć wniosek, do właściwego organu podatkowego, o przeprowadzenie postępowania podatkowego w celu weryfikacji deklaracji, o której mowa w art.21 § 2. Do wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego przepis art.21 § 3 stosuje się odpowiednio.”;

17) w art.22:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Organ podatkowy, na wniosek podatnika, może zwolnić płatnika z obowiązku pobrania podatku, jeżeli:

1) pobranie podatku zagraża ważnym interesom podatnika, a w szczególności jego egzystencji lub

2) podatnik uprawdopodobni, że pobrany podatek byłby niewspółmiernie wysoki w stosunku do podatku należnego za rok podatkowy lub inny okres rozliczeniowy.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Organ podatkowy, na wniosek podatnika, może ograniczyć pobór zaliczek na podatek, jeżeli podatnik uprawdopodobni, że zaliczki obliczone według zasad określonych w ustawach podatkowych byłyby niewspółmiernie wysokie w stosunku do podatku należnego od dochodu przewidywanego na dany rok podatkowy.”;

18) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. § 1. Organ podatkowy określa podstawę opodatkowania w drodze oszacowania, jeżeli:

- 1) brak jest ksiąg podatkowych lub innych danych niezbędnych do jej określenia lub
- 2) dane wynikające z ksiąg podatkowych nie pozwalają na określenie podstawy opodatkowania albo
- 3) podatnik naruszył warunki uprawniające do korzystania ze zryczałtowanej formy opodatkowania.

§ 2. Organ podatkowy odstąpi od określenia podstawy opodatkowania w drodze oszacowania, jeżeli dane wynikające z ksiąg podatkowych, uzupełnione dowodami uzyskanymi w toku postępowania, pozwalają na określenie podstawy opodatkowania.

§ 3. Podstawę opodatkowania określa się w drodze oszacowania, stosując w szczególności następujące metody:

- 1) porównawczą wewnętrzną – polegającą na porównaniu wysokości obrotów w tym samym przedsiębiorstwie za poprzednie okresy, w których znana jest wysokość obrotu,
- 2) porównawczą zewnętrzną – polegającą na porównaniu wysokości obrotów w innych przedsiębiorstwach prowadzących działalność o podobnym zakresie i w podobnych warunkach,
- 3) remanentową – polegającą na porównaniu wartości majątku przedsiębiorstwa na początku i na końcu okresu, z uwzględnieniem wskaźnika szybkości obrotu,
- 4) produkcyjną – polegającą na ustaleniu zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa,
- 5) kosztową – polegającą na ustaleniu wysokości obrotu na podstawie wysokości kosztów poniesionych przez przedsiębiorstwo, z uwzględnieniem wskaźnika udziałów tych kosztów w obrocie,
- 6) udziału dochodu w obrocie – polegającą na ustaleniu wysokości dochodów ze sprzedaży określonych towarów i wykonywania określonych usług, z uwzględnieniem wysokości udziału tej sprzedaży (wykonanych usług) w całym obrocie.

§ 4. Określenie podstawy opodatkowania w drodze oszacowania powinno zmierzać do określenia jej w wysokości zbliżonej do rzeczywistej podstawy opodatkowania. Organ podatkowy, określając podstawę opodatkowania w drodze oszacowania, uzasadnia wybór metody oszacowania.”;

19) po art.23 dodaje się art.23a w brzmieniu:

„Art. 23a. § 1. Jeżeli podstawa opodatkowania została określona w drodze oszacowania, a podatnik jest zobowiązany do wpłaty zaliczek na podatek, organ podatkowy określa wysokość zaliczek, za okres, za który podstawa opodatkowania została oszacowana, proporcjonalnie do wysokości zobowiązania podatkowego za cały rok podatkowy lub inny okres rozliczeniowy. Przepis art.53a stosuje się odpowiednio.

§ 2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii właściwych organizacji samorządu społeczno-zawodowego i gospodarczego, może określić, w drodze rozporządzenia, dla niektórych rodzajów działalności gospodarczej, uproszczone normy służące oszacowaniu podstawy opodatkowania uwzględniające wskaźnik zyskowności, liczbę zatrudnionych pracowników, koszty ich zatrudnienia oraz koszty zakupu materiałów.”;

20) w art. 24 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, w przypadku naruszenia przez podatnika warunków uprawniających do korzystania ze zryczałtowanej formy opodatkowania.”;

- 21) w art.28 w § 4 wyrazy „dochody gminy” zastępuje się wyrazami „dochody, odpowiednio, budżetu gminy, powiatu lub województwa”;
- 22) w art.29 § 2 otrzymuje brzmienie:  
„§ 2. Skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem:  
1) zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej,  
2) zniesienia wspólności majątkowej prawomocnym orzeczeniem sądu,  
3) ustania wspólności majątkowej, w przypadku ubezwłasnowolnienia małżonka.”;
- 23) art. 30 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 30. § 1. Płatnik lub inkasent, który nie wykonał obowiązków określonych w art. 8 lub 9, odpowiada za podatek nie pobrany lub podatek pobrany, a nie wpłacony.  
§ 2. Jeżeli, wskutek wszczętego postępowania podatkowego, organ podatkowy stwierdzi okoliczność, o której mowa w § 1, organ ten wydaje decyzję o odpowiedzialności podatkowej płatnika (inkasenta), w której określa wysokość należności z tytułu nie pobranego lub pobranego, a nie wpłaconego podatku.  
§ 3. Przepisu § 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli odrębne przepisy stanowią inaczej albo jeżeli podatek nie został pobrany z winy podatnika; w tych przypadkach odpowiedzialność ponosi podatnik.  
§ 4. Decyzję, o której mowa w § 2, organ podatkowy może wydać również po zakończeniu roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego.”;
- 24) w art. 32:  
a) § 1 otrzymuje brzmienie:  
„§ 1. Płatnicy i inkasenci obowiązani są przechowywać dokumenty związane z poborem lub inkasem podatków do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania płatnika lub inkasenta.”,  
b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:  
„§ 1a. W razie likwidacji lub rozwiązania osoby prawnej bądź jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej podmiot dokonujący likwidacji lub rozwiązania zawiadamia pisemnie, właściwy organ podatkowy, nie później niż w ostatnim dniu istnienia osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, o miejscu przechowywania dokumentów związanych z poborem lub inkasem podatku.”;
- 25) art. 33 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 33. § 1. Zobowiązanie podatkowe, przed terminem płatności, może być zabezpieczone na majątku podatnika, a w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim także na majątku wspólnym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie zostanie ono wykonane, a w szczególności gdy podatnik nie uiszcza wymagalnych zobowiązań bez względu na ich charakter, lub dokonuje innych czynności, których skutkiem jest utrata prawa własności do majątku. W przypadku zabezpieczenia na majątku wspólnym małżonków przepis art. 29 § 2 stosuje się odpowiednio.  
§ 2. Zabezpieczenia, w okolicznościach wymienionych w § 1, można dokonać również w toku postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej, przed wydaniem decyzji:  
1) ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,  
2) określającej wysokość zobowiązania podatkowego,  
3) określającej wysokość zwrotu podatku.  
§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 2, zabezpieczeniu podlega również kwota odsetek za zwłokę należnych od zobowiązania na dzień wydania decyzji o zabezpieczeniu.  
§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 2, organ podatkowy na podstawie posiadanych danych co do wysokości podstawy opodatkowania określa w decyzji o zabezpieczeniu:  
1) przybliżoną kwotę zobowiązania podatkowego, jeżeli zabezpieczenie następuje przed wydaniem decyzji, o której mowa w § 2 pkt 1,

2) przybliżoną kwotę zobowiązania podatkowego oraz kwotę odsetek za zwłokę należnych od tego zobowiązania na dzień wydania decyzji o zabezpieczeniu, jeżeli zabezpieczenie następuje przed wydaniem decyzji, o której mowa w § 2 pkt 2.

§ 5. Zabezpieczenie następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

§ 6. W sprawie zabezpieczenia nie stosuje się art.165 § 2 i 4.”;

26) po art.33 dodaje się art.33a-33c w brzmieniu:

„Art.33a. § 1. Decyzja o zabezpieczeniu wygasa:

- 1) po upływie 14 dni od dnia doręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) z dniem doręczenia decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 3) z dniem doręczenia decyzji określającej wysokość zwrotu podatku.

§ 2. Wygaśnięcie decyzji o zabezpieczeniu nie narusza zarządzenia zabezpieczenia wydanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art.33b. Przepis art.33 stosuje się odpowiednio do zabezpieczenia na majątku:

- 1) płatnika lub inkasenta; decyzja o zabezpieczeniu wygasa z dniem doręczenia decyzji o odpowiedzialności podatkowej,
- 2) osób wymienionych w art.115, 116 i 116a, odpowiadających za zaległości podatkowe spółki, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że zobowiązanie nie zostanie przez spółkę wykonane, a w szczególności gdy spółka nie uiszcza wymagalnych zobowiązań bez względu na ich charakter lub dokonuje innych czynności, których skutkiem jest utrata prawa własności do majątku; decyzja o zabezpieczeniu wygasa, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna.

Art.33c. Przepisy art.33 § 2 pkt 2, § 4 pkt 2 oraz art.33a § 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio do decyzji określającej wysokość odsetek za zwłokę, o której mowa w art.53a.”;

27) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art.34. § 1. Skarbowi Państwa i jednostce samorządu terytorialnego przysługuje hipoteka na wszystkich nieruchomościach podatnika z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art.21 § 1 pkt 2, z tytułu zaległości podatkowych w podatkach stanowiących ich dochód oraz odsetek za zwłokę od tych zaległości, zwana dalej „hipoteką przymusową”.

§ 2. W zakresie zobowiązań podatkowych stanowiących dochód jednostki samorządu terytorialnego pobieranych przez urzędy skarbowe, wniosek o wpis hipoteki przymusowej do sądu składa właściwy urząd skarbowy.

§ 3. Przedmiotem hipoteki przymusowej może być:

- 1) część ułamkowa nieruchomości, jeżeli stanowi udział podatnika,
- 2) nieruchomość stanowiąca przedmiot współwłasności łącznej podatnika i jego małżonka,
- 3) nieruchomość stanowiąca własność wspólnika spółki cywilnej, z tytułu zaległości podatkowych spółki.

§ 4. Przedmiotem hipoteki przymusowej jest również:

- 1) użytkowanie wieczyste,
- 2) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego,
- 3) spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- 4) prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej (prawo do lokalu mieszkalnego w domu budowanym przez spółdzielnię mieszkaniową w celu przeniesienia jego własności na członka spółdzielni),
- 5) wierzytelność zabezpieczona hipoteką.

§ 5. Do hipotek określonych w § 3 i 4 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące hipoteki na nieruchomości.



§ 6. Przepisy § 1-5 stosuje się odpowiednio do należności przypadających od płatnika lub inkasenta.”;

28) w art. 35 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Podstawą wpisu hipoteki przymusowej jest:

1) doręczona decyzja:

- a) ustalająca wysokość zobowiązania podatkowego,
- b) określająca wysokość zobowiązania podatkowego,
- c) określająca wysokość odsetek za zwłokę,
- d) o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
- e) o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej
- f) o odpowiedzialności spadkobiercy,
- g) określającej wysokość zwrotu podatku.

2) tytuł wykonawczy lub zarządzenie zabezpieczenia, jeżeli może być wystawione, na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji bez wydawania decyzji, o której mowa w pkt 1.”;

29) w art.36 w § 2 po wyrazie „bankowego” kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się wyrazy „w tym przypadku o pierwszeństwie zaspokojenia decyduje kolejność wniosków o dokonanie wpisu.”;

30) w art.39 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W toku postępowania podatkowego, kontroli podatkowej lub kontroli skarbowej podatnik, płatnik, inkasent, wspólnicy spółki cywilnej lub inne osoby trzecie, na żądanie organu podatkowego obowiązani są do wyjawienia nieruchomości oraz przysługujących im praw majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki, jeżeli zachodzą przesłanki dokonania zabezpieczenia.”;

31) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. § 1. Skarbowi Państwa oraz jednostkom samorządu terytorialnego z tytułu zobowiązań w podatkach stanowiących ich dochód, przysługuje zastaw skarbowy na wszystkich, będących własnością podatnika oraz stanowiących współwłasność łączną podatnika i jego małżonka, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, jeżeli wartość poszczególnych rzeczy lub praw wynosi w dniu ustanowienia zastawu co najmniej 15.000 zł, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Zastawem skarbowym nie mogą być obciążone rzeczy lub prawa majątkowe nie podlegające egzekucji oraz, które mogą być przedmiotem hipoteki.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do należności przypadających od płatników lub inkasentów, następców prawnych oraz osób trzecich odpowiadających za zaległości podatkowe.”;

32) w art. 42 po § 4 dodaje się § 5-7 w brzmieniu:

„§ 5. Zastaw skarbowy wygasa:

- 1) z mocy prawa z dniem wygaśnięcia zobowiązania podatkowego albo
- 2) z dniem wykreślenia wpisu z rejestru zastawów skarbowych, albo
- 3) z dniem egzekucyjnej sprzedaży przedmiotu zastawu.

§ 6. O dokonaniu wpisu oraz wykreśleniu zastawu skarbowego urząd skarbowy zawiadamia podatnika, płatnika lub inkasenta, następcę prawnego lub osobę trzecią odpowiadającą za zaległości podatkowe, z zastrzeżeniem art.42a § 2. W sprawach zastawu skarbowego nie stosuje się art.165 § 2 i 4.

§ 7. Zaspokojenie z przedmiotu zastawu skarbowego następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

33) po art. 42 dodaje się art. 42a w brzmieniu:

„Art. 42a. § 1. Wykreślenie wpisu z rejestru zastawów skarbowych następuje, jeżeli rzecz lub prawo obciążone zastawem skarbowym, w dniu jego ustanowienia, nie stanowiło własności podatnika,

płatnika, inkasenta, następcy prawnego lub osoby trzeciej odpowiadającej za zaległości podatkowe. Wniosek o wykreślenie wpisu składa się w terminie 7 dni od dnia, w którym osoba powołująca się na swoje prawo własności powzięła wiadomość o ustanowieniu zastawu.

§ 2. W sprawie wykreślenia wpisu z rejestru zastawów skarbowych, w przypadku określonym w § 1, wydaje się decyzję.”;

34) w art. 44:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wpis zastawu skarbowego do rejestru dokonywany jest na podstawie doręczonej decyzji:

- 1) ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 3) określającej wysokość odsetek za zwłokę,
- 4) o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
- 5) o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej.
- 6) o odpowiedzialności spadkobiercy,
- 7) określającej wysokość zwrotu podatku.”

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio do należności przypadających od płatników lub inkasentów.”;

35) w art. 46 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Wydanie wypisu, o którym mowa w § 1, nie narusza przepisów o tajemnicy skarbowej.”;

36) w art.47 w § 4a wyrazy „właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego wyznaczył” zastępuje się wyrazami „rada właściwej jednostki samorządu terytorialnego wyznaczyła”;

37) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ podatkowy, na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć zapłatę podatku na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę,
- 3) odraczać inne terminy przewidziane w przepisach prawa podatkowego, z wyjątkiem terminów określonych w art. 68-71, art. 77 § 1-3, art. 79 § 2, art. 80 § 1, art. 87 § 3 i 4, art. 88 § 1 i art. 118.

§ 2. Przepisy § 1 pkt 1 i 2 stosuje się również do należności przypadających od płatników lub inkasentów. Przepis § 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio do terminów dotyczących płatników lub inkasentów.

§ 2a. Odraczanie terminu płatności podatku lub rozkładanie na raty zapłaty podatku oraz odraczanie lub rozkładanie na raty zapłaty zaległości podatkowej, na wniosek będącego przedsiębiorcą podatnika, płatnika lub inkasenta, następuje zgodnie z przepisami o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

§ 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, właściwość rzeczową organów podatkowych w sprawach, o których mowa w § 1 i 2, uwzględniając wysokość kwoty, która może być przedmiotem odroczenia lub rozłożenia na raty oraz terminy wpłat.”;

38) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art.49. § 1. W razie wydania decyzji na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 lub 2 nowym terminem płatności jest dzień, w którym, zgodnie z decyzją, powinna nastąpić zapłata odroczonego podatku bądź zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę albo poszczególnych rat, na jakie został rozłożony podatek lub zaległość podatkowa wraz z odsetkami za zwłokę.

§ 2. Jeżeli w terminie określonym w decyzji podatnik nie dokonał zapłaty odroczonego podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę bądź nie zapłacił którejkolwiek z rat, na jakie został rozłożony podatek lub zaległość podatkowa wraz z odsetkami za zwłokę, terminem płatności podatku lub zaległości podatkowej objętej odroczeniem lub ratą staje się, odpowiednio, termin określony w art. 47 § 1 - 3.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do odroczonych lub rozłożonych na raty należności płatników lub inkasentów.”;

39) w art.50 wyrazy „art.76 § 1, art.78 § 1” zastępuje się wyrazami „art.77 § 1, art.79 § 2”;

40) w art. 52 w § 1:

a) w pkt 1 wyrazy „art.74 § 2” zastępuje się wyrazami „art.73 § 2”;

b) w pkt 2 po wyrazie „należnej” dodaje się wyrazy „lub został zaliczony na poczet zaległości podatkowej bądź bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych”;

41) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Art. 53. § 1. Od zaległości podatkowych, z zastrzeżeniem art. 54, naliczane są odsetki za zwłokę.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do należności, o których mowa w art. 52 § 1 oraz do nie uregulowanych w terminie zaliczek na podatek, w części przekraczającej wysokość podatku należnego za rok podatkowy.

§ 3. Odsetki za zwłokę nalicza podatnik, płatnik, inkasent, następca prawny lub osoba trzecia odpowiadająca za zaległości podatkowe, z zastrzeżeniem art.35 § 2, art. 48 § 1 pkt 2 i 3, art. 53a, art. 62 § 4, art. 66 § 5 i art. 76a § 1.

§ 4. Odsetki za zwłokę naliczane są od dnia następującego po dniu upływu terminu płatności podatku lub terminu, w którym płatnik lub inkasent był obowiązany dokonać wpłaty podatku na rachunek organu podatkowego.

§ 5. W przypadkach, o których mowa w art. 52 § 1, odsetki za zwłokę naliczane są odpowiednio od dnia:

1) zwrotu nadpłaty, zwrotu podatku, zwrotu oprocentowania lub zaliczenia na poczet zaległości podatkowych bądź na poczet bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych,

2) pobrania wynagrodzenia.”;

42) po art.53 dodaje się art.53a w brzmieniu:

„Art. 53a. Jeżeli, wskutek wszczętego postępowania, po zakończeniu roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego, organ podatkowy stwierdzi, że podatnik mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił zaliczek na podatek w całości lub w części, nie złożył deklaracji, albo wysokość zaliczek jest inna niż wykazana w deklaracji, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość odsetek za zwłokę, przyjmując prawidłową wysokość zaliczek na podatek, jeżeli ich wysokość jest inna niż wykazana w deklaracji, a także w razie braku deklaracji.”;

43) art. 54 otrzymuje brzmienie:

„Art. 54. § 1. Odsetek za zwłokę nie nalicza się:

1) za okres zabezpieczenia, od zabezpieczonej kwoty zobowiązania, jeżeli objęte zabezpieczeniem środki pieniężne, w tym kwoty uzyskane ze sprzedaży objętych zabezpieczeniem rzeczy lub praw zostały zaliczone na poczet zaległości podatkowych,

2) za okres od dnia następnego po upływie terminu, o którym mowa w art.227 § 1, do dnia otrzymania odwołania przez organ odwoławczy,

3) za okres od dnia następnego po upływie terminu, o którym mowa w art.139 § 3, do dnia doręczenia decyzji organu odwoławczego, jeżeli decyzja organu odwoławczego nie została wydana w terminie, o którym mowa w art.139 § 3,

- 4) w przypadku zawieszenia postępowania z urzędu - od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania do dnia doręczenia postanowienia o podjęciu zawieszzonego postępowania,
- 5) od zaległości z tytułu podatków stanowiących dochody budżetu państwa, jeżeli wysokość odsetek nie przekraczałaby trzykrotności wartości opłaty dodatkowej pobieranej przez „Pocztę Polską” za polecenie przesyłki listowej,
- 6) za okres od dnia wszczęcia kontroli podatkowej do dnia doręczenia decyzji w sprawie, która była przedmiotem kontroli podatkowej, jeżeli postępowanie podatkowe nie zostało wszczęte w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia kontroli,
- 7) za okres od dnia wszczęcia postępowania podatkowego do dnia doręczenia decyzji organu pierwszej instancji, jeżeli decyzja nie została doręczona w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania,
- 8) w zakresie przewidzianym w odrębnych ustawach.

§ 2. Przepisu § 1 pkt 3 i 7 nie stosuje się, jeżeli do opóźnienia w wydaniu decyzji przyczyniła się strona lub jej przedstawiciel, bądź opóźnienie powstało z przyczyn niezależnych od organu.

§ 3. Przepisy § 1 pkt 2, 3, 6 i 7 stosuje się również w razie uchylenia decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia oraz stwierdzenia nieważności decyzji.

§ 4. Przepis § 1 pkt 1 stosuje się odpowiednio w razie przeniesienia na poczet zobowiązań podatkowych zajętych uprzednio rzeczy lub praw majątkowych.”;

44) w art.56 w § 1 wyrazy „przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „zgodnie z przepisami ustawy o Narodowym Banku Polskim”;

45) w art. 57:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W decyzji wydanej na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 lub 2, dotyczącej podatków stanowiących dochód budżetu państwa, organ podatkowy ustala opłatę prolongacyjną od kwoty podatku lub zaległości podatkowej.”;

b) w § 4 wyrazy “art. 49 § 2” zastępuje się wyrazami “art. 49 § 2 i 3 oraz art. 55 § 2”;

c) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Organ podatkowy może odstąpić od ustalenia opłaty prolongacyjnej, jeżeli wydanie decyzji, o której mowa w § 1, następuje w związku postępowaniem układowym lub na podstawie odrębnych ustaw.”;

d) § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Przepisy § 1-4 i 7 stosuje się również do odroczonej lub rozłożonej na raty należności płatników lub inkasentów oraz osób trzecich.”;

46) art. 59 otrzymuje brzmienie:

„Art.59. § 1. Zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części wskutek:

- 1) zapłaty,
- 2) pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta,
- 3) potrącenia,
- 4) zaliczenia nadpłaty bądź zwrotu podatku,
- 5) zaniechania poboru,
- 6) przeniesienia własności rzeczy lub przeniesienia praw majątkowych,
- 7) przejęcia własności nieruchomości lub przejęcia prawa majątkowego w postępowaniu egzekucyjnym,
- 8) umorzenia zaległości,
- 9) przedawnienia.

§ 2. Zobowiązanie płatnika lub inkasenta wygasa w całości lub w części wskutek:

- 1) wpłaty,
- 2) zaliczenia nadpłaty bądź zwrotu podatku,

- 3) umorzenia, w przypadkach przewidzianych w art.67 § 6,
- 4) przejęcia własności nieruchomości lub przejęcia prawa majątkowego w postępowaniu egzekucyjnym,
- 5) przedawnienia.”;

47) w art. 60:

a) w § 1:

- w pkt 1 po wyrazie „pocztowej” dodaje się po przecinku wyrazy „w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej”,
- w pkt 2 skreśla się wyrazy „lub na podstawie zlecenia pokrycia należności wystawionego przez organ podatkowy”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności i Prezesem Narodowego Banku Polskiego, może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wpłaty gotówkowej oraz polecenia przelewu na rachunek organu podatkowego, uwzględniając dane identyfikujące wpłacającego oraz tytuł wpłaty,
- 2) format komunikatu elektronicznego dokumentu, o którym mowa w pkt 1 oraz, w celu zapewnienia identyfikacji wpłacającego oraz tytułu wpłaty, zasady weryfikacji tego komunikatu, poprzez określenie takich elementów formularza, których nie wypełnienie lub błędne wypełnienie skutkuje odmową realizacji wpłaty gotówkowej lub polecenia przelewu.”;

48) w art. 61:

a) w § 1 wyrazy „bankowych rozliczeń bezgotówkowych” zastępuje się wyrazami „polecenia przelewu”,

b) w § 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) do pobierania podatków przez płatników lub inkasentów.”;

49) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art.62. § 1. Jeżeli na podatniku ciąży zobowiązania z różnych tytułów, dokonaną wpłatę zalicza się na poczet podatku, począwszy od zobowiązania o najwcześniejszym terminie płatności, chyba że podatnik wskaże, na poczet którego zobowiązania dokonuje wpłaty.

§ 2. Jeżeli na podatniku ciąży zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek, dokonaną wpłatę zalicza się na poczet zaliczki, począwszy od zobowiązania o najwcześniejszym terminie płatności.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w razie dokonywania wpłat na poczet rat, na jakie rozłożono podatek lub zaległość podatkową wraz z odsetkami za zwłokę.

§ 4. Do wpłat zaliczanych na poczet zaległości podatkowej stosuje się art.55 § 2. W sprawie zaliczenia wpłaty na poczet zaległości podatkowych, wydaje się postanowienie, na które służy zażalenie.

§ 5. Przepisy § 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio do wpłat dokonywanych przez płatników, inkasentów ich następców prawnych oraz osoby trzecie.”;

50) w art. 63 w § 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szczegółowe sposoby zaokrąglania podstaw opodatkowania, kwot podatków, odsetek za zwłokę, nadpłat, oprocentowania nadpłat, opłaty prolongacyjnej oraz wynagrodzeń przysługujących płatnikom lub inkasentom,”;

51) w art. 64:

a) w § 1:

- wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zobowiązania podatkowe oraz zaległości podatkowe wraz z odsetkami za zwłokę, w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa podlegają, na wniosek podatnika, potrąceniu z wzajemnej, bezspornej i wymagalnej wierzytelności podatnika wobec Skarbu Państwa z tytułu:”

- w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) odszkodowania orzeczonego w decyzji organu administracji rządowej.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Przepis art.55 § 2 stosuje się odpowiednio.”,

c) § 5 otrzymują brzmienie:

„§ 5. Potrącenie następuje z dniem:

- 1) złożenia wniosku, który został uwzględniony,
- 2) wydania z urzędu postanowienia o potrąceniu.”,

d) po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

„§ 6a. Potrącenie następuje w formie postanowienia, na które służy zażalenie.”;

52) w art. 65:

a) w § 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) odszkodowania orzeczonego w decyzji organu administracji samorządowej.”,

b) w § 2 wyrazy „art.64 § 2 – 6” zastępuje się wyrazami „art.64 § 2- 6a”;

53) w art.66:

a) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Przeniesienie następuje na wniosek podatnika:

- 1) w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1, na podstawie umowy zawartej, za zgodą właściwego urzędu skarbowego, pomiędzy starostą wykonującym zadanie z zakresu administracji rządowej i podatnikiem,
- 2) w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, na podstawie umowy zawartej pomiędzy zarządem gminy, powiatu albo województwa i podatnikiem.”,

§ 3. Umowa, o której mowa w § 2, wymaga formy pisemnej.”,

b) po § 3a dodaje się § 3b w brzmieniu:

„§ 3b. Wyrażenie bądź odmowa wyrażenia zgody następuje w formie postanowienia.”;

54) w art.67:

a) w § 4 w pkt 4 wyrazy „następców prawnych oraz nie ma możliwości orzeczenia odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej; w takim przypadku decyzję umarzającą zaległość podatkową pozostawia się w aktach sprawy” zastępuje się wyrazami „spadkobierców innych niż Skarb Państwa oraz nie ma możliwości orzeczenia odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej”,

b) po § 4 dodaje się § 5-6 w brzmieniu:

„§ 5. W przypadkach, o których mowa w § 4, decyzję umarzającą zaległość podatkową pozostawia się w aktach sprawy.

§ 6. Przepisy art.67 § 4 pkt 3 i 4 stosuje się odpowiednio do umarzania zaległości płatnika lub inkasenta.”;

55) w art.68:

a) § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§ 3. Dodatkowe zobowiązanie podatkowe w podatku od towarów i usług nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

§ 4. Zobowiązanie z tytułu opodatkowania dochodu nie znajdującego pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzącego ze źródeł nieujawnionych nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie 5 lat, licząc od końca roku, w którym upłynął termin do złożenia zeznania rocznego dla podatników podatku dochodowego od osób fizycznych.”,

b) w § 5 wyrazy „12 miesięcy” zastępuje się wyrazami „2 lata”;

56) w art.69 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Termin do wydania decyzji, o której mowa w § 1, wynosi 3 lata od końca roku podatkowego, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące utratę prawa do ulgi podatkowej, a jeżeli podatnik nie zgłosił organowi podatkowemu utraty prawa do ulgi co najmniej na 2 miesiące przed upływem tego terminu - termin do wydania decyzji, o której mowa w § 1, wynosi 5 lat.”;

57) art. 70 otrzymuje brzmienie:

„Art.70. § 1. Zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

§ 2. Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu:

1) od dnia wydania decyzji, o których mowa w art. 48 § 1 pkt 1-3, do dnia terminu płatności odroczonego podatku lub zaległości podatkowej, ostatniej raty podatku lub ostatniej raty zaległości podatkowej,

2) od dnia wydania wejścia w życie rozporządzenia w sprawie przedłużenia terminu płatności podatku wydanego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych do dnia upływu przedłużonego terminu.

§ 3. Bieg terminu przedawnienia przerywa ogłoszenie upadłości. Po przerwaniu bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia następującego po dniu uprawomocnienia się postanowienia o ukończeniu postępowania upadłościowego.

§ 4. Bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony z dniem:

1) wszczęcia postępowania podatkowego, postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe,

2) wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

§ 5. Termin przedawnienia biegnie dalej od dnia następującego po dniu:

1) doręczenia ostatecznej decyzji organu podatkowego,

2) prawomocnego zakończenia postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe,

3) doręczenia organowi podatkowemu orzeczenia sądu administracyjnego wraz z jego uzasadnieniem.

§ 6. Nie ulegają przedawnieniu należności, o których mowa w art.34 § 1, zabezpieczone hipoteką, jednakże po upływie terminu przedawnienia należności te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki.”;

58) po art. 70 dodaje się art. 70a i 70b w brzmieniu:

„Art. 70a. § 1. Bieg terminu przedawnienia, o którym mowa w art.68 § 1 i 3 oraz art.70 § 1, ulega zawieszeniu, jeżeli możliwość ustalenia lub określenia zobowiązania podatkowego wynika z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, a ustalenie lub określenie przez organ podatkowy wysokości tego zobowiązania uzależnione jest od uzyskania odpowiednich informacji od organów innego państwa.

§ 2. Zawieszenie terminu przedawnienia, o którym mowa w § 1, następuje od dnia wystąpienia przez organ podatkowy z wnioskiem do organu innego państwa, do dnia uzyskania przez organ podatkowy żądanej informacji - jednak nie dłużej niż przez okres 3 lat.

§ 3. Zawieszenie terminu przedawnienia, o którym mowa w § 1, może następować wielokrotnie; w takich przypadkach okres łącznego zawieszenia terminu przedawnienia nie może przekraczać 3 lat.

Art. 70b. Jeżeli w trakcie toczącego się postępowania podatkowego zobowiązanie podatkowe uległo przedawnieniu - postępowanie to umarza się w drodze postanowienia.”;

59) w art. 71 po wyrazach „art. 70” dodaje się wyrazy „oraz art. 70b”;

60) rozdział 9 i 10 działu III otrzymują brzmienie:

„Rozdział 9  
Nadpłata

Art. 72. § 1. Za nadpłatę uważa się kwotę:

- 1) nadpłaconego lub nienależnie zapłaconego podatku,
- 2) podatku pobraną przez płatnika nienależnie lub w wysokości większej od należnej,
- 3) zobowiązania zapłaconego przez płatnika lub inkasenta, jeżeli w decyzji, o której mowa w art. 30 § 2, określono je nienależnie lub w wysokości większej od należnej,
- 4) zobowiązania zapłaconego przez osobę trzecią lub spadkobiercę, jeżeli w decyzji o ich odpowiedzialności określono je nienależnie lub w wysokości większej od należnej.

§ 2. Jeżeli wpłata dotyczyła zaległości podatkowej, na równi z nadpłatą traktuje się także część wpłaty, która została zaliczona na poczet odsetek za zwłokę.

Art. 73. § 1. Nadpłata powstaje, z zastrzeżeniem § 2, z dniem:

- 1) zapłaty przez podatnika podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej,
- 2) pobrania przez płatnika podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej,
- 3) zapłaty przez płatnika lub inkasenta należności wynikającej z decyzji o jego odpowiedzialności podatkowej, jeśli świadczenie to było nienależne lub zostało określone w wysokości większej od należnej,
- 4) wpłacenia przez płatnika lub inkasenta podatku w wysokości większej od pobranego,
- 5) zapłaty przez osobę trzecią lub spadkobiercę należności wynikającej z decyzji o odpowiedzialności podatkowej, jeżeli świadczenie to było nienależne lub zostało określone w wysokości większej od należnej,
- 6) złożenia korekty deklaracji w podatku od towarów i usług obniżającej wysokość zobowiązania podatkowego, w związku ze zwiększeniem kwoty podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług.

§ 2. Nadpłata powstaje z dniem złożenia:

- 1) zeznania rocznego – dla podatników podatku dochodowego,
- 2) deklaracji podatku akcyzowego – dla podatników podatku akcyzowego,
- 3) deklaracji o wpłatach z zysku za rok obrotowy – dla jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i przedsiębiorstw państwowych.

Art. 74. Jeżeli nadpłata powstała w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, a podatnik, którego zobowiązanie podatkowe powstało w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1:

- 1) złożył jedną z deklaracji, o których mowa w art. 73 § 2, lub inną deklarację, z której wynika wysokość zobowiązania podatkowego - wysokość nadpłaty określa podatnik we wniosku o jej zwrot, składając równocześnie skorygowaną deklarację,
- 2) został rozliczony przez płatnika - wysokość nadpłaty określa podatnik we wniosku o jej zwrot, składając równocześnie zeznanie, o którym mowa w art. 73 § 2 pkt 1,
- 3) nie był obowiązany do składania deklaracji - wysokość nadpłaty określa podatnik we wniosku o jej zwrot.

Art. 74a. W przypadkach nie wymienionych w art. 73 § 2 i art. 74 wysokość nadpłaty określa organ podatkowy.

Art. 75. § 1. Jeżeli podatnik kwestionuje zasadność pobrania przez płatnika podatku albo wysokość pobranego podatku, może złożyć wniosek o stwierdzenie nadpłaty podatku.

§ 2. Uprawnienie określone w § 1 przysługuje również:

- 1) podatnikom, których zobowiązanie podatkowe powstaje w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, jeżeli:



- a) w zeznaniach (deklaracjach), o których mowa w art. 73 § 2, wykazali zobowiązanie podatkowe nienależne bądź w wysokości większej od należnej i wpłacili zadeklarowany podatek albo wykazali kwotę nadpłaty w wysokości mniejszej od należnej,
  - b) w deklaracjach innych niż wymienione w art. 73 § 2 pkt 2 i 3, z wyjątkiem deklaracji w podatku dochodowym, wykazali zobowiązanie podatkowe nienależne lub w wysokości większej od należnej i wpłacili zadeklarowany podatek,
  - c) nie będąc obowiązany do składania zeznań (deklaracji), dokonali wpłaty podatku nienależnego lub w wysokości większej od należnej,
- 2) płatnikom lub inkasentom, jeżeli:
- a) w złożonej deklaracji wykazali oraz wpłacili podatek w wysokości większej od pobranego,
  - b) w złożonej deklaracji wykazali oraz wpłacili podatek w wysokości większej od należnej,
  - c) wpłacili podatek w wysokości większej od należnej.

§ 3. W przypadkach, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a) i b) oraz w pkt 2 lit. a) i b), podatnik, płatnik lub inkasent równocześnie z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty są obowiązani złożyć skorygowane zeznanie (deklarację).

§ 4. Jeżeli prawidłowość skorygowanego zeznania (deklaracji) nie budzi wątpliwości, organ podatkowy zwraca nadpłatę bez wydania decyzji o stwierdzeniu nadpłaty.

§ 5. Jeżeli zwrotu nadpłaty, w trybie o którym mowa w § 4, dokonano nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej, od kwoty nadpłaty podlegającej zwrotowi nie nalicza się odsetek za zwłokę. W tym zakresie nie wszczyna się postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe.

§ 6. Przepisów art. § 2 pkt 1 lit. b) i pkt 2 nie stosuje się, jeżeli ustawy podatkowe przewidują inny tryb zwrotu podatku.

§ 7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach, o których mowa w § 1, uwzględniając w szczególności rodzaj podatku i przypadki poboru podatku przez płatnika.

Art. 76. § 1. Nadpłaty, wraz z ich oprocentowaniem, podlegają zaliczeniu z urzędu na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę oraz bieżących zobowiązań podatkowych, a w razie ich braku podlegają zwrotowi z urzędu, chyba że podatnik złoży wniosek o zaliczenie nadpłaty w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Nadpłaty, których wysokość nie przekracza wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym, podlegają z urzędu zaliczeniu na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę oraz bieżących zobowiązań podatkowych, a w razie ich braku na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych, chyba że podatnik wystąpi o ich zwrot.

Art. 76a. § 1. W sprawach zaliczenia nadpłaty na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań podatkowych wydaje się postanowienie, na które służy zażalenie. W przypadku zaliczenia nadpłaty na poczet zaległości podatkowych przepis art. 55 § 2 i art. 62 § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Zaliczenie nadpłaty na poczet zaległości podatkowych następuje z dniem:

- 1) powstania nadpłaty, w przypadkach o których mowa w art. 73 § 1 pkt 1, 2 i 5 oraz § 2,
- 2) złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty.

Art. 76b. Przepisy art. 76, art. 76a, art. 77b i art. 80 stosuje się odpowiednio do zwrotu podatku. Zaliczenie, o którym mowa w art. 76a § 2 pkt 1, następuje z dniem złożenia deklaracji wykazującej zwrot podatku.

Art. 76c. Nadpłatę wynikającą z zaliczek na podatek zwraca się po zakończeniu okresu, za który rozlicza się podatek. Jeżeli jednak nadpłata wynika z decyzji stwierdzającej nadpłatę, wydanej w związku z art. 75 § 1, zwrot nadpłaty następuje w terminie 30 dni od dnia wydania tej decyzji.

Art. 77 § 1. Nadpłata podlega zwrotowi w terminie:

1) 30 dni od dnia wydania decyzji o zmianie, uchyleniu lub stwierdzeniu nieważności, z zastrzeżeniem § 3,:

- a) decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- b) decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- c) decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
- d) decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej lub spadkobiercy,

2) 30 dni od dnia wydania decyzji stwierdzającej nadpłatę,

3) 30 dni od dnia doręczenia organowi podatkowemu orzeczenia sądu administracyjnego wraz z jego uzasadnieniem, uchylającego lub stwierdzającego nieważność decyzji organu podatkowego pierwszej instancji,

4) 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 74,

5) 3 miesiące od dnia złożenia zeznania lub deklaracji, o których mowa w art. 73 § 2, z zastrzeżeniem § 2,

6) 2 miesiące od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem (deklaracją) w przypadkach, o których mowa w art. 75 § 3, lecz nie wcześniej niż w terminie 3 miesiące od dnia złożenia zeznania lub deklaracji, o których mowa w art. 73 § 2.

§ 2. W przypadku skorygowania deklaracji lub zeznania w trybie określonym w art. 274 lub art. 274a, nadpłata podlega zwrotowi w terminie 3 miesiące od dnia skorygowania przez podatnika deklaracji.

§ 3. W przypadku uchylenia decyzji, o której mowa w § 1 pkt 1 lit. a)-d), bądź stwierdzenia nieważności takiej decyzji, jeżeli następnie, w terminie 3 miesiące od dnia uchylenia lub stwierdzenia nieważności przez organ podatkowy lub od dnia doręczenia organowi podatkowemu orzeczenia sądu administracyjnego wraz z jego uzasadnieniem, uchylającego lub stwierdzającego nieważność decyzji, zostanie wydana decyzja w tej samej sprawie, nadpłata, którą stanowi różnica pomiędzy podatkiem wpłaconym a podatkiem wynikającym z tej decyzji, podlega zwrotowi w terminie 30 dni od dnia wydania nowej decyzji.

§ 4. W przypadku niewydania nowej decyzji w terminie, o którym mowa w § 3, nadpłata stanowiąca kwotę wpłaconą na podstawie decyzji uchylonej lub decyzji, której stwierdzono nieważność, podlega zwrotowi bez zbędnej zwłoki.

Art. 77a. Organ podatkowy może, na wniosek podatnika, w przypadkach uzasadnionych jego ważnym interesem, dokonać zwrotu nadwyżki wpłaconych kwot zaliczek na podatek dochodowy.

Art. 77b. § 1. Zwrot nadpłaty następuje:

1) na wskazany rachunek bankowy podatnika, płatnika lub inkasenta obowiązującego do posiadania rachunku bankowego,

2) w gotówce - podatnikom, płatnikom lub inkasentom nie obowiązującym do posiadania rachunku bankowego, chyba że zażądają zwrotu nadpłaty na rachunek bankowy.

§ 2. Za dzień zwrotu nadpłaty uważa się dzień:

1) obciążenia rachunku bankowego organu podatkowego na podstawie polecenia przelewu,

2) złożenia przekazu pocztowego,

3) wypłacenia kwoty nadpłaty przez organ podatkowy lub postawienia nadpłaty do dyspozycji podatnika w kasie.

§ 3. Nadpłata, której wysokość nie przekracza kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym, podlega zwrotowi wyłącznie w kasie.

§ 4. Nadpłata zwracana przekazem pocztowym jest pomniejszana o koszty jej zwrotu.

Art. 78. § 1. Nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę pobieranych od zaległości podatkowych, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Nadpłaty, o których mowa w art. 76 § 2, nie podlegają oprocentowaniu.

§ 3. Oprocentowanie przysługuje:

- 1) w przypadkach przewidzianych w art. 77 § 1 pkt 1 lit. a)–d), z zastrzeżeniem pkt 2, oraz w przypadku, o którym mowa w art. 77 § 1 pkt 3 - od dnia powstania nadpłaty,
- 2) w przypadkach przewidzianych w art. 77 § 1 pkt 1 lit. a)–d) – od dnia wydania decyzji o zmianie lub uchyleniu decyzji, jeżeli organ podatkowy nie przyczynił się do powstania przesłanki zmiany lub uchylenia decyzji, a nadpłata nie została zwrócona w terminie,
- 3) w przypadkach przewidzianych w art. 77 § 1 pkt 2 i pkt 6 – od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem (deklaracją):
  - a) jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji stwierdzającej nadpłatę,
  - b) jeżeli decyzja stwierdzająca nadpłatę nie została wydana w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty, chyba że do opóźnienia w wydaniu decyzji przyczynił się podatnik, płatnik lub inkasent,
  - c) jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie, o którym mowa w art. 77 § 1 pkt 6, chyba że do opóźnienia w zwrocie nadpłaty przyczynił się podatnik, płatnik lub inkasent.
- 4) w przypadku przewidzianym w art. 77 § 1 pkt 5 i § 2 – od dnia powstania nadpłaty, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania lub deklaracji, o których mowa w art. 73 § 2 lub od dnia złożenia korekty zeznania lub deklaracji w trybie art. 274 lub art. 274a.

§ 3. Oprocentowanie z tytułu nadpłat przysługuje do dnia zwrotu nadpłaty, zaliczenia jej na poczet zaległych lub bieżących zobowiązań podatkowych lub dnia złożenia wniosku o zaliczenie nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych, z zastrzeżeniem § 4.

§ 4. W przypadku przewidzianym w art. 77 § 1 pkt 4 oprocentowanie przysługuje za okres:

- 1) od dnia powstania nadpłaty do dnia jej zwrotu – pod warunkiem złożenia przez podatnika wniosku o zwrot nadpłaty w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o utracie mocy obowiązującej w całości lub w części aktu normatywnego lub dnia, w którym uchylono lub zmieniono w całości lub w części ten akt,
- 2) od dnia powstania nadpłaty do trzydziestego dnia od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o utracie mocy obowiązującej w całości lub w części aktu normatywnego lub dnia, w którym uchylono lub zmieniono w całości lub w części ten akt – jeżeli wniosek, o którym mowa w pkt 1, został złożony po upływie 30 dni od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o utracie mocy obowiązującej w całości lub w części aktu normatywnego lub dnia, w którym uchylono lub zmieniono w całości lub w części ten akt.

Art. 78a. Jeżeli dokonany zwrot nie pokrywa kwoty nadpłaty wraz z jej oprocentowaniem, zwrot ten zalicza się proporcjonalnie na poczet kwoty nadpłaty oraz kwoty jej oprocentowania w stosunku, w jakim, w dniu zwrotu, pozostaje kwota nadpłaty do kwoty oprocentowania.

Art. 79. § 1. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nadpłaty nie może zostać wszczęte w czasie trwania postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej oraz w okresie pomiędzy kontrolą a postępowaniem - w zakresie zobowiązań podatkowych, których dotyczy postępowanie lub kontrola.

§ 2. Prawo do złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wygasa:

- 1) w przypadkach, o których mowa w art. 75 § 1, po upływie 5 lat od dnia:
  - a) pobrania przez płatnika podatku nienależnie lub w wysokości większej od należnej,
  - b) uprawomocnienia się decyzji o uchyleniu lub zmianie decyzji, na podstawie której płatnik dokonał obliczenia podatku,
  - c) uprawomocnienia się decyzji o uchyleniu lub zmianie decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej lub o odpowiedzialności podatkowej spadkobiercy.
- 2) w przypadkach, o których mowa w art. 75 § 2 pkt 1 lit. a) i b) – po upływie 5 lat od dnia złożenia zeznania (deklaracji), w którym wykazano zobowiązanie podatkowe w wysokości większej od należnej albo kwotę nadpłaty lub zwrotu podatku w wysokości mniejszej od należnej,
- 3) w przypadku, o którym mowa w art. 75 § 2 pkt 1 lit. c) – po upływie 5 lat od dnia, w którym dokonano wpłaty podatku,

4) w przypadku, o którym mowa w art. 75 § 2 pkt 2 – po upływie 5 lat od dnia złożenia deklaracji lub od dnia wpłaty podatku w wysokości większej od wykazanej.

§ 3. Przepisu § 2 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli ustawy podatkowe przewidują inny tryb zwrotu podatku.

Art. 80. § 1. Prawo do zwrotu nadpłaty wygasa po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin jej zwrotu, określony w art. 77 § 1 -3.

§ 2. Po upływie terminu określonego w § 1 wygasa również prawo do złożenia wniosku o zaliczenie nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych oraz możliwość zaliczenia nadpłaty na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań podatkowych.

§ 3. Złożenie wniosku o stwierdzenie, zwrot nadpłaty lub zaliczenie nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych przerywa bieg terminu do zwrotu nadpłaty.

## Rozdział 10 Korekta deklaracji

Art. 81. Skorygowanie deklaracji następuje przez złożenie korygującej deklaracji wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyn korekty.

Art. 81a. § 1. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej podatnicy, których zobowiązanie podatkowe powstało w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, mogą skorygować uprzednio złożone zeznanie (deklarację), jeżeli:

1) w zeznaniach (deklaracjach), o których mowa w art. 73 § 2, wykazali zobowiązanie podatkowe nienależne bądź w wysokości większej od należnej i wpłacili zadeklarowany podatek albo wykazali kwotę nadpłaty w wysokości mniejszej od należnej,

2) w deklaracjach innych niż wymienione w art. 73 § 2 pkt 2 i 3, wykazali zobowiązanie podatkowe nienależne lub w wysokości większej od należnej i wpłacili zadeklarowany podatek,

3) w złożonej deklaracji, wykazali zobowiązanie podatkowe w wysokości niższej od należnej albo kwotę nadpłaty lub zwrotu podatku w wysokości większej od należnej.

§ 2. Uprawnienie do skorygowania deklaracji przysługuje:

1) płatnikom, jeżeli w złożonej deklaracji wykazali:

a) podatek pobrany w wysokości mniejszej lub większej od należnej,

b) podatek należny w wysokości mniejszej lub większej od pobranej.

2) inkasentom, jeżeli w złożonej deklaracji wykazali podatek należny w wysokości mniejszej od pobranej.

Art. 81b. § 1. Uprawnienie, o którym mowa w art. 81a:

1) ulega zawieszeniu na czas trwania postępowania podatkowego lub kontroli podatkowej oraz w okresie pomiędzy kontrolą a postępowaniem - w zakresie zobowiązań podatkowych, których dotyczy postępowanie lub kontrola,

2) przysługuje nadal - w zakresie, w jakim w toku postępowania podatkowego, kontroli podatkowej lub kontroli skarbowej nie stwierdzono naruszenia prawa lub nie wydano decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego.

§ 2. Korekta złożona w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1 nie wywołuje skutków prawnych.

Art. 81c. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej podatnicy, płatnicy i inkasenci mogą składać korekty deklaracji, jeżeli nie wpływa to na wysokość zobowiązania podatkowego, wysokość kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku.”;

61) w art. 82:

a) w § 1:

- skreśla się wyrazy „lub wykonujące wolny zawód”,

- w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) bez wezwania przez organ podatkowy – o wynagrodzeniach, za świadczone na ich rzecz usługi (wykonywaną pracę), wypłacanych, przez podmiot nie będący nierezydentem, osobom fizycznym będącym nierezydentami w rozumieniu przepisów prawa dewizowego świadczącym te usługi (wykonującym pracę), jeżeli w związku z umowami o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz innymi ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, może to mieć wpływ na powstanie obowiązku podatkowego lub wysokość zobowiązania podatkowego osób otrzymujących wynagrodzenie,

4) w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Banki obowiązane są do sporządzania i przekazywania comiesięcznych informacji o założonych i zlikwidowanych rachunkach bankowych osób prowadzących działalność gospodarczą, urzędowi skarbowemu, właściwemu według siedziby banku, w terminie do 7 dnia następnego miesiąca. Informacje zawierają numer rachunku, dane identyfikujące jego posiadacza oraz datę założenia (likwidacji) rachunku.”,

c) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na pisemne żądanie urzędów skarbowych obowiązane są do sporządzenia i przekazania informacji o składkach płatnika i ubezpieczonego.”,

d) w § 3 po wyrazie „opodatkowania” dodaje się wyrazy „oraz innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.”,

e) w § 5 wyrazy „w § 1 pkt 1 i w § 2” zastępuje się wyrazami „w § 1 pkt 1, § 2 i § 2a”,

f) w § 6 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) przypadki oraz zakres informacji, o których mowa w § 1 pkt 3, a także szczegółowe zasady, termin oraz tryb ich sporządzania, ze szczególnym uwzględnieniem czasu pobytu nierezydenta w kraju, danych identyfikujących nierezydenta i podmiot wypłacający nierezydentowi wynagrodzenie, wysokości wynagrodzenia, formy i terminu jego wypłaty”;

62) w art.84 w § 2 po wyrazie „ich” dodaje się wyrazy „formę, z uwzględnieniem formy wypisu aktu”;

63) art. 86 otrzymuje brzmienie:

„Art. 86. § 1. Podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych przechowują księgi i związane z ich prowadzeniem dokumenty do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

§ 2. W razie likwidacji lub rozwiązania osoby prawnej bądź jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej podmiot dokonujący likwidacji lub rozwiązania zawiadamia pisemnie, właściwy organ podatkowy, nie później niż w ostatnim dniu istnienia osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, o miejscu przechowywania ksiąg podatkowych oraz dokumentów związanych z ich prowadzeniem.”;

64) w art.87 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Podatnicy prowadzący działalność gospodarczą obowiązani są, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej – na żądanie kupującego lub usługobiorcy – wystawić rachunek potwierdzający dokonanie sprzedaży lub wykonanie usługi.

§ 2. Obowiązek wystawienia rachunku, o którym mowa w § 1, nie dotyczy rolników sprzedających produkty roślinne i zwierzęce pochodzące z własnej uprawy lub hodowli, nie przerobione sposobem przemysłowym, chyba że sprzedaż jest dokonywana w ich odrębnych, stałych miejscach sprzedaży, poza obrębem uprawy lub hodowli”;

65) w art. 88 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Podatnicy wystawiający rachunki są obowiązani kolejno je numerować i przechowywać kopie tych rachunków, w kolejności ich wystawienia, do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego”;

66) w art.89 w pkt 1 skreśla się wyrazy „lub wykonywania wolnego zawodu”;

67) w art. 92 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Małżonkowie wspólnie opodatkowani na podstawie odrębnych przepisów, ponoszą solidarną odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe oraz solidarna jest ich wierzytelność o zwrot nadpłaty podatku.

§ 4. Do wierzytelności o zwrot nadpłaty, o której mowa w § 3, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.”;

68) tytuł rozdziału 14 w dziale III otrzymuje brzmienie „Prawa i obowiązki następców prawnych oraz podmiotów przekształconych”.

69) art.93 otrzymuje brzmienie:

„Art. 93. § 1. Osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku:

- 1) łączenia się osób prawnych,
- 2) łączenia się spółek osobowych prawa handlowego,
- 3) łączenia się spółek osobowych i kapitałowych prawa handlowego  
- wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego, prawa i obowiązki każdej z łączących się osób lub spółek.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do osoby prawnej łączącej się przez przejęcie:

- 1) innej osoby prawnej (osób prawnych),
- 2) spółki (spółek) osobowej prawa handlowego.

§ 3. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do osoby prawnej przejmującej zakład (oddział) samodzielnie sporządzający bilans.

70) po art.93 dodaje się art.93a –93e w brzmieniu:

„Art.93a. § 1. Osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku :

- 1) przekształcenia innej osoby prawnej,
- 2) przekształcenia spółki nie mającej osobowości prawnej  
- wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego, prawa i obowiązki przekształcanej osoby lub spółki.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do:

1) spółki osobowej prawa handlowego zawiązanej (powstałej) w wyniku przekształcenia:

- a) innej spółki nie mającej osobowości prawnej,
- b) spółki kapitałowej,

2) spółki nie mającej osobowości prawnej, do której osoba fizyczna wniosła na pokrycie udziału, wkład w postaci swojego przedsiębiorstwa.”;

Art.93b. Przepis art.93 i art.93a stosuje się odpowiednio do łączenia się i przekształceń komunalnych zakładów budżetowych.

Art.93c. § 1. W przewidziane przepisami prawa podatkowego uprawnienia osoby prawnej wykreślonej z właściwego rejestru na skutek jej podziału:

- 1) wstępują - w zakresie uprawnień majątkowych - osoby prawne powstałe w wyniku podziału (zgodnie z planem podziału),
- 2) wstępuje - w zakresie uprawnień niemajątkowych - jedna z nowo utworzonych osób (wskazana w planie podziału).

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do osoby prawnej przejmującej majątek osoby prawnej, wykreślonej z właściwego rejestru na skutek jej podziału.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się, jeżeli majątek dzielonej osoby prawnej przejmowany w wyniku podziału stanowi zorganizowaną część przedsiębiorstwa.

Art.93d. Przepisy art.93-93c mają zastosowanie również do praw i obowiązków wynikających z decyzji wydanych na podstawie przepisów prawa podatkowego.

Art.93e. Przepisy art.93-93d stosuje się, w zakresie w jakim odrębne ustawy, umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz inne ratyfikowane umowy międzynarodowe, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, nie stanowią inaczej.”;

71) w art.94 wyrazy „i 7” zastępuje się wyrazami „, , art.93d i art.93e”;

72) w art. 96 w pkt 1 wyrazy „zaległości podatkowej” zastępuje się wyrazami „zobowiązania podatkowego”;

73) w art. 97 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio do praw i obowiązków z tytułu sprawowanej przez spadkodawcę funkcji płatnika.

§ 4. Przepisy § 1 - 3 stosuje się również do praw i obowiązków wynikających z decyzji wydanych na podstawie przepisów prawa podatkowego.”;

74) po art.97 dodaje się art.97a w brzmieniu:

„Art.97a. Do spadkobiercy, w zakresie przejętych przez niego zobowiązań spadkodawcy, stosuje się odpowiednio przepisy art.48 § 1 – 2a oraz art.67 § 1- 2.”;

75) w art.98:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności spadkobierców za:

- 1) zaległości podatkowe, w tym również za zaległości, o których mowa w art.52 § 1,
- 2) odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych spadkodawcy,
- 3) pobrane, a nie wpłacone podatki z tytułu sprawowanej przez spadkodawcę funkcji płatnika lub inkasenta,
- 4) nie zwrócone przez spadkodawcę zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług oraz ich oprocentowanie,
- 5) opłatę prolongacyjną,
- 6) koszty postępowania podatkowego,
- 7) koszty upomnienia i koszty postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec spadkodawcy, powstałe do dnia otwarcia spadku.”,

b) skreśla się § 3;

76) w art. 99 wyrazy „art. 70, 71, 76 § 1 oraz art. 78 § 1” zastępuje się wyrazami „art. 68, 70, 71, 77 § 1 oraz art. 80 § 1”;

77) art.100 otrzymuje brzmienie:

„Art.100. § 1. Organy podatkowe, właściwe ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy, orzekają w odrębnych decyzjach o zakresie odpowiedzialności poszczególnego spadkobiercy.

§ 2. W decyzji organ podatkowy określa wysokość zobowiązań spadkodawcy, o których mowa w art.98 § 1 i 2.

§ 3. Termin płatności przez spadkobiercę zobowiązań, o których mowa w § 2, wynosi 14 dni od dnia doręczenia decyzji.”;

78) w art. 101 skreśla się § 3;

79) w art.102 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. W razie śmierci strony w toku postępowania w sprawach dotyczących praw lub obowiązków wymienionych w art.97 w miejsce dotychczasowej strony wstępują jej spadkobiercy.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio do następców prawnych, o których mowa w art.93- 93c i art.94.”;

80) art. 103 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organy podatkowe zawiadamiają spadkobierców o:

- 1) złożonych przez spadkodawcę odwołaniach od decyzji, zażaleniach na postanowienia i skargach do sądu administracyjnego,
- 2) decyzjach wydanych na podstawie art. 48 § 1 pkt 1-4,
- 3) decyzjach i postanowieniach, które zostały doręczone spadkodawcy, a w dniu jego śmierci nie upłynął jeszcze termin do złożenia odwołania, zażalenia lub skargi do sądu administracyjnego,
- 4) wszczętej kontroli podatkowej,
- 5) złożonych przez spadkodawcę wnioskach o wszczęcie postępowania,
- 6) postępowaniach wszczętych z urzędu wobec spadkodawcy.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w § 1 pkt 1 i 3, terminy do złożenia odwołania, zażalenia lub skargi do sądu administracyjnego biegną ponownie od dnia doręczenia zawiadomienia.”;

81) w art. 104:

a) w § 1 po wyrazie „spadkobierców” dodaje się po przecinku wyrazy „na podstawie posiadanych danych,”,

b) w § 2 wyrazy „lub odliczeń” zastępuje się wyrazem „podatkowych”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Po upływie terminu, o którym mowa w § 2, organ podatkowy doręcza spadkobiercom decyzję ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego lub stwierdzającą nadpłatę.”,

d) skreśla się § 4;

82) w art.105 § 2 – 4 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Przypadające na rzecz spadkodawcy nadpłaty oraz zwroty podatków, a także oprocentowanie z tych tytułów zwracane są poszczególnym spadkobiercom w proporcji określonej w ich zgodnym oświadczeniu woli, pod warunkiem złożenia w organie podatkowym:

- 1) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku,
- 2) zgodnego oświadczenia woli wszystkich spadkobierców o podziale tych należności.

§ 3. W razie niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w § 2 pkt 2, w terminie 30 dni od dnia złożenia prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, kwoty należnych nadpłat i zwrotów podatku, a także kwoty oprocentowania z tych tytułów składane są do depozytu organu podatkowego. Nadpłata lub zwrot podatku jest pomniejszany o koszty przechowywania depozycie.

§ 4. Oprocentowanie naliczane jest nadal, jeżeli zwrot nadpłaty lub zwrot podatku nie został dokonany w terminie 15 dni od dnia złożenia oświadczenia, o którym mowa w § 2 pkt 2.”;

83) w art.107 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Osoby trzecie odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z następcą prawnym podatnika za przejęte przez niego zaległości podatkowe.”;

84) art. 108 otrzymuje brzmienie:



„Art. 108. § 1. O odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej organ podatkowy orzeka w decyzji.  
§ 2. Postępowanie w sprawie odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej nie może zostać wszczęte przed:

- 1) upływem terminu płatności ustalonego zobowiązania,
- 2) dniem doręczenia:
  - a) decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
  - b) decyzji o odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta,
  - c) decyzji w sprawie zwrotu zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług,
  - d) decyzji określającej wysokość należnych odsetek za zwłokę,
- 3) dniem wszczęcia postępowania egzekucyjnego, w przypadku o którym mowa w § 3.

§ 3. W razie wystawienia tytułu wykonawczego na podstawie deklaracji, na zasadach przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, przed orzeczeniem o odpowiedzialności osoby trzeciej nie wymaga się uprzedniego wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego i decyzji, o której mowa w art.53a.

§ 4. Egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna.”;

85) art. 109 otrzymuje brzmienie:

„Art. 109. § 1. W sprawie odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej przepisy art. 29, art. 33, art.33a, art. 34 § 1, art. 41 § 1, art. 47 § 1, art. 48 § 1 pkt 2 i 3, art.49, art. 51 § 1, 53 § 3, art. 55, art. 57, art. 59, art. 60, art.64 - 66 oraz art. 67 § 1 - 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W razie niedotrzymania terminu płatności osoba trzecia odpowiada również za naliczone po dniu wydania decyzji o jej odpowiedzialności podatkowej odsetki za zwłokę od:

- 1) zaległości podatkowych,
- 2) należności wymienionych w art.107 § 2 pkt 1,
- 3) nie zwróconych w terminie zaliczek naliczonego podatku od towarów i usług.”;

86) w art. 110 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie unieważnienia małżeństwa oraz separacji.”;

87) w art. 111:

a) w § 1 skreśla się wyrazy „lub wykonującym wolny zawód”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przepis § 1 stosuje się również do małżonków, którzy zawarli umowę o ograniczeniu lub wyłączeniu wspólności majątkowej, bądź których wspólność majątkowa została zniesiona przez sąd.”,

c) w § 5 w pkt 2 wyrazy „w § 3” zastępuje się wyrazami „w § 3 i 4”;

88) art.112 otrzymuje brzmienie:

„Art.112. § 1. Nabywca:

- 1) przedsiębiorstwa,
- 2) zorganizowanej części przedsiębiorstwa,
- 3) składników majątku związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą, wymienionych w § 2, jeżeli ich wartość w dniu zbycia wynosi co najmniej 15.000 zł,
  - odpowiada całym swoim majątkiem, solidarnie z podatnikiem za powstałe do dnia nabycia zaległości podatkowe związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

§ 2. Składniki majątku związane z prowadzoną działalnością gospodarczą stanowią aktywa trwałe w rozumieniu przepisów o rachunkowości, z wyłączeniem należności długoterminowych, udzielonych pożyczek i długoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

§ 3. Zakres odpowiedzialności nabywcy jest ograniczony do wartości nabytego przedsiębiorstwa, jego zorganizowanej części lub składników majątku.

§ 4. Zakres odpowiedzialności nabywcy nie obejmuje:

- 1) należności wymienionych w art. 107 § 2 pkt 1,
- 2) odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych oraz oprocentowania, o którym mowa w art. 107 § 2 pkt 3, powstałych po dniu nabycia.

§ 5. Przepisów § 3 i 4 nie stosuje się do nabywców będących małżonkiem lub członkiem rodziny podatnika, o których mowa w art. 111 § 3.

§ 6. Nabywca nie odpowiada za zaległości podatkowe, które nie zostały wykazane w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 306g.

§ 7. Nabywca odpowiada również za zaległości podatkowe zbywcy powstałe po dniu wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 306g, a przed dniem nabycia przedsiębiorstwa, jego części lub składników majątku, jeżeli od dnia wydania zaświadczenia do dnia zbycia:

- 1) upłynęło 30 dni - w przypadku zbycia przedsiębiorstwa lub jego części,
- 2) upłynęły 3 dni - w przypadku zbycia składników majątku.”;

89) art. 114 otrzymuje brzmienie:

„Art. 114. § 1. Właściciel, samoistny posiadacz lub użytkownik wieczysty rzeczy lub prawa majątkowego odpowiada za zaległości podatkowe użytkownika tej rzeczy lub prawa, powstałe w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez użytkownika, jeżeli dana rzecz lub prawo jest związane z działalnością gospodarczą lub służy do jej prowadzenia.

§ 2. Odpowiedzialność, o której mowa w § 1 ograniczona jest do równowartości rzeczy lub praw majątkowych będących przedmiotem użytkowania.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do najmu, dzierżawy, leasingu lub innych umów o podobnym charakterze.”;

90) po art. 114 dodaje się art. 114a w brzmieniu:

„Art. 114a. § 1. Dzierżawca lub użytkownik nieruchomości odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem będącym właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub posiadaczem samoistnym nieruchomości za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań podatkowych, wynikających z opodatkowania nieruchomości, powstałych podczas trwania dzierżawy lub użytkowania.

§ 2. Zakres odpowiedzialności dzierżawcy lub użytkownika nieruchomości nie obejmuje należności wymienionych w art. 107 § 2.”;

91) w art. 115:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe powstałe w okresie, gdy był on wspólnikiem. Za zobowiązania podatkowe powstałe, na podstawie odrębnych przepisów, po rozwiązaniu spółki odpowiadają osoby będące wspólnikami w momencie rozwiązania spółki.”,

b) skreśla się § 3,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Orzeczenie o odpowiedzialności, o której mowa w § 1, za zaległości podatkowe spółki z tytułu zobowiązań podatkowych, powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 1, nie wymaga uprzedniego wydania decyzji, o których mowa w art. 108 § 2 pkt 2. W tym przypadku określenie wysokości zobowiązań podatkowych spółki, orzeczenie o odpowiedzialności płatnika (inkasenta), zwrotu zaliczki naliczonego podatku od towarów i usług lub określenie wysokości należnych odsetek za zwłokę następuje w decyzji, o której mowa w art. 108 § 1.”,

d) po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Przepis § 4 stosuje się również w przypadku rozwiązania spółki.”;

92) art. 116 otrzymuje brzmienie:

„Art.116. § 1. Za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

- a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe), albo
  - b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy,
- 2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

§ 2. Odpowiedzialność członków zarządu, określona w § 1, obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu.

§ 3. W przypadku, gdy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji lub spółka akcyjna w organizacji nie posiada zarządu, za zaległości podatkowe spółki odpowiada jej pełnomocnik albo odpowiadają wspólnicy, jeżeli pełnomocnik nie został powołany. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Przepisy § 1-3 stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub wspólnika spółki w organizacji.”;

93) po art.116 dodaje się art.116a w brzmieniu:

„Art.116a. Za zaległości podatkowe innych osób prawnych, niż wymienione w art.116, odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie organów zarządzających tymi osobami. Przepisy art.116 § 1 - 3 stosuje się odpowiednio.”;

94) w art.117 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności osoby prawnej przejmującej majątek innej osoby prawnej w wyniku jej podziału.

§ 4. Przepis art.115 § 4 stosuje się odpowiednio do orzekania o odpowiedzialności podatkowej za zaległości podatkowe osoby prawnej wykreślonej z właściwego rejestru na skutek jej podziału.”;

95) w art. 118 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przedawnienie zobowiązania wynikającego z decyzji, o której mowa w § 1, następuje po upływie 3 lat od końca roku kalendarzowego, w którym została doręczona decyzja o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej. Przepisy art. 70 § 2 pkt 1 i § 3- 5 stosuje się odpowiednio, z tym że termin biegu przedawnienia po jego przerwaniu wynosi 3 lata.”;

96) art. 119 otrzymuje brzmienie:

„Art. 119. § 1. Kwota, o której mowa w art.41 § 1 i w art.112 § 1 pkt 3, podlega w każdym roku podwyższeniu w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszych dwóch kwartałach danego roku w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, a jeżeli wskaźnik ten ma wartość ujemną, kwota nie ulega zmianie.

§ 2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego, ogłasza w drodze obwieszczenia, do dnia 15 sierpnia danego roku, kwoty, o których mowa w art. 41 § 1 i w art. 112 § 1 pkt 3, z zaokrągleniem do pełnych setek złotych (z pominięciem dziesiątek złotych).”;

97) w art.121 w § 2 wyrazy „na wniosek strony udzielać niezbędnych informacji” zastępuje się wyrazami „udzielać niezbędnych informacji i wyjaśnień”;

98) w art. 122 po wyrazach „załatwienia sprawy” dodaje się wyrazy „w postępowaniu podatkowym”;

99) w art.123 w § 2 wyrazy „zostanie wydana decyzja w całości uwzględniająca wniosek strony” zastępuje się wyrazami „ma zostać wydana decyzja w całości uwzględniająca wniosek strony oraz w przypadkach, o których mowa w art.200 § 2 pkt 2-4”;

100) w art. 130:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pracownik urzędu skarbowego, urzędu gminy (miasta), starostwa, urzędu marszałkowskiego, izby skarbowej, Ministerstwa Finansów oraz członek samorządowego kolegium odwoławczego podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie dotyczącej zobowiązań podatkowych oraz innych spraw normowanych przepisami prawa podatkowego, w których:

1) jest stroną

2) pozostaje ze stroną w takim stosunku prawnym, iż rozstrzygnięcie sprawy może mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki,

3) stroną jest jego małżonek, rodzeństwo, wstępny, zstępny lub powinowaty pierwszego stopnia,

4) stronami są osoby związane z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,

5) był świadkiem lub biegłym, był lub jest przedstawicielem podatnika albo przedstawicielem podatnika jest jedna z osób wymienionych w pkt 3 i 4,

6) brał udział w wydaniu zaskarżonej decyzji,

7) zaistniały okoliczności, w związku z którymi wszczęto przeciw niemu postępowanie służbowe, dyscyplinarne lub karne,

8) stroną jest osoba pozostająca wobec niego w stosunku nadrzędności służbowej.”

b) w § 4 po wyrazach „wyłączenie pracownika” po przecinku dodaje się wyraz „odpowiednio”

c) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. W przypadku wyłączenia członka samorządowego kolegium odwoławczego jego prezes wyznacza osobę uprawnioną do zastąpienia osoby wyłączonej. Jeżeli samorządowe kolegium odwoławcze na skutek wyłączenia jego członków nie może załatwić sprawy z braku pełnego składu orzekającego, Prezes Rady Ministrów wyznacza w formie postanowienia do załatwienia sprawy inne samorządowe kolegium odwoławcze.”;

101) w art. 131:

a) w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) małżonka, rodzeństwa, wstępnych, zstępnych albo powinowatych pierwszego stopnia osób wymienionych w pkt 1 albo pkt 2,”

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 2, minister właściwy do spraw finansów publicznych nie może wyznaczyć urzędu skarbowego podlegającego izbie skarbowej, której dyrektora lub jego zastępcy dotyczą przesłanki wyłączenia.”;

102) art. 132 otrzymuje brzmienie:

„Art.132. § 1. Przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego, jego zastępca oraz skarbnik jednostki samorządu terytorialnego podlega wyłączeniu od załatwiania spraw dotyczących jego zobowiązań podatkowych lub innych spraw normowanych przepisami prawa podatkowego.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do spraw dotyczących:

1) małżonka, rodzeństwa, wstępnych, zstępnych albo powinowatych pierwszego stopnia osób wymienionych w § 1,

2) osób związanych stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli z osobami wymienionymi w § 1.

§ 3. W przypadku wyłączenia organu, o którym mowa w § 1, samorządowe kolegium odwoławcze wyznacza, w formie postanowienia, organ właściwy do załatwienia sprawy.”;

103) art. 133 otrzymuje brzmienie:

„Art. 133. § 1. Stroną w postępowaniu podatkowym jest podatnik, płatnik, inkasent lub ich następca prawny, a także osoba trzecia wymieniona w art. 110-117, która z uwagi na swój interes prawny żąda czynności organu podatkowego, do której czynność organu podatkowego się odnosi lub którego interesu prawnego działanie organu podatkowego dotyczy.

§ 2. Stroną w postępowaniu podatkowym może być również osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, inna niż wymieniona w § 1, jeżeli zgodnie z przepisami prawa podatkowego, przed powstaniem obowiązku podatkowego, ciąży na niej szczególne obowiązki lub zamierza skorzystać z uprawnień wynikających z tego prawa.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w art. 92 § 3, jedną stroną postępowania są małżonkowie i każdy z nich jest uprawniony do działania w imieniu obojga.”;

104) skreśla się art. 134;

105) art. 135 otrzymuje brzmienie:

„Art. 135. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych w sprawach podatkowych ocenia się według przepisów prawa cywilnego, o ile przepisy prawa podatkowego nie stanowią inaczej.”;

106) w art. 137:

a) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. W poszczególnych, wynikających w toku postępowania kwestiach mniejszej wagi, organ podatkowy może nie żądać pełnomocnictwa, jeżeli pełnomocnikiem jest małżonek strony, a nie ma wątpliwości co do istnienia i zakresu jego upoważnienia do występowania w imieniu strony.”;

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W zakresie nieuregulowanym w § 1-3a stosuje się przepisy prawa cywilnego.”;

107) art. 138 otrzymuje brzmienie:

„Art. 138. § 1. Organ podatkowy występuje do sądu z wnioskiem o wyznaczenie kuratora dla osoby niezdolnej do czynności prawnych lub osoby nieobecnej, jeżeli kurator nie został już wyznaczony.

§ 2. W przypadku konieczności podjęcia czynności nie cierpiących zwłoki organ podatkowy wyznacza dla osoby nieobecnej przedstawiciela, za jego zgodą, uprawnionego do działania do czasu wyznaczenia kuratora dla osoby nieobecnej przez sąd.

§ 3. Jeżeli osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej nie może prowadzić swoich spraw wskutek braku powołanych do tego organów, organ podatkowy składa do sądu wniosek o ustanowienie kuratora.”;

108) w art. 139:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.”;

b) w § 2 po wyrazie „postępowania” dodaje się wyrazy „lub w oparciu o fakty i dowody znane z urzędu organowi prowadzącemu postępowanie”;

109) w art. 141:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na niezakończenie sprawy we właściwym terminie lub terminie ustalonym na podstawie art. 140 stronie służy ponaglenie do:

1) organu podatkowego wyższego stopnia,

2) ministra właściwego do spraw finansów publicznych, jeżeli sprawa nie została zakończona przez izbę skarbową.”;

- b) w § 2 wyrazy „skargę za uzasadnioną, wyznacza” zastępuje się wyrazami „ponaglenie za uzasadnione, wyznacza”;
- 110) w art.147 w § 1 wyrazy „6 miesięcy” zastępuje się wyrazami „2 miesięcy”;
- 111) w art.149 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:  
„Zawiadomienie o doręczeniu pisma sąsiadowi lub dozorczy domu umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub na drzwiach mieszkania adresata bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata.”;
- 112) w art.150 w § 1 wyrazy „art.148” zastępuje się wyrazami „art.148 § 1”;
- 113) po art.151 dodaje się art.151a w brzmieniu:  
„Art.151a. Jeżeli podany przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej adres jej siedziby nie istnieje lub jest niezgodny z odpowiednim rejestrem i nie można ustalić miejsca prowadzenia działalności, pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.”;
- 114) w art.155 § 1 otrzymuje brzmienie:  
„§ 1. Organ podatkowy może wezwać stronę lub inne osoby do złożenia wyjaśnień, zeznań lub dokonania określonej czynności osobiście, przez pełnomocnika lub na piśmie, jeżeli jest to niezbędne dla wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy.”;
- 115) tytuł rozdziału 7 w dziale IV otrzymuje brzmienie „Przywrócenie terminu”;
- 116) skreśla się art.161;
- 117) w art.163 w § 2 po wyrazie „postanawia” dodaje się wyraz „ostatecznie”;
- 118) w art.165:  
a) w § 3 po wyrazie „podatkowemu” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem art.165a”;  
b) po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:  
„§ 3a. O wszczęciu postępowania na wniosek jednej ze stron organ podatkowy zawiadamia wszystkie pozostałe osoby będące stroną w sprawie.  
§ 3b. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony wniesione w formie elektronicznej jest dzień otrzymania żądania w formie elektronicznej przez organ podatkowy.”;
- 119) po art. 165 dodaje się art. 165a w brzmieniu:  
„Art. 165a. § 1. Gdy żądanie, o którym mowa w art. 165, zostało wniesione przez osobę nie będącą stroną lub z jakichkolwiek innych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ podatkowy wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.  
§ 2. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, służy zażalenie.”;
- 120) art. 167 otrzymuje brzmienie:  
„Art.167. § 1. Do czasu wydania decyzji przez organ pierwszej instancji strona może wystąpić o rozszerzenie zakresu żądania lub zgłosić nowe żądanie, niezależnie od tego, czy żądanie to wynika z tej samej podstawy prawnej co dotychczasowe, pod warunkiem, że dotyczy tego samego stanu faktycznego. Terminy określone w art.139 § 1 i 3 biegną na nowo od dnia rozszerzenia zakresu lub zgłoszenia nowego żądania.  
§ 2. Odmowa uwzględnienia żądania w sprawie zmiany zakresu postępowania następuje w formie postanowienia. Nieuwzględnione żądanie wszczyna odrębne postępowanie podatkowe; przepisy art. 165 § 1 i 3, art.165 § 3a i 3b stosuje się odpowiednio.”;

121) w art. 168:

- a) w § 1, w nawiasie, po wyrazie „zażalenia” dodaje się po przecinku wyraz „wnioski”;
- b) w § 2 po wyrazie adresu dodaje się wyrazy „(miejsca zamieszkania lub pobytu, siedziby albo miejsca prowadzenia działalności)”;
- c) dodaje się § 5 w brzmieniu:  
„§ 5. Do podań wnoszonych w formie elektronicznej stosuje się odpowiednio przepisy art. 3a.”;

122) w art. 169:

- a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:  
„§ 1a. Jeżeli podanie nie zawiera adresu, organ pozostawia je bez rozpatrzenia. W tym przypadku nie dokonuje się wezwania, o którym mowa w § 1, oraz nie wydaje postanowienia, o którym mowa w § 4.”;
- b) w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:  
„1) za niezwłocznym rozpatrzeniem podania przemawia interes publiczny lub ważny interes strony.”;
- c) § 4 otrzymuje brzmienie:  
„§ 4. Organ podatkowy wydaje postanowienie o pozostawieniu podania bez rozpatrzenia.”;
- d) dodaje się § 5 w brzmieniu:  
„§ 5. Na postanowienie, o którym mowa w § 4, przysługuje zażalenie.”;

123) w art.171:

- a) w § 1 w pierwszym zdaniu po wyrazie „właściwości” skreśla się wyraz „rzeczowej”;
- b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:  
„§ 2a. Jeżeli podanie dotyczy kilku spraw, w tym spraw nie podlegających załatwieniu przez organy podatkowe, organ podatkowy do którego wniesiono podanie zawiadamia wnoszącego, że w tych sprawach powinien wnieść odrębne podanie do właściwego organu, informując go o treści art.66 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.”;

124) w art. 178 w § 3 po wyrazach „uwierzytelnionych odpisów” stawia się kropkę i skreśla się wyrazy „, jeżeli jest to uzasadnione jej ważnym interesem”;

125) w art. 180 w § 1 skreśla się zdanie drugie;

126) art. 181 otrzymuje brzmienie:

„Art. 181. Dowodami w postępowaniu podatkowym mogą być, w szczególności księgi podatkowe, deklaracje złożone przez stronę, zeznania świadków, opinie biegłych, materiały i informacje zebrane w wyniku oględzin, informacje podatkowe oraz inne dokumenty zgromadzone w toku czynności sprawdzających, kontroli podatkowej lub kontroli skarbowej, z zastrzeżeniem art.284a § 3, 284b § 2 i 288 § 2 oraz materiały zgromadzone w toku postępowania karnego albo postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe.”;

127) w art. 182:

- a) w § 1 wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:  
„§ 1. Jeżeli z dowodów zgromadzonych w postępowaniu podatkowym, wynika potrzeba uzupełnienia lub porównania tych dowodów z informacjami pochodzącymi z banku, bank jest zobowiązany, na pisemne żądanie naczelnika urzędu skarbowego, do sporządzenia i przekazania informacji dotyczących strony postępowania w zakresie.”;
- b) po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:  
„§ 4. Żądanie uzyskania informacji, o którym mowa w § 1, następuje w drodze postanowienia.”;

128) w art. 183 w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) udzieliła informacji, które wymagają uzupełnienia lub porównania z informacjami pochodzącymi z instytucji finansowej.”;

129) skreśla się art. 186;

130) w art.188 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jeżeli z okoliczności faktycznych strona wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne, ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywa na stronie.”;

131) w art. 191 po wyrazach „na podstawie” dodaje się wyraz „całego”;

132) w art. 194:

a) w § 1 wyraz „administracji” zastępuje się wyrazem „władzy”,

b) w § 3 wyrazy „treści dokumentów wymienionych” zastępuje się wyrazami „dokumentom wymienionym”;

133) w art. 196 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przed odebraniem zeznania organ podatkowy poucza świadka o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania oraz uprzedza o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.”;

134) art. 197 otrzymuje brzmienie:

„Art. 197. § 1. W przypadku gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ podatkowy może powołać na biegłego osobę dysponującą takimi wiadomościami, w celu wydania opinii.

§ 2. Powołanie na biegłego następuje z urzędu, jeżeli opinii biegłego wymagają przepisy prawa podatkowego.

§ 3. Do wyłączenia biegłego stosuje się odpowiednio przepisy art.130 § 1 i 2. W pozostałym zakresie do biegłych stosuje się przepisy dotyczące przesłuchania świadków.”;

135) art. 199 otrzymuje brzmienie:

„Art.199. Organ podatkowy może przesłuchać stronę, po wyrażeniu przez nią zgody. Do przesłuchania strony stosuje się przepisy dotyczące świadka, z wyłączeniem przepisów o środkach przymusu.”;

136) w art.200:

a) w § 1 wyraz „trzydniowy” zastępuje się wyrazem „siedmiodniowy”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się:

1) w przypadkach przewidzianych w art. 123 § 2 oraz w art. 165 § 5,

2) w sprawach zabezpieczenia i zastawu skarbowego.”;

137) w art.201 w § 1 w pkt 5 po wyrazie „ostateczna” skreśla się kropkę i po przecinku dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem art.108 § 3 oraz art.115 § 4”;

138) art.202 otrzymuje brzmienie:

„Art. 202. Organ podatkowy, który zawiesił postępowanie, z przyczyn określonych w art.201 § 1 pkt 1, 3 i 4, nie podejmuje żadnych czynności z wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania albo zabezpieczenie dowodu.”;

139) w art. 205 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ podatkowy podejmuje z urzędu lub na wniosek strony, w formie postanowienia, zawieszono postępowanie, gdy ustąpiły przyczyny uzasadniające jego zawieszenie.”;



140) po art. 205 dodaje się art. 205a w brzmieniu:

„Art. 205a. § 1. Organ podatkowy podejmuje postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności:

- 1) w razie śmierci strony – po zgłoszeniu się lub po ustaleniu spadkobierców zmarłego albo po ustanowieniu, w trybie określonym odrębnymi przepisami, kuratora spadku,
- 2) w razie utraty zdolności do czynności prawnych – po ustaleniu następcy prawnego,
- 3) w razie braku przedstawiciela ustawowego – po jego ustanowieniu,
- 4) gdy rozstrzygnięcie sprawy jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd – w dniu powzięcia przez organ podatkowy wiadomości o uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego to postępowanie.

§ 2. Jeżeli w ciągu roku od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania nie zgłoszą się lub nie zostaną ustaleni spadkobiercy zmarłej strony, organ podatkowy może zwrócić się do sądu spadku o ustanowienie kuratora spadku, chyba że kurator taki już wcześniej został ustanowiony.”;

141) w art.208 w § 2 kropkę skreśla się i dodaje się po przecinku wyrazy „a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz nie zagraża to interesowi publicznemu”;

142) w art. 209:

a) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Organ obowiązany do zajęcia stanowiska może w razie potrzeby przeprowadzić postępowanie wyjaśniające.”;

b) dodaje się § 5 i 6 w brzmieniu:

„§ 5. Zajęcie stanowiska przez ten organ następuje w formie postanowienia, na które służy zażalenie, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

§ 6. W przypadku braku stanowiska w terminie określonym w § 3 stosuje się odpowiednio przepisy art. 139-142.”;

143) w art. 210 w § 4 wyrazy „podstawę prawną” zastępuje się wyrazami „wyjaśnienie podstawy prawnej”;

144) w art.212 po wyrazie „doręczenia” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem art.67 § 5.”;

145) art. 213 otrzymuje brzmienie:

„Art. 213. § 1. Strona może w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji zażądać jej uzupełnienia co do rozstrzygnięcia bądź co do prawa odwołania, wniesienia w stosunku do decyzji powództwa do sądu powszechnego lub co do skargi do sądu administracyjnego albo sprostowania, zamieszczonego w decyzji, pouczenia w tych kwestiach.

§ 2. Organ podatkowy może z urzędu, w każdym czasie, uzupełnić albo sprostować decyzję w zakresie, o którym mowa w § 1.

§ 3. Uzupełnienie lub sprostowanie decyzji następuje w formie decyzji.

§ 4. W przypadku wydania decyzji o uzupełnieniu lub sprostowaniu decyzji, termin do wniesienia odwołania lub skargi biegnie od dnia doręczenia tej decyzji.

§ 5. Odmowa uzupełnienia lub sprostowania decyzji następuje w formie postanowienia, na które służy zażalenie. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio.”;

146) art. 219 otrzymuje brzmienie:

„Art. 219. § 1. Do postanowień stosuje się odpowiednio przepisy art. 208, 210 § 3-5 oraz art. 211-215, a do postanowień, na które przysługuje zażalenie oraz postanowień, o których mowa w art.228 § 1, stosuje się również art. 240-249 oraz art. 252, z tym że zamiast decyzji, o których mowa w art. 243 § 3, art. 245 § 1 i art. 248 § 4 wydaje się postanowienie.”;

147) w art.220 po wyrazie „służyć” dodaje się wyraz „stronie”;

148) w art.221 po wyrazach „ministra właściwego do spraw finansów publicznych” dodaje się po przecinku wyrazy „izbę skarbową”;

149) art. 224 i 225 otrzymują brzmienie:

„Art. 224. § 1. Wniesienie odwołania od decyzji organu podatkowego nie wstrzymuje jej wykonania.

§ 2. Organ podatkowy, ze względu na szczególnie ważny interes strony, może na jej wniosek lub z urzędu, w formie postanowienia, wstrzymać wykonanie decyzji w całości lub w części.

§ 3. W sprawie wstrzymania wykonania decyzji postanawia:

1) organ, który wydał decyzję - do czasu przekazania odwołania wraz z aktami sprawy właściwemu organowi odwoławczemu,

2) organ odwoławczy - po otrzymaniu odwołania wraz z aktami sprawy.

§ 4. Postanowienie w sprawie wstrzymania wykonania decyzji może być w każdym czasie uchylone lub zmienione. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 225. Jeżeli odwołanie nie zostało rozpatrzone w terminie określonym w art.139 § 3, a decyzja do tego czasu nie została wykonana, jej wykonanie ulega wstrzymaniu z mocy prawa w granicach określonych w odwołaniu - do dnia doręczenia decyzji organu odwoławczego.”;

150) w art.227 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ podatkowy, do którego wpłynęło odwołanie, przekazuje je wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania odwołania, chyba że w tym terminie wyda decyzję na podstawie art.226.”;

151) w art. 228 w § 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) pozostawienie odwołania bez rozpatrzenia.”;

152) w art. 230:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W przypadku, gdy w toku postępowania odwoławczego organ rozpatrujący odwołanie stwierdzi, że zobowiązanie podatkowe zostało ustalone lub określone w wysokości niższej bądź kwota zwrotu podatku została określona w wysokości wyższej niż to wynika z przepisów prawa podatkowego lub określono stratę w wysokości wyższej od poniesionej, organ ten zwraca sprawę organowi pierwszej instancji w celu dokonania wymiaru uzupełniającego poprzez zmianę wydanej decyzji. Postanowienie o przekazaniu sprawy organ odwoławczy doręcza stronie.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy różnica między podatkiem naliczonym a należnym w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, obniżająca podatek należny za następne okresy rozliczeniowe, została określona w wysokości wyższej niż to wynika z przepisów prawa o podatku od towarów i usług.”;

153) skreśla się art. 231;

154) art. 232 otrzymuje brzmienie:

„Art. 232. § 1. Strona może cofnąć odwołanie przed wydaniem decyzji przez organ odwoławczy, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Organ odwoławczy odmawia uwzględnienia cofnięcia odwołania, jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo pozostawienia w mocy decyzji wydanej z takim naruszeniem przepisów, które uzasadnia jej uchylenie lub zmianę.”;

155) art. 233 otrzymuje brzmienie:

„Art.233. § 1. Organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy decyzję organu pierwszej instancji, albo
- 2) uchyla decyzję organu pierwszej instancji:
  - a) w całości lub w części – i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy bądź uchylając tą decyzję – umarza postępowanie w sprawie,
  - b) w całości i sprawę przekazuje do rozpatrzenia właściwemu organowi pierwszej instancji, jeżeli decyzja została wydana z naruszeniem przepisów o właściwości, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

§ 2. Organ odwoławczy może uchylić w całości decyzję organu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy wymaga uprzedniego przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości lub w znacznej części. Przekazując sprawę, organ ten wskazuje, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

§ 3. W sprawach należących do właściwości organów jednostek samorządu terytorialnego organ odwoławczy uprawniony jest do wydania decyzji uchylającej i rozstrzygającej sprawę co do istoty jedynie w przypadku, gdy przepisy prawa nie pozostawiają sposobu jej rozstrzygnięcia uznaniu organu samorządowego. W pozostałych przypadkach organ odwoławczy uwzględniając odwołanie uchyla zaskarżoną decyzję stosując odpowiednio § 2.”;

156) art. 238 otrzymuje brzmienie:

„Art. 238. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia, jednakże organ podatkowy, który wydał postanowienie, może w uzasadnionych przypadkach, na wniosek strony, wstrzymać jego wykonanie.”;

157) w art.240 w § 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) została wydana na podstawie przepisu, o którego niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą lub ratyfikowaną umową międzynarodową orzekł Trybunał Konstytucyjny.”;

158) w art. 241 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wznowienie postępowania z przyczyny wymienionej w art.240 § 1:

- 1) pkt 4 następuje tylko na żądanie strony wniesione w terminie miesiąca od dnia powzięcia wiadomości o wydaniu decyzji,
- 2) pkt 8 następuje tylko na żądanie strony, wniesione w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.”;

159) skreśla się art.242;

160) w art.243 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie dopuszczalności wznowienia postępowania organ podatkowy wydaje postanowienie o wznowieniu postępowania.”;

161) w art.244 § 3 wyrazy „decyzję w ostatniej instancji wydał minister właściwy do spraw finansów publicznych” zastępuje się wyrazami „decyzja w ostatniej instancji została wydana przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, izbę skarbową”;

162) art.245 otrzymuje brzmienie:

„Art. 245. § 1. Organ podatkowy po przeprowadzeniu postępowania określonego w art.243 § 2 wydaje decyzję, w której:

- 1) uchyla w całości lub w części decyzję dotychczasową, jeżeli stwierdzi istnienie przesłanek określonych w art.240 § 1, i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy lub umarza postępowanie w sprawie,

2) odmawia uchylenia decyzji dotychczasowej w całości lub w części, jeżeli nie stwierdzi istnienia przesłanek określonych w art.240 § 1,

3) odmawia uchylenia decyzji dotychczasowej w całości lub w części, jeżeli stwierdzi istnienie przesłanek określonych w art.240 § 1, lecz:

a) w wyniku uchylenia mogłaby zostać wydana wyłącznie decyzja odpowiadająca w swej istocie decyzji dotychczasowej, albo

b) wydanie nowej decyzji orzekającej co do istoty sprawy nie mogłoby nastąpić z uwagi na upływ terminów przewidzianych w art.68 lub art.70.

§ 2. Odmawiając uchylenia decyzji w przypadkach wymienionych w § 1 pkt 3 organ podatkowy w rozstrzygnięciu stwierdza istnienie przesłanek określonych w art.240 § 1 oraz wskazuje okoliczności uniemożliwiające uchylenie decyzji.”;

163) w art.246 w § 2 wyrazy „postanowienie wydał minister właściwy do spraw finansów publicznych” zastępuje się wyrazami „postanowienie zostało wydane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, izbę skarbową”;

164) w art. 247

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Organ podatkowy odmawia stwierdzenia nieważności decyzji, jeżeli wydanie nowej decyzji orzekającej co do istoty sprawy nie mogłoby nastąpić z uwagi na upływ terminów przewidzianych w art.68 lub art.70.”,

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Odmawiając stwierdzenia nieważności decyzji w przypadku wymienionym w § 2 organ podatkowy w rozstrzygnięciu stwierdza, że decyzja zawiera wady określone w art.247 § 1 oraz wskazuje okoliczności uniemożliwiające stwierdzenie nieważności decyzji.”;

165) art. 248 otrzymuje brzmienie:

„Art. 248. § 1. Właściwym w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji jest:

1) organ wyższego stopnia,

2) minister właściwy do spraw finansów publicznych, izba skarbowa lub samorządowe kolegium odwoławcze, jeżeli decyzja została wydana przez ten organ,

3) minister właściwy do spraw finansów publicznych, jeżeli decyzja została wydana przez izbę skarbową.

§ 2. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 3, postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji izby skarbowej może być wszczęte wyłącznie z urzędu.

§ 4. Rozstrzygnięcie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji następuje w formie decyzji.”;

166) art. 249 otrzymuje brzmienie:

„Art.249. § 1. Organ podatkowy wydaje decyzję o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej, w szczególności jeżeli:

1) żądanie zostało wniesione po upływie 5 lat od dnia doręczenia decyzji, lub

2) sąd administracyjny oddalił skargę na tę decyzję, chyba że żądanie oparte jest na przepisie art.247 § 1 pkt 4.

§ 2. Okoliczności, o których mowa w § 1, uwzględnia się również w zakresie wszczęcia postępowania z urzędu.”;

167) skreśla się art. 250 i 251;

168) w art. 253:

a) w § 1 skreśla się wyrazy „lub przez organ wyższego stopnia,”,

b) skreśla się § 2;

169) po art. 253 dodaje się art. 253a i art. 253b w brzmieniu:

„Art. 253a. § 1. Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być za jej zgodą uchylona lub zmieniona przez organ podatkowy, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes publiczny lub ważny interes strony.

§ 2. Przepisy art. 253 § 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Organ nie może wydać decyzji na niekorzyść strony.

Art.253b. Przepisu art.253 i art.253a nie stosuje się do decyzji:

- 1) ustalającej albo określającej wysokość zobowiązania podatkowego,
- 2) o odpowiedzialności podatkowej płatników lub inkasentów,
- 3) o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich,
- 4) określającej wysokość należnych odsetek za zwłokę,
- 5) o odpowiedzialności spadkobiercy,
- 6) określającej wysokość zwrotu podatku.”;

170) w art.254:

a) w § 1 po wyrazie „ustalająca” dodaje się wyrazy „lub określająca” oraz po wyrazie „ustalenie” dodaje się wyrazy „lub określenie”;

b) w § 2 po wyrazie „ustalono” dodaje się wyrazy „lub określono”;

171) w art. 256:

a) w § 1 wyraz „roku” zastępuje się wyrazami „5 lat”;

b) w § 3 wyrazy „rozpatrzenia żądania” zastępuje się wyrazami „wszczęcia postępowania”;

172) skreśla się art. 257;

173) w art.259:

a) w § 1:

- w wstępie do wyliczenia po wyrazach „odroczonego podatku” dodaje się wyrazy „lub zaległości podatkowej”;

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) o odroczeniu terminu płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę – w całości.”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do odroczonych lub rozłożonych na raty należności płatników lub inkasentów.”;

174) w art.260 w § 2 w pkt 2 wyrazy „art.245 § 2” zastępuje się wyrazami „art.245 § 1 pkt 3 lit. b)”;

175) w art. 261:

a) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Odszkodowanie przysługuje od organu, który wydał decyzję z naruszeniem prawa. Wniosek o odszkodowanie wnosi się do tego organu.

§ 3. O odszkodowaniu orzeka organ podatkowy, który uchylił decyzję lub stwierdził jej nieważność albo który wydał decyzję na podstawie art.245 § 1 pkt 3 lub art.247 § 2.”

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. W przypadku gdy sąd administracyjny stwierdził nieważność decyzji, o odszkodowaniu orzeka organ, który rozstrzygał sprawę w ostatniej instancji.”;

- c) w § 4 i 5 wyraz „wyłaty” zastępuje się wyrazem „orzeczenia”;
- d) w § 6 wyrazy „stwierdzającej na podstawie art.245 § 1 pkt 2 lub 3, art.245 § 2, art.247 § 2 lub w art. 250 § 2, wydanie decyzji z naruszeniem prawa” zastępuje się wyrazami „wydanej na podstawie art.245 § 1 pkt 3 lub art.247 § 2”;

176) w art. 262:

- a) w § 1 w pkt 2 po wyrazie „wyjaśnień” dodaje się przecinek i wyraz „zeznań”;
- b) § 2 otrzymuje brzmienie:
  - „§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do osoby, która:
  - 1) wyraziła zgodę na powołanie jej na biegłego,
  - 2) odmówiła wyjawienia rzeczy lub praw majątkowych, mogących być przedmiotem hipoteki przymusowej lub zastawu skarbowego.”;
- c) po § 5 dodaje się § 5a w brzmieniu:
  - „§ 5a. Termin płatności kary porządkowej wynosi 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 5.”;
- d) w § 6 wyrazy „uchylić karę” zastępuje się wyrazami „uchylić postanowienie nakładające karę”;

177) po art.262 dodaje się art.262a w brzmieniu:

- „Art.262a. § 1. Kwota, o której mowa w art.262 § 1, podlega w każdym roku podwyższeniu w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszych dwóch kwartałach danego roku w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, a jeżeli wskaźnik ten ma wartość ujemną kwota nie ulega zmianie.
- § 2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, do dnia 15 sierpnia danego roku, kwotę, o której mowa w § 1, z zaokrągleniem do pełnych setek złotych (z pominięciem dziesiątek złotych).”;

178) w art.263 dodaje się § 4 w brzmieniu:

- „§ 4. Przepisy art.68 § 1 i art.70 stosuje się odpowiednio do kar porządkowych.”;

179) art. 269 otrzymuje brzmienie:

- „Art.269. Organ podatkowy ustala, w formie postanowienia, wysokość kosztów postępowania, które obowiązana jest ponieść strona, oraz termin i sposób ich uiszczenia.”;

180) po art.270 dodaje się art.270a w brzmieniu:

- „Art.270a. W sprawie kosztów postępowania wydaje się postanowienie, na które służy zażalenie.”;

181) w art.271 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

- „§ 2. Przepisy art.68 § 1 i art.70 stosuje się odpowiednio do kosztów postępowania.”;

182) skreśla się art. 273;

183) w art.274 skreśla się § 4;

184) po art.274 dodaje się art.274a i 274b w brzmieniu:

- „Art.274a. § 1. Organ podatkowy może zażądać wyjaśnienia przyczyn niezłożenia deklaracji bądź wezwać do złożenia deklaracji, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.
- § 2. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych zawartych w deklaracji.

Art.274b. § 1. Jeżeli przeprowadzenie czynności sprawdzających zasadność zwrotu podatku wymaga przedłużenia terminu zwrotu podatku, wynikającego z odrębnych przepisów, organ podatkowy może postanowić o przedłużeniu tego terminu, do czasu zakończenia czynności sprawdzających.

§ 2. Na postanowienie, o którym mowa w § 1, służy zażalenie.”;

185) w art.275 w § 1 wyrazy „które, zgodnie z przepisami, potwierdzają prawo do skorzystania z ulgi” zastępuje się wyrazami „których posiadania przez podatnika, w określonym czasie, wymaga przepis prawa.”;

186) w art. 276 § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„§ 3. W razie nieudostępnienia lokalu mieszkalnego w uzgodnionym terminie organ podatkowy może wyznaczyć nowy termin przeprowadzenia oględzin.

§ 4. Pracownik organu podatkowego sporządza protokół z przeprowadzonych oględzin, który dołącza do akt sprawy.”;

187) w art.278 w § 1w pkt 3 po wyrazie „zstępnych” dodaje się wyrazy „lub powinowatych pierwszego stopnia”;

188) art. 280 otrzymuje brzmienie:

„Art. 280. W sprawach nie uregulowanych w art. 272-279 stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 1, 3, 5, 6, 9, 10, 14, 16 oraz 23 działu IV ustawy.”;

189) dział VI otrzymuje brzmienie:

## „DZIAŁ VI

### KONTROLA PODATKOWA

Art. 281. § 1. Organy podatkowe pierwszej instancji przeprowadzają kontrolę podatkową u podatników, płatników, inkasentów oraz następców prawnych zwanych dalej "kontrolowanymi".

§ 2. Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie wywiązywania się kontrolowanych z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Art. 282. Kontrolę podatkową podejmuje się z urzędu.

Art. 283. § 1. Kontrola podatkowa jest przeprowadzana na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez:

1) naczelnika urzędu skarbowego lub osobę zastępującą naczelnika urzędu skarbowego - pracownikom tego urzędu,

2) przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego - pracownikom urzędu gminy (miasta), starostwa lub urzędu marszałkowskiego.

§ 2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli podatkowej zawiera:

1) oznaczenie organu, datę i miejsce wystawienia,

2) imię i nazwisko kontrolującego (kontrolujących),

3) numer legitymacji służbowej kontrolującego (kontrolujących) lub numer dowodu osobistego, jeżeli kontrolujący nie ma obowiązku posiadania legitymacji,

4) oznaczenie kontrolowanego,

5) zakres kontroli,

6) przewidywany termin zakończenia kontroli,

7) podpis osoby udzielającej upoważnienia,

8) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego, wynikających z przepisów niniejszego Działu.

§ 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej, uwzględniając elementy upoważnienia określone w § 2.

Art. 284. § 1. Wszczęcie kontroli podatkowej, z zastrzeżeniem art. 284a § 1, następuje przez doręczenie kontrolowanemu upoważnienia do jej przeprowadzenia oraz okazanie legitymacji służbowej lub dowodu osobistego, jeżeli kontrolujący nie ma obowiązku posiadania legitymacji. Kontrolowany jest obowiązany do pisemnego wskazania osoby upoważnionej do reprezentowania go w trakcie kontroli, w szczególności w czasie jego nieobecności.

§ 2. Jeżeli kontrolowanym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, doręcza się upoważnienie oraz okazuje legitymację służbową lub dowód osobisty, członkowi zarządu, wspólnikowi lub innej osobie upoważnionej do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego.

§ 3. W razie nieobecności osób wymienionych w § 1 i 2 doręcza się upoważnienie oraz okazuje legitymację służbową lub dowód osobisty pracownikowi lub innej osobie wykonującej czynności na rzecz kontrolowanego w miejscu wszczęcia kontroli; zawiadamia się o tym kontrolowanego, gdy stawi się w miejscu prowadzenia kontroli, wskazując osobę, której doręczono upoważnienie.

Art. 284a. § 1. Jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne podjęcie kontroli, kontrola podatkowa może być wszczęta po okazaniu legitymacji służbowej lub dowodu osobistego, jeżeli kontrolujący nie ma obowiązku posiadania legitymacji, osobom wymienionym w art. 284 § 1 i 3.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, kontrolowanemu lub osobom wymienionym w art. 284 § 3 należy bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 3 dni, doręczyć upoważnienie do przeprowadzenia kontroli.

§ 3. Dokumenty z czynności kontrolnych dokonanych z naruszeniem obowiązku, o którym mowa w § 2, nie stanowią dowodu w postępowaniu podatkowym.

§ 4. Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli nie można ustalić danych identyfikujących kontrolowanego. Upoważnienie doręczane jest po ustaleniu tych danych.

§ 5. Organ podatkowy może umorzyć kontrolę podatkową, jeżeli w okresie 30 dni od wszczęcia kontroli podatkowej nie zostaną ustalone dane identyfikujące kontrolowanego. Kontrola może być wznowiona w każdym czasie, gdy ustalony zostanie podmiot, w stosunku do którego może być prowadzona.

§ 6. W sprawach, o których mowa w § 5, organ podatkowy wydaje postanowienie.

Art. 284b. § 1. Kontrola powinna zostać zakończona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie wskazanym w upoważnieniu, o którym mowa w art. 283.

§ 2. O każdym przypadku niezakończenia kontroli w terminie wskazanym w upoważnieniu, o którym mowa w art. 283, kontrolujący obowiązany jest zawiadomić kontrolowanego, podając przyczyny przedłużenia terminu i wskazując nowy termin zakończenia kontroli.

§ 3. Dokumenty z czynności kontrolnych dokonanych po upływie tego terminu nie stanowią dowodu w postępowaniu podatkowym, chyba że został wskazany nowy termin zakończenia kontroli.

Art. 285. § 1. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego wskazanej, chyba że kontrolowany zrezygnuje z prawa uczestniczenia w czynnościach kontrolnych. Jeżeli kontrolowanym jest osoba lub jednostka wymieniona w art. 284 § 2, czynności kontrolnych dokonuje się w obecności osób upoważnionych.

§ 2. Oświadczenie o rezygnacji z prawa uczestniczenia w czynnościach kontrolnych składane jest na piśmie. W razie odmowy złożenia oświadczenia kontrolujący dokonuje odpowiedniej adnotacji, dołączając ją do protokołu.

§ 3. W przypadku nieobecności kontrolowanego lub osób wymienionych w art. 284 § 3 czynności kontrolne dokonywane są w obecności przywołanego świadka. Czynności kontrolne, dotyczące



przeprowadzenia dowodu z ksiąg, ewidencji, zapisków lub innych dokumentów, nie wymagają obecności świadka.

Art. 285a. § 1. Czynności kontrolne prowadzone są w siedzibie kontrolowanego, w innym miejscu przechowywania dokumentacji oraz w miejscach związanych z prowadzoną przez niego działalnością i w godzinach jej prowadzenia. Jeżeli księgi rachunkowe są prowadzone lub przechowywane poza siedzibą kontrolowanego, kontrolowany na żądanie kontrolującego obowiązany jest zapewnić dostępność do ksiąg rachunkowych w swojej siedzibie albo w miejscu ich prowadzenia lub przechowywania, gdy udostępnienie ich w siedzibie może w znacznym stopniu utrudnić prowadzenie przez kontrolowanego bieżącej działalności.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również w przypadku, gdy kontrolowany prowadzi działalność w lokalu mieszkalnym.

§ 3. Na żądanie kontrolującego kontrolowany będący osobą fizyczną jest obowiązany złożyć oświadczenie o stanie majątkowym na określony dzień, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że nie ujawnił wszystkich obrotów lub przychodów mających znaczenie dla określenia lub ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego; oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania. Kontrolujący żądając złożenia oświadczenia uprzedza kontrolowanego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.

Art. 286. § 1. Kontrolujący, w zakresie wynikającym z upoważnienia, są w szczególności uprawnieni do:

- 1) wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń,
- 2) wstępu do lokali mieszkalnych w przypadku, o którym mowa w art. 276 § 1,
- 3) żądania okazania majątku podlegającego kontroli oraz do dokonania jego oględzin,
- 4) żądania udostępnienia akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz do dokonywania z nich odpisów, kopii, wyciągów i notatek,
- 5) zbierania innych niezbędnych materiałów w zakresie objętym kontrolą,
- 6) zabezpieczania zebranych dowodów,
- 7) legitymowania osób w celu ustalenia tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli,
- 8) żądania przeprowadzenia spisu z natury,
- 9) przesłuchiwania świadków,
- 10) zasięgania opinii biegłych.

§ 2. Kontrolujący może zażądać wydania, na czas trwania kontroli, za pokwitowaniem:

- 1) próbek towarów,
- 2) akt, ksiąg i dokumentów, o których mowa w § 1 pkt 4:
  - a) w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że są one nierzetelne lub
  - b) gdy podatnik, mimo istnienia takiej możliwości, nie zapewnia kontrolującemu warunków umożliwiających wykonywanie czynności kontrolnych związanych z badaniem tej dokumentacji, a w szczególności nie udostępnia kontrolującemu samodzielnego pomieszczenia i miejsca do przechowywania dokumentów.

§ 3. Przeglądanie akt postępowania przygotowawczego i sądowego, akt spraw sądowych, a także dokumentów zawierających informacje stanowiące tajemnicę państwową, służbową lub zawodową oraz sporządzanie z nich odpisów i notatek następuje z zachowaniem właściwych przepisów.

Art. 286a. § 1. Kontrolujący może w razie uzasadnionej potrzeby wezwać, w pilnych przypadkach także ustnie, pomocy organu Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej lub Straży Miejskiej, jeżeli trafił na opór uniemożliwiający lub utrudniający przeprowadzenie czynności kontrolnych albo zwrócić się o asystę, gdy zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że na taki opór natrafi. Jeżeli opór stawia żołnierz w czynnej służbie wojskowej należy wezwać pomocy właściwego organu wojskowego, chyba że zwłoka grozi udaremnieniem czynności kontrolnych, a na miejscu nie ma organu wojskowego.

§ 2. Organy wymienione w § 1 nie mogą odmówić udzielenia pomocy bądź asysty.

§ 3. Szczegółowy zakres obowiązków organów udzielających pomocy lub asystujących przy wykonywaniu czynności kontrolnych, tryb udzielania pomocy bądź asysty, sposób dokumentowania przebiegu pomocy bądź asysty oraz właściwość miejscową organów do udzielenia pomocy lub asysty określi, w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

§ 4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w § 3 uwzględnia się w szczególności zróżnicowanie zakresu obowiązków organów udzielających pomocy w zależności od sposobu stawiania oporu.

Art. 287. § 1. Kontrolowany, osoba upoważniona do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego, pracownik oraz osoba współdziałająca z kontrolowanym są obowiązani umożliwić wykonywanie czynności, o których mowa w art. 286, a w szczególności:

- 1) umożliwić, nieodpłatnie, filmowanie, fotografowanie, dokonywanie nagrań dźwiękowych oraz utrwalanie stanu faktycznego za pomocą innych nośników informacji, jeżeli film, fotografia, nagranie lub informacja zapisana na innym nośniku może stanowić dowód lub przyczynić się do utrwalenia dowodu w sprawie będącej przedmiotem kontroli,
- 2) przedstawić, na żądanie kontrolującego, tłumaczenie na język polski sporządzonej w języku obcym dokumentacji dotyczącej spraw będących przedmiotem kontroli.

§ 2. Czynności określone w § 1 pkt 2 kontrolowany jest obowiązany wykonać nieodpłatnie.

§ 3. Kontrolowany ma obowiązek w wyznaczonym terminie udzielać wszelkich wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli, dostarczać kontrolującemu żądane dokumenty oraz zapewnić kontrolującemu warunki do pracy, a w tym w miarę możliwości udostępnić samodzielne pomieszczenie i miejsce do przechowywania dokumentów.

§ 4. Osoby upoważnione do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego, pracownicy oraz osoby współdziałające z kontrolowanym są obowiązani udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli, wynikających z zakresu wykonywanych czynności lub zadań.

§ 5. Kontrolujący są uprawnieni do wstępu oraz poruszania się po terenie jednostki kontrolowanej na podstawie legitymacji służbowej, bez potrzeby uzyskiwania przepustki, oraz nie podlegają rewizji osobistej przewidzianej w regulaminie wewnętrznym tej jednostki; podlegają natomiast przepisom o bezpieczeństwie i higienie pracy obowiązującym w kontrolowanej jednostce.

Art. 288. § 1. Kontrolujący ma prawo wstępu na teren, do budynku lub lokalu mieszkalnego kontrolowanego w celu:

- 1) dokonania oględzin, jeżeli:
  - a) został on wskazany jako miejsce wykonywania działalności gospodarczej bądź jako siedziba przedsiębiorcy,
  - b) jest to niezbędne dla ustalenia lub określenia wysokości zobowiązania podatkowego lub podstawy opodatkowania,
  - c) jest to niezbędne do zweryfikowania faktu poniesienia wydatków na cele mieszkaniowe, uprawniających do skorzystania z ulg podatkowych,
- 2) dokonania oględzin oraz przeszukania lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń lub rzeczy jeżeli powzięto informację o prowadzeniu nie zgłoszonej do opodatkowania działalności gospodarczej albo w przypadku gdy są tam przechowywane przedmioty, księgi podatkowe, akta lub inne dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie istnienia obowiązku podatkowego lub określenie wysokości zobowiązania podatkowego.

§ 2. Czynności wymienione w § 1 pkt 2 przeprowadzają upoważnieni pracownicy organu podatkowego po uzyskaniu, na wniosek organu podatkowego, zgody prokuratora rejonowego. Przed przystąpieniem do tych czynności kontrolowanemu okazuje się postanowienie prokuratora o wyrażeniu na nie zgody. Przepisy Kodeksu postępowania karnego o przeszukaniu odnoszące się do Policji mają także zastosowanie do kontrolujących. Z czynności tych sporządza się protokół, który wymaga zatwierdzenia przez prokuratora. W razie odmowy zatwierdzenia protokołu materiały i informacje zebrane w toku czynności, nie stanowią dowodu w postępowaniu podatkowym.

§ 3. Czynności wymienione w § 1 pkt 1 dokonywane są za zgodą kontrolowanego. W razie braku takiej zgody przepis § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 4. W przypadku, gdy nieruchomości lub ich części albo rzeczy znajdują się w posiadaniu osób trzecich, osoby te są obowiązane je udostępnić, w celu przeszukania lub oględzin, na żądanie organu podatkowego.

Art.288a. § 1. Kontrolujący, w związku z prowadzoną kontrolą, może po okazaniu legitymacji służbowej dokonać sprawdzenia prawidłowości i rzetelności badanych dokumentów u kontrahentów kontrolowanego prowadzących działalność gospodarczą, bez względu na miejsce ich zamieszkania, siedzibę lub miejsce prowadzenia działalności; z czynności tych sporządza się protokół, który podpisują osoby obecne przy dokonywaniu tych czynności.

§ 2. Jeżeli miejsce zamieszkania, siedziba lub miejsce prowadzenia działalności kontrahenta kontrolowanego znajduje się poza obszarem działania organu przeprowadzającego kontrolę, czynności, o których mowa w § 1, na zlecenie tego organu dokonuje organ właściwy miejscowo.

Art. 289. § 1. Kontrolowanego lub osobę wymienioną w art. 284 § 3 powiadamia się o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków, opinii biegłych lub z oględzin, nie później niż bezpośrednio przed podjęciem tych czynności.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli kontrolowany lub osoba wymieniona w art. 284 § 3 są nieobecni, a okoliczności sprawy uzasadniają natychmiastowe przeprowadzenie dowodu.

Art. 290. § 1. Przebieg kontroli kontrolujący dokumentuje w protokole. Stan faktyczny może być ponadto utrwalony za pomocą aparatury rejestrującej obraz i dźwięk oraz magnetycznych, optycznych lub elektronicznych nośników informacji.

§ 2. Protokół kontroli zawiera, w szczególności:

- 1) wskazanie kontrolowanego,
- 2) wskazanie osób kontrolujących,
- 3) określenie przedmiotu i zakresu kontroli,
- 4) określenie miejsca i czasu przeprowadzenia kontroli,
- 5) opis dokonanych ustaleń faktycznych,
- 6) dokumentację przeprowadzonych dowodów,
- 7) pouczenie o prawie złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień.

§ 3. Protokół nie zawiera oceny prawnej sprawy będącej przedmiotem kontroli.

§ 4. Załącznik do protokołu kontroli stanowią protokoły z czynności, o których mowa w art.289 § 1.

§ 5. W protokole kontroli mogą być zawarte również ustalenia dotyczące badania ksiąg w zakresie przewidzianym w art. 193. W tym przypadku nie sporządza się odrębnego protokołu badania ksiąg, o którym mowa w art. 193 § 6.

§ 6. Protokół jest sporządzany w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu kontrolujący doręcza kontrolowanemu.

Art.290a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi sposób zabezpieczania, odtwarzania i wykorzystywania dowodów utrwalonych za pomocą aparatury rejestrującej obraz i dźwięk oraz magnetycznych, optycznych lub elektronicznych nośników informacji, uwzględniając w szczególności rodzaje czynników zewnętrznych, których działanie może spowodować zniszczenie lub uszkodzenie dowodu, obecność przedstawiciela organu kontrolującego podczas odtwarzania, formę oznakowania dowodu oraz ewidencjonowania czynności odtworzenia i wykorzystania dowodu.

Art. 291. § 1. Kontrolowany, który nie zgadza się z ustaleniami protokołu, może w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia złożyć zastrzeżenia lub wyjaśnienia, wskazując równocześnie stosowne wnioski dowodowe.

§ 2. Kontrolujący jest obowiązany rozpatrzyć zastrzeżenia, o których mowa w § 1, i w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania zawiadomić kontrolowanego o sposobie ich załatwienia.

§ 3. W przypadku niezłożenia wyjaśnień lub zastrzeżeń, w terminie określonym w § 1, przyjmuje się, że kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

§ 4. Kontrola zostaje zakończona:

- 1) w przypadku, o którym mowa w § 2, w dniu doręczenia kontrolowanemu zawiadomienia,
- 2) w przypadku, o którym mowa w § 3, w dniu upływu terminu do złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień.

Art. 292. W sprawach nie uregulowanych w art. 281-291 stosuje się odpowiednio art.102 § 2 i 3, art.135-138, art.139 § 4, art.140 § 2, art.141 i art.142 oraz przepisy rozdziałów 1, 2, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 22 oraz 23 działu IV ustawy.”;

190) art. 293 otrzymuje brzmienie:

„Art. 293. § 1. Indywidualne dane wynikające z deklaracji oraz innych dokumentów składanych przez podatników, płatników lub inkasentów objęte są tajemnicą skarbową.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się również do danych wynikających z:

- 1) informacji podatkowych przekazywanych organom podatkowym przez podmioty inne niż wymienione w § 1,
- 2) akt dokumentujących czynności sprawdzające,
- 3) akt postępowania podatkowego, kontroli podatkowej oraz akt postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe,
- 4) dokumentacji rachunkowej organu podatkowego,
- 5) informacji uzyskanych przez organy podatkowe z banków oraz ze źródeł innych niż wymienione w § 1 lub w pkt 1 i 2.”;

191) w art.297 w § 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych lub izbie skarbowej – w toku postępowania podatkowego, postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe lub postępowania kontrolnego prowadzonego w urzędzie skarbowym,”

b) w pkt 2 wyrazy „karnym skarbowym” zastępuje się wyrazami „postępowaniem w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe,”;

192) w art.298:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) sądowi, prokuratorowi albo funkcjonariuszowi Policji upoważnionemu przez prokuratora – w związku z toczącym się postępowaniem,”

b) w pkt 7 kropkę zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) innym organom i osobom wymienionym w art.297 § 1.”;

193) w art.299:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organy podatkowe udostępniają informacje wynikające z akt spraw podatkowych, z wyłączeniem informacji określonych w art.182, organom i osobom wymienionym w art.298.”

b) w § 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych - w celu realizacji zadań określonych w przepisach o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców.”

c) skreśla się § 5;

194) po art.299 dodaje się art.299a w brzmieniu:

„Art.299a. Akta, o których mowa w art.298 i dokumenty zawierające informacje, o których mowa w art.299, przekazywane organom i osobom wymienionym w art.298 pkt 4-7 oraz art.299 § 2-4 oznacza się klauzulą „Tajemnica skarbowa.”;

195) skreśla się art. 302 i 303:

196) skreśla się dział VIII;

197) dodaje się dział VIIIa w brzmieniu:

#### „Dział VIIIa Wydawanie zaświadczeń

Art. 306a. § 1. Organ podatkowy wydaje zaświadczenia na żądanie osoby ubiegającej się o zaświadczenie.

§ 2. Zaświadczenie wydaje się, jeżeli:

- 1) urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego wymaga przepis prawa,
- 2) osoba ubiega się o zaświadczenie ze względu na swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu określonych faktów lub stanu prawnego.

§ 3. Zaświadczenie potwierdza stan faktyczny lub prawny istniejący w dniu jego wydania.

§ 4. Zaświadczenie wydaje się w granicach żądania wnioskodawcy.

§ 5. Zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 7 dni.

Art. 306b. § 1. W przypadkach, o których mowa w art. 306a § 2 pkt 2, organ podatkowy jest obowiązany wydać zaświadczenie, gdy chodzi o potwierdzenie faktów albo stanu prawnego, wynikających z prowadzonej przez ten organ ewidencji, rejestrów bądź z innych danych znajdujących się w jego posiadaniu.

§ 2. Organ podatkowy, przed wydaniem zaświadczenia, może przeprowadzić w niezbędnym zakresie postępowanie wyjaśniające.

Art. 306c. Odmowa wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.

Art. 306d. § 1. Organ podatkowy nie może żądać zaświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, znanych organowi z urzędu bądź możliwych do ustalenia przez organ na podstawie posiadanej ewidencji, rejestrów lub innych danych albo na podstawie przedstawionych przez zainteresowanego do wglądu dokumentów urzędowych.

§ 2. Organ podatkowy żądający od strony zaświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego jest obowiązany wskazać przepis prawa wymagający urzędowego potwierdzenia tych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia.

Art.306e. §1. Zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach lub stwierdzających stan zaległości wydaje się na podstawie dokumentacji organu podatkowego oraz informacji otrzymanych od innych organów podatkowych.

§ 2. Przed wydaniem zaświadczeń, o których mowa w § 1, należy ustalić, czy w stosunku do wnioskodawcy nie jest prowadzone postępowanie mające na celu ustalenie lub określenie wysokości jego zobowiązań podatkowych. Jeżeli takie postępowanie jest prowadzone i zgromadzony materiał dowodowy pozwala na jego zakończenie, powinna być niezwłocznie wydana decyzja ustalająca lub określająca wysokość zobowiązań podatkowych, w celu wykazania ich w zaświadczeniu.

§ 3. Nie można odmówić wydania zaświadczenia, jeżeli nie jest możliwe zakończenie postępowania, o którym mowa w § 2, przed upływem terminu określonego w art. 306a § 5.

§ 4. Na żądanie wnioskodawcy w zaświadczeniu podaje się także informacje:

1) czy w stosunku do wnioskodawcy prowadzone jest:

- a) postępowanie mające na celu ujawnienie jego zaległości podatkowych i określenie ich wysokości,
- b) postępowanie egzekucyjne w administracji w zakresie zobowiązań wnioskodawcy nie znajdujących się we właściwości rzeczowej urzędów skarbowych jako organów podatkowych,
- c) postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe,

2) dotyczące:

- a) okresów, z których pochodzą zaległości i ich tytuły,
- b) podatków, których termin płatności został odroczony, lub których płatność została rozłożona na raty.

§ 5. Jeżeli zapłata zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę została odroczone lub rozłożona na raty uznaje się, że podatnik, płatnik lub inkasent, do dnia upływu terminów, o których mowa w art.49 § 1, nie posiada zaległości podatkowych.

Art.306f. § 1. Organ podatkowy na wniosek osoby, która uprawdopodobni, że może być spadkobiercą, wydaje zaświadczenie o wysokości znanych temu organowi zobowiązań spadkodawcy, wymienionych w art. 98 § 1 i 2.

§ 2. Jeżeli postępowanie podatkowe w sprawie określenia lub ustalenia zobowiązań podatkowych spadkodawcy nie zostało zakończone, w zaświadczeniu podaje się przybliżoną wysokość zobowiązania na podstawie posiadanych danych co do podstawy opodatkowania.

Art. 306g. § 1. Organy podatkowe, za zgodą zbywającego, mogą wydać nabywcy, o którym mowa w art. 112 § 1, zaświadczenie o wysokości zaległości podatkowych zbywającego.

§ 2. W zaświadczeniu, o którym mowa w § 1, organ podatkowy określa wysokość zaległości podatkowych zbywającego na dzień wydania zaświadczenia.

§ 3. Przepisy § 1-2 stosuje się odpowiednio do należności, wymienionych w art.107 § 2-4, objętych zakresem odpowiedzialności nabywcy.

Art. 306h. § 1. Organy podatkowe, za zgodą podatnika, wydają zaświadczenie o wysokości zaległości podatkowych podatnika na żądanie:

- 1) jednostek organizacyjnych, które na podstawie ustaw regulujących zasady funkcjonowania tych jednostek uprawnione są do udzielania kredytów (pożyczek),
- 2) kontrahentów podatników prowadzących działalność gospodarczą oraz dzierżawców i użytkowników nieruchomości w zakresie opodatkowania dzierżawionej lub użytkowanej nieruchomości,
- 3) małżonka podatnika, z zastrzeżeniem § 2, a także rozwiedzionego małżonka w zakresie zaległości powstałych w czasie trwania wspólności majątkowej, oraz innych osób wymienionych w art. 111,
- 4) wspólnika spółek wymienionych w art. 115 § 1.

§ 2. Zgoda podatnika nie jest wymagana, jeżeli z żądaniem wydania zaświadczenia, o którym mowa w § 1, występuje małżonek podatnika pozostający z nim we wspólności majątkowej.

Art. 306i. § 1. Organ podatkowy na wniosek podatnika wydaje zaświadczenie o wysokości jego dochodu lub obrotu.

§ 2. W zaświadczeniach dotyczących wysokości dochodu lub obrotu stwierdza się wyłącznie, czy wnioskodawca jest lub nie jest podatnikiem:

- 1) podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, z określeniem wysokości obrotu,
- 2) podatku dochodowego (we wszystkich formach opodatkowania); w przypadku opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych - z określeniem wysokości dochodu przyjętego do podstawy opodatkowania, a w przypadku osób prawnych - z

określeniem wysokości dochodu przyjętego do podstawy opodatkowania, jak również dochodu pozostającego po odliczeniu przypadającego od tego dochodu podatku dochodowego.

Art. 306j. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb wydawania zaświadczeń, uwzględniając w szczególności odpowiednią organizację czynności związanych z wydawaniem zaświadczeń,
- 2) właściwość miejscową i rzeczową organów podatkowych do wydawania zaświadczeń, uwzględniając rodzaj zobowiązania podatkowego,
- 3) wzór rejestru zaświadczeń oraz szczegółowy sposób jego prowadzenia, uwzględniając w szczególności treść wniosku o wydanie zaświadczenia, datę złożenia wniosku lub wyrażenia zgody na wydanie zaświadczenia, sposób załatwienia wniosku, treść wydanego zaświadczenia oraz dane identyfikujące wnioskodawcę,
- 4) wzór ewidencji przekazanych lub otrzymanych informacji w sprawach zaświadczeń oraz szczegółowy sposób jej prowadzenia, uwzględniając w szczególności, dane identyfikujące osobę, której dotyczy zaświadczenie, treść przekazanych lub otrzymanych informacji, dane identyfikujące osobę lub organ przekazujący informacje,
- 5) wzory zaświadczeń, uwzględniając w szczególności zakres danych wykazywanych w zaświadczeniu oraz dane identyfikujące wnioskodawcę i organ wydający zaświadczenie.

Art. 306k. W sprawach nie uregulowanych w art.306a-306i stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 1-6, 8-12, 14, 16 oraz 23 działu IV ustawy.”;

**Art.2.** W ustawie z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 i z 2001r. Nr 49, poz. 509) w art.3 w § 1 pkt 2 skreśla się przecinek i wyraz „VII”;

**Art. 3.** W ustawie z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 1991 Nr 36, poz. 161, z 1992r. Nr 20, poz. 78, z 1993r. Nr 28, poz. 127, z 1995r. Nr 85, poz.426, z 1996r. Nr 43, poz.189 i Nr 146, poz.680, 1997r. Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 943 i 944, z 1998r. Nr 162, poz.1126, z 2000r. Nr 114, poz.1193, Nr 120, poz.1268, Nr 122, poz.1315 oraz z 2001r. Nr 76, poz.809, Nr 98, poz.1068, Nr 123, poz.1353 i Nr 125, poz.1368,) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art.154 w § 4 wyrazy „art.33 § 4” zastępuje się wyrazami „art.33a i 33b”;
- 2) w art.159 w § 1 wyrazy „art.33 § 4” zastępuje się wyrazami „art.33a i 33b”;

**Art. 4.** W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2001r. Nr 124, poz.1361 i Nr 125, poz. 1368) w art.65 po ust.2 dodaje się ust.2a w brzmieniu:

„2a. Nieruchomość stanowiąca przedmiot współwłasności łącznej może być obciążona hipoteką, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.”;

**Art. 5.** W ustawie z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679 i Nr 124, poz. 782, z 1999r. Nr 75, poz.853 i Nr 110, poz.1255 oraz z 2001r. Nr 49, poz. 508 i Nr 98, poz. 1070) w art. 16 w ust. 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „w sprawach z zakresu prawa podatkowego - ministra właściwego do spraw finansów publicznych.”;

**Art. 6.** W ustawie z dnia 28 września 1991r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 1999r. Nr 54, poz. 572 i Nr 83, poz. 931, z 2000r. Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1103 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001r. Nr 14, poz. 143, Nr 81, poz. 877 i Nr 110, poz. 1189) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art.12 wyrazy „art.14” zastępuje się wyrazami „art.284a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998r. Nr 106, poz. 668, z

1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000r. Nr 94, poz.1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz.1315 oraz z 2001r. Nr 16, poz.166, Nr 39, poz.459, Nr 42, poz.475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz.1452)”;

2) w art.13:

- a) w ust.1 wyrazy „art.14 ust.1” zastępuje się wyrazami „art.284a ustawy - Ordynacja podatkowa”,
- b) skreśla się ust.2,

3) skreśla się art.14 – 23;

4) art.24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń, organ kontroli skarbowej wydaje:

- 1) decyzję lub decyzje – gdy ustalenia dotyczą podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetu państwa, których określanie lub ustalanie należy do właściwości urzędów skarbowych,
- 2) wynik kontroli – gdy ustalenia dotyczą nieprawidłowości innych niż wymienione w pkt 1 lub gdy nieprawidłowości nie stwierdzono.”;

5) w art.26:

- a) w ust.1 wyrazy „art.24 ust.2 pkt 1” zastępuje się wyrazami „art.24 pkt 1”,
- b) w ust.3 wyrazy „Kodeksu postępowania administracyjnego” zastępuje się wyrazami „Ordynacji podatkowej”;

6) w art.27 w ust.1 w pkt 6 wyrazy „art.24 ust.2 pkt 2” zastępuje się wyrazami „art.24 pkt 2”;

7) w art.28 wyrazy „art.24 ust.2 pkt 1” zastępuje się wyrazami „art.24 pkt 1”;

8) w art.31 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust.2 i 3 w brzmieniu:

„2. Ilekroć w ustawie – Ordynacja podatkowa jest mowa o:

- a) organie podatkowym - rozumie się przez to organ kontroli skarbowej, z zastrzeżeniem art.25,
- b) kontrolującym – rozumie się przez to inspektora kontroli skarbowej lub osobę dokonującą czynności kontrolnych, o której mowa w art.38 ust.3,
- c) postępowaniu podatkowym lub kontroli podatkowej - rozumie się przez to postępowanie kontrolne prowadzone przez organ kontroli skarbowej.”;

9) w art.35c w ust.2 skreśla się wyrazy „art.16-22.”;

10) w art.35d w ust.1 skreśla się ostatnie zdanie,

11) w art.35e:

- a)skreśla się ust.2,
- b) w ust.3 po wyrazach „w ust. 1” skreśla się wyrazy „i 2”;

12) w art.38 w ust.3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) czynności, o których mowa w art.288 § 2 ustawy – Ordynacja podatkowa.”.

**Art. 7.** W ustawie z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50, Nr 28, poz. 127 i Nr 129, poz. 599, z 1994 r. Nr 132, poz. 670, z 1995 r. Nr 44, poz. 231 i Nr 142, poz. 702 i 703, z 1996 r. Nr 137, poz. 640, z 1997 r. Nr 111, poz. 722, Nr 123, poz. 776 i 780, Nr 137, poz. 926, Nr 141, poz. 943 i Nr 162, poz. 1104, z 1998 r. Nr 139, poz. 905 i Nr 161, poz. 1076, z 1999 r. Nr 50, poz. 499, Nr 57, poz. 596 i Nr 95, poz. 1100, z 2000r. Nr 68, poz. 805 i Nr 105, poz. 1107, z 2001r. Nr 12, poz. 92, Nr 39, poz. 459, Nr 56, poz.580, Nr 63, poz. 639, Nr 80, poz. 858, Nr 90, poz.995, Nr 106, poz.1150 i Nr 122, poz.1324 oraz z 2002 r. Nr 19, poz.185) w art. 21 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 6 wyrazy „odsetkom stosowanym” zastępuje się wyrazami „opłacie prolongacyjnej stosowanej”;
- 2) skreśla się ust. 8b.

**Art. 8.** W ustawie z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 i Nr 104, poz. 515, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739, Nr 144, poz. 971, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 1999r. Nr 75, poz.853, z 2000r. Nr 48, poz.552, Nr 60, poz.704, Nr 91, poz.1008 oraz z 2001r. Nr 49, poz.508 i 509, Nr 98, poz. 1070 i Nr 101, poz.1113) wprowadza się następujące zmiany:



1) w art. 18 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Sąd udziela odpowiedzi na pytania prawne przedstawiane do rozstrzygnięcia przez samorządowe kolegia odwoławcze, izbę skarbową lub przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sprawach podatkowych.”;

2) w art.57 w ust.2 po wyrazie „Obywatelskich,” dodaje się wyrazy „w sprawach z zakresu prawa podatkowego - minister właściwy do spraw finansów publicznych”;

3) art. 59 otrzymuje brzmienie:

„Art. 59. W sprawach nie unormowanych w niniejszej ustawie do postępowania przed Sądem stosuje się odpowiednio art. 7-9, art. 11-14 § 1, art. 29-32, art. 39-49, art. 57-60, art. 73, art. 74 § 1, art. 75-85, art. 97, art. 98, art. 101 § 1 i 2, art. 103 i art. 146 Kodeksu postępowania administracyjnego, w sprawach z zakresu prawa podatkowego art.102 § 2 i 3, art. 121, art. 122, art. 124, art. 126, art. 133, art.136, art. 144-154, art. 162-164, art. 178, art. 179 § 1, art. 180-200, art. 201, art. 203, art. 206 i art. 245 ustawy - Ordynacja podatkowa, a w pozostałym zakresie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.”;

4) art. 60 otrzymuje brzmienie:

„Art. 60. 1. W przypadku gdy Sąd w orzeczeniu:

1) uchyli zaskarżoną decyzję, a organ rozpatrując sprawę ponownie umorzy postępowanie,

2) stwierdzi nieważność aktu albo ustali przeszkodę prawną uniemożliwiającą stwierdzenie nieważności aktu,

stronie, która poniosła szkodę, służy odszkodowanie od organu, który wydał decyzję. Art. 160 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku gdy orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy aktu organu podatkowego przepisy art. 260 i art. 261 ustawy - Ordynacja podatkowa stosuje się odpowiednio.”.

**Art. 9.** W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1 poz. 2, z 1999 r. Nr 101, poz. 1178 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 100, poz. 1081) po art. 32 dodaje się art. 32a w brzmieniu:

„Art. 32a. 1. Kasy są obowiązane realizować polecenia przelewu dotyczące należności, do których stosuje się przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa, w terminie 5 dni roboczych od dnia obciążenia rachunku członka kasy.

2. W razie niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, kasa obowiązana jest do zapłacenia, na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, odsetek w wysokości przewidzianej dla odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

3. Do odpowiedzialności kas z tytułu niedopełnienia obowiązku określonego w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy Ordynacja podatkowa o odpowiedzialności podatkowej inkasenta.”.

**Art. 10.** W ustawie z dnia 12 czerwca 1996r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz.U. Nr 106, poz. 489, z 1997r. Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 943, z 2000r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001r. Nr 110, poz. 1189) w art.5 ust.6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustalanie lub określanie i pobór podatków, opłat, niepodatkowych należności budżetowych oraz innych należności – w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach,”.

**Art. 11.** W ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 945 i Nr 137, poz. 926, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 40, poz. 400 i Nr 101, poz. 1178, z 2000r. Nr 15, poz.180, Nr 26, poz. 306, Nr 31, poz.383, Nr 60, poz.703, Nr 84, poz. 948 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001r. Nr 63, poz. 637, Nr 72, poz. 745, Nr 76, poz. 807 i Nr 122, poz. 1320) art. 24 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wierzytelności wobec budżetu państwa, z wyłączeniem wierzytelności, które nie podlegają umorzeniu na podstawie przepisów szczególnych.”.

**Art. 12.** W ustawie z dnia 9 stycznia 1997r Kodeks celny (Dz.U. z 2001r. Nr 75, poz.802, Nr 89, poz.972, Nr 110, poz. 1189 i Nr 125, poz.1368) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art.4<sup>1</sup> skreśla się § 2-4 i dodaje się § 5 w brzmieniu:  
„§ 5. Przepisy art.14 § 2-5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000r. Nr 94, poz.1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz.1315 oraz z 2001r. Nr 16, poz.166, Nr 39, poz.459, Nr 42, poz.475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz.1452) stosuje się odpowiednio.”
- 2) art. 262 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 262. Do postępowania w sprawach celnych stosuje się odpowiednio przepis art. 12 oraz przepisy działu IV ustawy - Ordynacja podatkowa, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów prawa celnego.”;

**Art. 13.** W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, Nr 128, poz. 840, z 1999r. Nr 64, poz. 729, Nr 83, poz.931, z 2000r. Nr 48, poz.548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 98, poz. 1071) po art. 266 dodaje się art. 266a w brzmieniu:

„Art. 266a. § 1. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy skarbowej, ujawnia informacje objęte tą tajemnicą, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy skarbowej, ujawnia informacje określone w art. 182 ustawy - Ordynacja podatkowa oraz w art. 33 ust. 1-3 ustawy o kontroli skarbowej podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 3.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do 1 roku.

§ 4. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.”.

**Art. 14.** W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r. Nr 123, poz.776 i Nr 160, poz.1082, z 1998r. Nr 156, poz. 1019, Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 156, poz. 1019, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 162, poz. 1118 i Nr 162, poz. 1126, z 1999r. Nr 49, poz. 486, Nr 49, poz.486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz.1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000r. Nr 48, poz.550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001r. Nr 39, poz. 459, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz.1444) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art.31:
  - a) w ust.1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:  
„3) z opłat, z wyjątkiem opłaty skarbowej.”;
  - b) skreśla się ust.5;
- 2) w art.49 w ust.1 po wyrazach „stosuje się” dodaje się wyraz „odpowiednio”.

**Art. 15.** W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 162, poz. 1118, Nr 160, poz. 1063, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399 oraz z 2000r. Nr 94, poz.1037) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 110 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:  
„4) Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, dyrektora urzędu kontroli skarbowej oraz naczelnika urzędu skarbowego w zakresie uregulowanym w odrębnych ustawach.”;
- 2) po art. 112 dodaje się art. 112a w brzmieniu:

„Art. 112a. 1. Banki są obowiązane realizować polecenia przelewu dotyczące należności, do których stosuje się przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa, w terminie 5 dni roboczych, od dnia obciążenia rachunku bankowego posiadacza tego rachunku.

2. W razie niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, banki obowiązane są do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego odsetek w wysokości przewidzianej dla odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

3. Do odpowiedzialności banku z tytułu niedopełnienia obowiązku określonego w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa dotyczące odpowiedzialności podatkowej inkasenta.”;

3) w art.159 w ust.1 w pkt 1 po wyrazach „pożyczek pieniężnych lub akredytyw” skreśla się przecinek i dodaje wyrazy „oraz realizacją poleceń przelewu na rachunki organów podatkowych z tytułu należności, o których mowa w art.112a ust.1 ustawy”.

**Art. 16.** W ustawie z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz.887 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999r. Nr 26, poz.228, Nr 60, poz.636, Nr 72, poz.802, Nr 78, poz.875, Nr 110 poz.1256, z 2000r. Nr 9, poz.118, Nr 95, poz.1041, Nr 104, poz.1104 i Nr 119, poz.1249 oraz z 2001r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz.298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz.1194, Nr 130, poz.1452 i Nr 154, poz.1792) wprowadza się następujące zmiany:

1) art.31 otrzymuje brzmienie:

„Art.31. Do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio: art.12, art.26, art.29 § 1 i 2, art.33 § 1, art.33a, art.33b, art.51 § 1, art.55, art.59 § 1 pkt 1, 3, 4, 8 i 9, art.60 § 1, art.61 § 1, art.62 § 1, 3-5, art.72 § 1 pkt 1 i 4 i § 2, art.73 § 1 pkt 1 i 5, art.77 § 1 pkt 1 lit. a), b) i d), art.77b, art.78 § 1, 3 pkt 1 i 3, art.91, art.93, art.93a-c, art.93e, art.94, art.97 § 1, art.98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7, art.100 § 1, art.101 § 1, art.105 § 1 i 2, art.106 § 1 i 2, art.107 § 1, 1a, 2 pkt 2 i 4, art.108 § 1 i 4, art.110 § 1, 2 pkt 2, § 3, art.111 § 1-5 pkt 1, art.112 § 1, 2 i 3 pkt 2, § 4-6, art.113, art.115, art.116. art.116a, art.117, art.118 § 1 i 2 oraz art.119 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.”

2) w art.50 w ust.3 po wyrazie „skarbowej” dodaje się przecinek i wyrazy „organom podatkowym”;

**Art. 17.** Przepis art.57 § 6 ustawy, o której mowa w art. 1 ma zastosowanie w zakresie bankowych postępowań ugodowych do czasu ich zakończenia.

**Art.18.** Banki i państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej „Poczta Polska” są obowiązane zapewnić dostęp do formularzy dokumentów, o których mowa w art.60 § 3 pkt 1 ustawy wymienionej w art. 1, najpóźniej po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia wydanego na podstawie tego przepisu, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

**Art. 19.** Do odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, z tytułu zaległości podatkowych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa.

**Art. 20.** § 1. Do spraw wszczętych, a nie zakończonych przez organy podatkowe pierwszej instancji przed dniem 1 stycznia 2003 r. stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

§ 2. Wnioski o wszczęcie postępowania wniesione do ministra właściwego do spraw finansów publicznych przed dniem 1 stycznia 2003r., podlegają rozpatrzeniu na podstawie dotychczasowych przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa.

**Art. 21.** Odwołania od decyzji wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa wniesione przed dniem 1 stycznia 2003 r., podlegają rozpatrzeniu na podstawie dotychczasowych przepisów tej ustawy.

**Art. 22.** § 1. Żądania uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji, która stała się decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają rozpatrzeniu w trybie, na zasadach i w terminach określonych w przepisach dotychczasowych.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej.

**Art. 23.** § 1. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2003r. zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

§ 2. Obwieszczenie ministra właściwego do spraw finansów publicznych wydane na podstawie dotychczasowego przepisu art.119 § 2 ustawy – Ordynacja podatkowa, traci moc z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. W roku 2003 obowiązują kwoty określone w art.41 § 1, art.112 § 1 pkt 3 oraz art.262 § 1 ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

**Art. 24.** Tekst jednolity ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa zostanie ogłoszony w terminie do dnia 30 czerwca 2003r.

**Art. 25.** Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

## UZASADNIENIE

Uchwalona w dniu 29 sierpnia 1997 r. ustawa - Ordynacja podatkowa obowiązuje od dnia 1 stycznia 1998 r. Zamieszczono w niej szereg rozwiązań, które w istotnym stopniu modyfikowały uprzednio obowiązujące zasady ogólnego prawa podatkowego. Funkcjonowanie owych rozwiązań od samego początku było uważnie obserwowane przez służby skarbowe oraz systematycznie sygnalizowane Ministrowi Finansów. Zebrane informacje pozwoliły na zidentyfikowanie najczęściej występujących problemów oraz na dokonanie oceny, które z regulacji zawartych w Ordynacji podatkowej wymagają zmian bądź uzupełnień. Kształtujące się linie orzecznictwa sądowego w sprawach podatkowych oraz stanowisko przedstawicieli doktryny prawa administracyjnego również wytyczają kierunki nowelizacji Ordynacji podatkowej. Równocześnie wskazano, iż w opublikowanym tekście ustawy znajdują się oczywiste błędy o charakterze redakcyjnym. Zmieniające się otoczenie prawne implikuje konieczność dostosowania przepisów Ordynacji podatkowej do nowego stanu prawnego.

Nowelizacja Ordynacji podatkowej jest zadaniem wyznaczonym w *expose* Premiera. Szereg proponowanych zmian stanowi też wykonanie założeń Programu Gospodarczego Rządu z pakietu „Przede wszystkim przedsiębiorczość”.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanej ustawie mają różnorodny charakter. Zmiany o charakterze merytorycznym zmierzają głównie do:

- wzmocnienia instrumentów ochrony praw i interesów podatników i zrównania procesowej pozycji organu i strony postępowania podatkowego,
- zminimalizowania możliwości popełniania nadużyć podatkowych,
- podniesienia efektywności działania organów podatkowych.

Ponadto w projekcie zamieszczone zostały liczne zmiany o charakterze dostosowawczym lub redakcyjnym.

### Dział I „Przepisy ogólne”

1. Zmiana proponowana w **art.2** Ordynacji podatkowej precyzuje zakres przedmiotowy ustawy usuwając z tego przepisu wyraz „innych”. Aktualne brzmienie może bowiem sugerować, że opłata jest innym rodzajem niepodatkowej należności budżetowej podczas gdy w istocie są to odrębne kategorie należności publicznoprawnych. Zdefiniowanie przez ustawodawcę konkretnej należności jako „opłata” bądź „podatek” wyklucza możliwość jednoczesnego uznawania jej za niepodatkową należność budżetową.

2. Zmiana w **art.3** Ordynacji:

- uzupełnia definicję pojęcia ustawy podatkowej (w związku z art.217 Konstytucji) oraz modyfikuje pojęcie przepisów prawa podatkowego,
- definiuje pojęcie zwrotu podatku występującego w wielu przepisach Ordynacji, w szczególności dotyczące zwrotu różnicy podatku lub podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług,
- w celu jednoznacznego określenia zakresu przedmiotowego Ordynacji definiuje też pojęcie niepodatkowej należności budżetowej,
- definiuje pojęcie działalności gospodarczej, wielokrotnie używane w Ordynacji podatkowej.

3. Przepis art.58 ust.2 ustawy o podpisie elektronicznym nakłada na organy władzy publicznej obowiązek umożliwienia (w terminie 4 lat) składania podań, wniosków i dokonywania innych czynności w postaci elektronicznej. W niniejszym projekcie znajduje się więc grupa zmian dostosowująca przepisy Ordynacji podatkowej do specyfiki elektronicznej formy przekazywania korespondencji.

Przepisy ustawy o podpisie elektronicznym przewidują odmiany podpisu elektronicznego o różnym stopniu bezpieczeństwa. Zaproponowane w ustawie - Ordynacja podatkowa zmiany mają na celu wskazanie podpisu elektronicznego, który będzie stosowany w stosunkach podatkowych i doprecyzowanie zasad jego stosowania, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia bezpieczeństwa przekazywanych elektronicznie dokumentów. Kryteria jakim powinny odpowiadać przekazywane przez podatników, płatników i inkasentów deklaracje, o których mowa w art. 3 pkt 5 Ordynacji podatkowej w formie elektronicznej określa zaproponowany **art. 3a § 1**. Jednakże w celu zagwarantowania bezpieczeństwa stosowania podpisu elektronicznego w stosunkach podatkowych, wprowadzono unormowania określające warunki jakim bezwzględnie powinien odpowiadać podpis elektroniczny, którym opatrzona zostanie deklaracja, aby w ten sposób zapewnić autentyczność, niezmiennosc i niezaprzeczalność dokumentów przekazywanych w formie elektronicznej – przepis **art. 3a § 2**.

Przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa nie normują spraw związanych z formą składania deklaracji podatkowych, odwołując się w tym zakresie do ustaw podatkowych. Aktualnie deklaracje składane są w formie papierowej według wzorów określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów. W związku z tym wprowadzono dodatkową dyrektywę; deklaracje składane w formie elektronicznej powinny być zgodne z danymi zawartymi we wzorze deklaracji określonym na podstawie odrębnych przepisów oraz zgodne z ustalonym formatem komunikatu elektronicznego co zapewni zachowanie merytorycznej zawartości deklaracji bez względu na sposób przekazania jej do organu podatkowego oraz możliwość ich przetwarzania i przechowywania. W efekcie pozwoli to, na stosowanie jednolitej procedury postępowania z wadliwymi deklaracjami składanymi w formie papierowej i elektronicznej, a w sytuacji gdy deklaracja złożona w formie elektronicznej nie będzie odpowiadała ustalonym wymaganiom będzie mogła być skorygowana; podobnie jak deklaracja w formie papierowej, w ramach czynności sprawdzających, tak jak stanowi art. 274 Ordynacji podatkowej.

Pozostałe zmiany w Ordynacji podatkowej dokonywane w związku z ustawą o podpisie elektronicznym normują kwestie formalno-techniczne. W **art.12 § 6 pkt 1** i **art. 165 § 3b** dostosowuje się przepisy Ordynacji podatkowej w zakresie zachowania terminów procesowych oraz określenia momentu wszczęcia postępowania podatkowego do specyfiki elektronicznej formy przekazywania dokumentów. Zamieszczone w **art. 168 § 5** odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów art. 3a Ordynacji do podań składanych w formie elektronicznej ma na celu ujednoczenie kryteriów jakie powinny spełniać dokumenty procesowe przykazywane w formie elektronicznej do organów podatkowych.

4. Zmiana w **art.4 § 1** Ordynacji ma na celu doprecyzowanie definicji obowiązku podatkowego poprzez usunięcie zbędnego wyrazu „poniesienia”, gdyż zasadniczo w samej istocie obecnego już w treści przepisu pojęcia „świadczenia” zawiera się obowiązek jego ponoszenia. Natomiast obecny przepis **art. 4 § 2** Ordynacji podatkowej powieliła w sposób niepełny art.217 Konstytucji RP i praktycznie pozbawiony jest walorów normatywnych. Jego legislacyjną wadliwość wskazał też Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 09.11.99r. sygn. akt K.28/98. Zasadne jest więc skreślenie tego przepisu przy jednoczesnym uzupełnieniu definicji pojęcia „ustawy podatkowej” w art.3 pkt 1 Ordynacji.

5. Przepisy dotyczące zasad obliczania terminów powinny być wspólne dla wszelkich procedur podatkowych (czynności sprawdzające, kontrola podatkowa) i działań w sprawach podatkowych. W obecnym stanie prawnym przepisy normujące te kwestie odnoszą się jedynie do postępowania podatkowego. W nowym **art.12 § 4** uzupełnia się lukę dotyczącą reguł obliczania terminów określonych w latach; obecny art.12 odnosi się tylko do terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego lecz jego nowy odpowiednik - **art.12 § 5** likwiduje to zawężenie. Zasadę wyrażoną w tym przepisie odnosić się będzie także do terminów wynikających z decyzji. **Art.12 § 6 pkt 5** ma charakter uzupełniający.

6. Akty prawa podatkowego innych państw (Austria, Belgia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia, Niemcy, Szwecja) normują tzw. klauzulę „obejścia prawa podatkowego”. Taka klauzula

istnieje też w tradycji orzeczniczej Stanów Zjednoczonych i W. Brytanii. Również w Polsce orzecznictwo NSA jednoznacznie akceptuje uprawnienie organów podatkowych do samodzielnej oceny skutków czynności prawnych, z uwagi na ich konsekwencje podatkowe. Przepis **art.12c** jest próbą adaptacji takiej klauzuli na grunt polskiego prawa. Podkreślenia wymaga, że proponowanym przepisem nie przyznaje się organom podatkowym prawa do oceny ważności czynności prawnych a tylko do prawo oceny podatkowych konsekwencji czynności prawnej i zignorowania skutków czynności pozornych lub dokonanych w celu uniknięcia opodatkowania. Istotnym jest, że dotychczasowe orzecznictwo sądowe NSA pozwala na dokonanie takiej oceny przez organy podatkowe. Proponowany przepis jednoznacznie zatem artykułuje zasadę wyrażoną już w orzecznictwie. Przepis ten jest też korzystny dla podatników, gdyż zmusza organy podatkowe do podjęcia inicjatywy w ramach postępowania dowodowego dla wykazania pozorności umowy lub próby „obejścia prawa”. Treść art.12c wprowadza zatem normatywne granice w stosowaniu zasady swobodnej oceny materiału dowodowego przez organ podatkowy.

## **Dział II „Organy podatkowe i ich właściwość”**

1. Jednym z ważniejszych elementów reformy aparatu skarbowego jest oddzielenie funkcji politycznej od zadań administracyjnych. Problem ten dotyczy obecnie Ministra Finansów, który jest organem podatkowym działającym na wniosek lub z urzędu. W praktyce Minister Finansów jest często traktowany jako organ „III instancji” w indywidualnych sprawach – poprzez składanie wniosku o weryfikację, w trybach nadzwyczajnych, ostatecznych decyzji izb skarbowych. Rola Ministra Finansów w toku procedury podatkowej powinna być ograniczona do działań o charakterze nadzorczym, podejmowanych z urzędu, wobec podległych mu bezpośrednio organów podatkowych (izb skarbowych) związanych np. z wynikami kontroli wewnątrz-resortowych. Taki zakres kompetencji wprowadzają zmiany w **art.13**.

2. Zmiana **art.14** określa ogólny charakter interpretacji przepisów dokonywanych przez Ministra Finansów i realizując zasadę nadzoru w sprawach podatkowych przez Ministra Finansów proponuje się związać tą interpretacją organów, do których interpretacja jest adresowana.

3. Szczególnej uwagi ze względu na potrzebę wzmacniania zaufania podatników do administracji podatkowej oraz konieczność ujednolicenia interpretacji przepisów prawa podatkowego, a w efekcie ujednolicenia stosowania prawa wymaga problematyka informacji o stosowaniu przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie. Zmiany w tym zakresie:

a) W **art.14 § 4** doprecyzowano zakres właściwości Ministra Finansów w sprawach interpretacji przepisów prawa podatkowego,

b) Wprowadzenie systemu nadzoru i weryfikacji interpretacji dokonywanych przez urzędy skarbowe (**art.14b**); ma to na celu podniesienie jakości, pewności interpretacji oraz ich ujednolicenie.

c) W celu wzmocnienia ochrony praw i interesów uczestników postępowania przed organami podatkowymi proponuje się wyraźne wyartykułowanie zasady, że podatnikowi nie może szkodzić zastosowanie się do pisemnej interpretacji wydanej przez organ podatkowy pierwszej instancji w indywidualnej sprawie – **art.14 § 3**. Celem zasady „nieszkodzenia” jest doprowadzenie do takiej sytuacji, w której na podatniku ciąży tylko ten obowiązek podatkowy, któryby istniał przy prawidłowej interpretacji przepisów i jej zastosowania przez podatnika. Konstytucyjny obowiązek zapłaty podatku nie może być traktowany jako szkoda. „Nieszkodzenie” nie może więc oznaczać zwolnienia z obowiązku zapłaty podatku, na podstawie art.14, co nie pozbawia prawa do ubiegania się o umorzenie zaległości podatkowej. Umorzenie zaległości opiera się jednak na innych przesłankach.

c) Wymienione powyżej cele wymagają też normatywnego określenia minimalnych merytorycznych wymogów jakie powinna spełniać udzielana informacja – ocena prawna stanowiska wnioskodawcy z przytoczeniem przepisów prawa – **art.14a § 3**. Podobnie jak w trakcie kontroli podatkowej,

również na czas kontroli skarbowej uprawnienie do żądania interpretacji przepisów powinno zostać zawieszane.

4. Zmieniany **art.17 § 1** Ordynacji uzupełnia reguły określania właściwości miejscowej organów podatkowych także w stosunku do innych podmiotów, które mogą być stroną postępowania.

5. Obecnie obowiązują trzy rozporządzenia w sprawie właściwości organów podatkowych (dwa wydane przez Radę Ministrów i jedno przez Ministra Finansów). Taki stan rzeczy zbędnie komplikuje rozwiązywanie problemów właściwości. Wszelkie przepisy upoważniające do normowania w drodze rozporządzenia spraw właściwości powinny należeć do kompetencji jednego organu, nie przeszkód aby był nim Minister Finansów, co pozwoli na zintegrowanie przepisów dotyczących tych kwestii w jednym akcie prawnym – **art.17 § 2**.

6. **Art.17a** Ordynacji uzupełnia obowiązujące przepisy o unormowanie w przedmiocie właściwości miejscowej organu podatkowego do orzekania o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, czyniąc organem właściwym ten organ, który w praktyce jest w posiadaniu całości dokumentacji stanowiącej podstawę do określenia zakresu tej odpowiedzialności.

7. W **art.18 § 1** zmiana precyzująca zakres właściwości.

8. Przepisy o właściwości organów podatkowych nie regulują obecnie, w sposób jednoznaczny, właściwości organów w sprawach dotyczących poprzednich lat podatkowych lub innych okresów rozliczeniowych, jeżeli po zakończeniu roku lub okresu rozliczeniowego zmieniają się podstawy właściwości. Możliwe są dwa rozwiązania tego problemu. Pierwsze, to uwiecznienie właściwości organu, właściwego w ostatnim dniu poszczególnego roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego. W takim przypadku w podatku dochodowym właściwymi może być jednak 5 różnych urzędów skarbowych (każdy za jeden rok podatkowy), a podatku VAT 60 różnych urzędów skarbowych (każdy za jeden miesiąc). Dodatkowo, weryfikacja samoobliczenia zobowiązań podatkowych, gdy sprawy z poszczególnych okresów są powiązane (ulgi, odliczanie straty, przeniesienie zwrotu VAT) byłaby znacznie utrudniona. Powyższe przemawia więc za aktualizowaniem właściwości organu, w zakresie zobowiązań (które nie uległy przedawnieniu) za wszystkie poprzednie lata podatkowe lub inne okresy rozliczeniowe – **art.18a § 1**. Za takim rozwiązaniem przemawia reguła pragmatyki postępowania podatkowego i ułatwienia udziału strony (postępowanie prowadzi organ najbliższy siedziby lub miejsca zamieszkania) oraz szybkości i efektywności postępowania egzekucyjnego (mienie będzie zwykle znajdować się w pobliżu siedziby lub miejsca zamieszkania zobowiązanego).

Reguła ta nie może mieć jednak charakteru bezwzględnego. Obowiązuje już bowiem, obecna też we wszystkich innych procedurach, zasada *perpetuatio fori* (§ 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1999r. w sprawie właściwości miejscowej organów podatkowych w sprawach niektórych zobowiązaniach podatkowych oraz poszczególnych kategorii podatków (Dz. U. Nr 110, poz. 1277), gdy przed zmianą podstaw właściwości postępowanie zostało już wszczęte. Właściwość organu już wykonującego procedury podatkowe zostanie ustabilizowana w całej sprawie (kontrola, wymiar, odpowiedzialność podatkowa osób trzecich). W celu całościowego uregulowania poruszanych problemów proponuje się jednak zmieścić przytoczoną normę bezpośrednio w ustawie – **art.18a § 2**.

9. Wprowadzany w **art.19 § 2** Ordynacji jednoznacznie rozstrzyga, iż zagadnienie sporu o właściwość jest problemem wewnątrz-administracyjnym i legitymację o wnoszenia o rozstrzygnięcie sporu mają tylko organy podatkowe oraz określa formę rozstrzygnięcia sporu. Strona postępowania problem właściwości organu może natomiast podnosić w ramach przysługujących jej środków procesowych. Celem **art.19 § 3** jest uzyskanie wstępnej weryfikacji zasadności wniosku urzędu skarbowego o rozstrzygnięcie sporu o właściwość, przez izbę skarbową.

### Dział III „Zobowiązania podatkowe”

#### Rozdział 1 „Powstawanie zobowiązania podatkowego”



1. Zmiana zaproponowana do **art.21 § 3** Ordynacji ma na celu uproszczenie oraz podniesienie efektywności szeroko rozumianego postępowania przed organami podatkowymi, oznaczając powrót do formuły funkcjonującej w art.5 ust.3 obowiązującej przed wejściem w życie Ordynacji, ustawy o zobowiązaniach podatkowych. W świetle poprzednich unormowań organ podatkowy, po stwierdzeniu, że podatnik wadliwie określił swoje zobowiązanie podatkowe (bądź w ogóle go nie wykazał), określał prawidłową wysokość **zobowiązania podatkowego**, a więc stan prawny. Koncepcja przyjęta w art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, polegająca na tym, że w wyżej opisanych sytuacjach organ podatkowy określa wysokość zaległości podatkowej lub stwierdza nadpłatę, okazała się niepraktyczna i niespójna z przepisami materialnych ustaw podatkowych uprawniającymi nadal do określania wysokości zobowiązania podatkowego.

Zaległość podatkowa lub nadpłata podatku jest bowiem stanem techniczno-rachunkowym i częstokroć w momencie wydawania decyzji nie jest możliwe precyzyjne określenie wysokości zaległości podatkowej, gdyż w okresie pomiędzy stwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie rozliczeń podatkowych (np. w toku kontroli podatkowej), a wydaniem decyzji podatnik dokonuje wpłat na poczet zaległości podatkowych bądź też organ podatkowy zarachowuje nadpłaty z tytułu innych podatków na zaległości w podatku, którego dotyczy decyzja. Nietrafność obecnego rozwiązania została zasygnalizowana przez wszystkie izby skarbowe.

Konsekwencją tej zmiany są dalsze redakcyjne zmiany zmierzające do ujednoczenia terminologii Ordynacji podatkowej, poprzez zastąpienie wyrazów „określenie wysokości zaległości podatkowej” wyrazami „określenie wysokości zobowiązania podatkowego”. Dodatkowo rozszerza się przesłanki wydania decyzji określającej na przypadek braku deklaracji.

2. **Art.21 § 3a** uzupełnia zakres działania organu podatkowego uwzględniając określanie wysokości zwrotu podatku VAT (bezpośrednio i pośredniego).

**Art.21 § 4** zmiana dostosowawcza.

4. W systemie prawa podatkowego istnieje wiele ulg podatkowych przyznawanych z zastrzeżeniem braku zaległości podatkowych. Ujawnienie zaległości podatkowych w zakresie zobowiązań powstających z mocy prawa pozbawia więc prawa do skorzystania z ulgi. W takiej sytuacji, powstanie jednych zaległości (często w nieznaczonej kwocie) przyczynia się do powstania kolejnych zaległości, związanych z utratą prawa do ulgi - syndrom „domina”. W celu podwyższenia pewności w zakresie korzystania z ulg podatkowych koniecznym staje się zweryfikowanie wcześniejszych rozliczeń podatkowych, na wniosek podatnika, zanim ulga zostanie skonsumowana (**art.21a**). Wcześniejsze ujawnienie zaległości zobliuguje podatnika do ich zapłaty pod rygorem utraty prawa do ulgi.

5. Obecna treść **art.22 § 2** Ordynacji budzi wątpliwości interpretacyjne w zakresie stosowania zwolnienia płatnika w stosunku do pobieranych zaliczek na podatek oraz pobieranego podatku. Proponowana zmiana ujednocza możliwość zastosowania tego przepisu zarówno do podatku jak i zaliczek na podatek (art.3 lit.a) Ordynacji). Podobny charakter ma ograniczanie wysokości zaliczek na podatek dochodowy (**art.22 § 2a**).

6. W zmienionym **art.23** proponuje się unormować:

- podstawowe metody szacowania podstawy opodatkowania (**§ 3**),
- wyrażany dotychczas w orzecznictwie NSA, obowiązek dążenia do maksymalnego zbliżenia oszacowanej podstawy opodatkowania do rzeczywistej podstawy opodatkowania oraz uzasadnienia wyboru metody szacowania (**§ 4**).

7. **Art.23a § 1** Ordynacji usuwa wątpliwości co do metodologii określania wysokości zaliczek na podatek przy szacunkowym określaniu podstawy opodatkowania. Poprzez odesłanie do art.53a rozwiązany zostanie problem naliczania odsetek za zwłokę po zakończeniu roku podatkowego, także przy szacunkowym określaniu podstawy opodatkowania.

8. Podatnik korzystający ze zryczałtowanych form opodatkowania nie składa deklaracji określających wysokość poniesionej straty. Hipoteza art.24 § 1 Ordynacji podatkowej nie może zatem dotyczyć sytuacji, gdy podatnik jest wyłączany ze zryczałtowanej formy opodatkowania i zostaje opodatkowany na zasadach ogólnych; lecz nie uzyskał dochodu (organ podatkowy nie

będzie więc określać zobowiązania podatkowe na podstawie art.21 § 3 Ordynacji) ale poniósł stratę. **Art. 24 § 2** pozwoli na określenie wysokości straty również w takim przypadku.

### *Rozdział 2 „Odpowiedzialność podatnika, płatnika i inkasenta”*

1. **Art.28 § 4** – zmiana redakcyjna (o wprowadzeniu wynagrodzenia dla płatnika lub inkasenta powinien decydować wierzyciel w zakresie poszczególnych podatków).

2. Przepis **art.29 § 2** utrzymujący regułę odpowiedzialności z wspólnego majątku małżonków (§ 1) zawiera lukę dotyczącą „ustania” wspólności majątkowej (art.53 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego) w razie ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków. Proponowana zmiana zrównuje w zakresie odpowiedzialności podatkowej ten przypadek zakończenia ustroju wspólności majątkowej z przypadkami jej zniesienia, ograniczenia bądź wyłączenia. Dostosowuje się do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego także obecny art.29 § 2 pkt 2; wspólność majątkowa znoszona jest bowiem od dnia wskazanego w prawomocnym orzeczeniu sądu (zwykle jest to data wniosku), a nie od dnia uprawomocnienia się wyroku sądu.

3. Zmiana treści **art.30 § 4** Ordynacji wynika z konieczności jednoznacznego uprawnienia organów podatkowych do orzekania o odpowiedzialności podatkowej płatników i inkasentów również po zakończeniu roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego, w których podmioty te wykonują obowiązki wynikające z ich podatkowego statusu (argumentacja analogiczna jak do propozycji art.21 § 3a Ordynacji).

Dotychczasową treść **art.30 § 1** podzielono na dwie części: § 1 (powstanie odpowiedzialności i jej zakres) i nowy § 2 (zasady realizacji odpowiedzialności). Unormowanie **art.30 § 2** Ordynacji dostosowuje się do brzmienia art.21 § 3 Ordynacji również w zakresie trybu wydawania decyzji orzekającej o odpowiedzialności płatnika lub inkasenta. Organ podatkowy decyzję powinien wydawać tylko w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w toku postępowania podatkowego. Zbędnym jest natomiast wydawanie przedmiotowej decyzji w sytuacji, gdy brak wpłaty przez płatnika (inkasenta) podatku pobranego zostanie stwierdzony w wyniku czynności sprawdzających. Aktualne brzmienie art.30 § 1 Ordynacji podatkowej wskazuje natomiast na bezwzględny obowiązek wydawania decyzji orzekającej o odpowiedzialności płatnika lub inkasenta, zbędnie formalizując i opóźniając podjęcie przez organ podatkowy czynności zmierzających do zabezpieczenia i wyegzekwowania od płatnika pobranego lecz nie wpłaconego podatku.

Dotychczasowe uregulowania art.30 § 3 i 4 Ordynacji nie są związane z realizacją należności publicznoprawnych, gdyż dotyczą roszczeń regresowych o charakterze cywilnoprawnym istniejących zasadniczo pomiędzy pracodawcą (zleceniodawcą) - płatnikiem, a pracownikiem (zleceniobiorcą) - podatnikiem. Wystarczające w tym zakresie są unormowania Kodeksu cywilnego dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia.

4. Zmiana przewidziana do **art.32 § 1** Ordynacji ma na celu przedłużenie okresu przechowywania dokumentów i uniknięcie przypadku, gdy dokumenty będą mogły już ulec zniszczeniu a nie upłynie jeszcze termin przedawnienia zobowiązania podatkowego. Natomiast zmiana w § 2 tego artykułu zmierza do zabezpieczenia dokumentów w przypadku zakończenia działalności przez płatnika lub inkasenta.

### *Rozdział 3 „Zabezpieczanie wykonania zobowiązań podatkowych”*

1. Normy dotyczące zabezpieczenia umiejscowione dotychczas w jednym artykule proponuje się w celu poprawy przejrzystości regulacji zamieścić w czterech odrębnych artykułach: art.33 – przesłanki zabezpieczenia i tryb ustanawiania, art.33a – wygaśnięcie decyzji o zabezpieczeniu, art.33b – zabezpieczanie należności płatnika (inkasenta) oraz wspólników spółek nie posiadających osobowości prawnej i członków zarządu spółek kapitałowych i innych osób prawnych oraz art.33c - zabezpieczenie odsetek za zwłokę.

W **art.33** poza zmianami redakcyjnymi proponuje się:

- umożliwienie dokonania zabezpieczenia na majątku wspólnym podatnika i jego małżonka, co koresponduje z zakresem odpowiedzialności określonym w art.29 Ordynacji oraz sformułowanie dyrektyw interpretacyjnych pojęcia „uzasadnionej obawy nie wykonania zobowiązania” (§ 1),
- usunięcie wątpliwości w zakresie możliwości zabezpieczania w tym trybie również należnych odsetek za zwłokę (przed wydaniem decyzji określającej - § 3),
- jednoznaczne rozstrzygnięcie wątpliwości w przedmiocie zabezpieczenia interesów fiskalnych również w toku kontroli podatkowej i skarbowej (§ 2),
- wyłączenie obowiązku wydawania postanowienia o wszczęciu postępowania (§ 6). Dokonywanie tej czynności procesowej w ramach procedury zabezpieczenia dałoby zobowiązanemu wystarczający czas na wyzbycie się lub ukrycie majątku, na którym organ planuje ustanowić zabezpieczenie. Instytucja zabezpieczenia stałaby się bezskuteczna a decyzja o zabezpieczeniu praktycznie byłaby bezprzedmiotowa.

**Art.33b pkt 2** przewiduje nowe rozwiązanie umożliwiające dokonywanie zabezpieczenia zobowiązań spółki na majątku członków zarządu. Majątek spółki często nie wystarcza na zaspokojenie zobowiązań podatkowych a członkowie jej zarządu ponoszą osobistą odpowiedzialność majątkową dopiero po bezskutecznym zakończeniu postępowania egzekucyjnego wobec spółki. W praktyce dość długi okres od ujawnienia nieprawidłowości podatkowych w spółce do urzeczywistnienia odpowiedzialności członków zarządu w znacznym stopniu przyczynia się do bezprzedmiotowości odpowiedzialności członków zarządu. Członkowie zarządu najlepiej znając stan majątkowy spółki mogą odpowiednio wcześniej ocenić czy ostatecznie również do ich majątku zostaną skierowane roszczenia organu podatkowego i podjąć działania zmierzające do wyzbycia lub ukrycia swego majątku. Zasadne jest zatem stworzenie „majątkowych” gwarancji dla skuteczności (ewentualnej) odpowiedzialności członków zarządu. Organ podatkowy powinien otrzymać prawo do zabezpieczenia zobowiązań spółki na majątku jej członków zarządu, gdy oczywistym jest że tylko kwestią czasu stanie się uruchomienie procedury odpowiedzialności członków zarządu. Majątek członka zarządu zostanie uwolniony spod zabezpieczenia, jeżeli egzekucja wobec spółki zostanie zakończona - tym samym decyzja o jego odpowiedzialności podatkowej nie będzie wykonana. Natomiast w przypadku bezskuteczności egzekucji z majątku spółki, zabezpieczenie na majątku członka zarządu przekształci się w zajęcie egzekucyjne – spełniona zostanie przesłanka do wykonania decyzji o jego odpowiedzialności podatkowej .

## 2. Art.34:

- zmiana w § 1 polega na objęciu zabezpieczeniem hipotecznym również należnych odsetek za zwłokę; reguły zabezpieczenia i zaspokojenia powinny być identyczne dla należności głównej i należności ubocznej (odsetek),
- § 2 rozstrzyga wątpliwości, co organu właściwego do wnioskowania o wpis hipoteki w zakresie podatków samorządowych pobieranych przez urzędy skarbowe,
- § 3 pkt 2 Ordynacji uzupełnia zakres przedmiotu hipoteki o nieruchomości stanowiącą współwłasność łączną podatnika oraz innej osoby. Można bowiem postawić tezę, iż współwłasność łączna ze względu na swój bezudziałowy charakter nie mieści się w aktualnym brzmieniu art.34 § 2 Ordynacji. Problem ten dotyczy odpowiedzialności podatkowej małżonków z nieruchomości stanowiącej ich wspólny majątek. Podkreślić należy, że za zobowiązania podatkowe podatnik odpowiada całym swoim odrębnym majątkiem oraz majątkiem wspólnym z małżonkiem (art.29 § 1 Ordynacji). Przepis ten pozwała więc na zaspokojenie zobowiązań z majątku (także nieruchomości) stanowiącego współwłasność łączną małżonków. Z przepisem tym poważnie koliduje jednak obecny art.34 § 2 Ordynacji. Przepis ten nie zezwala na zabezpieczenie na nieruchomościach stanowiących współwłasność łączną małżonków. Dochodzi więc do sytuacji, gdy z nieruchomości możliwe jest zaspokojenie ale niemożliwe jest ustanowienie na niej zabezpieczenia. W obecnym stanie prawnym istnieje zatem niczym nieuzasadnione rozdzielenie zakresu stosowania hipoteki w ramach odpowiedzialności podatkowej małżonków; w przypadku współwłasności w częściach ułamkowych można ustanowić hipotekę, a w przypadku współwłasności łącznej – nie, co jest sprzeczne z zakresem odpowiedzialności majątkowej jednoznacznie określonym w art.29 § 1

Ordynacji. Zmiana w art.34 § 3 jest więc doprecyzowaniem zasady wyrażonej w art.29 § 1 Ordynacji.

- **§ 3 pkt 3** dotyczy ustanawiania hipoteki na nieruchomości wspólnika spółki cywilnej zabezpieczającej zaległości tej spółki (podatek VAT). Obecne przepisy wskazują, że hipoteka może być ustanowiona na majątku podatnika. Podatnik VAT czyli spółka nie ma jednak podmiotowości cywilnoprawnej; nie może być zatem właścicielem nieruchomości co może stanowić podstawę do wykluczenia możliwości zabezpieczania jej zaległości hipoteką,

- **§ 5** usuwa wątpliwości co do stosowania hipoteki na ograniczonych prawach rzeczowych np. w zakresie możliwości ustanawiania hipoteki na części ułamkowej użytkowania wieczystego. Przepis art.34 § 5 Ordynacji, analogicznie do art.65 ust.5 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, wskazuje, że do hipoteki na tych prawach stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące hipoteki na nieruchomości, a w tym art.34 § 2 pozwalający na ustanowienie hipoteki na części prawa.

3. Podstawy ustanowienia podatkowej hipoteki przymusowej rozszerzane są (**art.35 § 2** Ordynacji) na:

- decyzję o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej i spadkobiercy. Stworzenie prawnych podstaw do stosowania hipoteki wobec osoby trzeciej nabiera szczególnej wagi przy uwzględnieniu posiłkowego charakteru odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej (art.108 § 3 Ordynacji). W okresie niezbędnym do stwierdzenia przez organ podatkowy bezskuteczności egzekucji z majątku podatnika osoba trzecia może bowiem wyzbyć się posiadanych nieruchomości i w praktyce uniemożliwić zaspokojenie zaległości podatkowych za które ponosi odpowiedzialność,

- decyzję określającą wysokość odsetek za zwłokę (art.53a),

- tytuł wykonawczy. Tytuł wykonawczy stanowi obecnie podstawę do zastosowania egzekucyjnego środka zabezpieczającego w postaci ustanowienia hipoteki przymusowej na podstawie przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne. Nie ma uzasadnionych powodów aby ten sam tytuł wykonawczy nie mógł stanowić podstawy do ustanowienia hipoteki przymusowej na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej.

4. Wykładnia literalna **art.36** Ordynacji podatkowej umożliwia postawienie tezy, że wyjątek wynikający z treści § 2 odnosi się również do pierwszej normy ustanowionej w § 1 tj. skuteczności hipoteki wobec każdorazowego właściciela nieruchomości. Proponowana zmiana poprawia precyzję unormowania wynikającego z przepisu art.36 Ordynacji podatkowej i uniemożliwia różne interpretowanie podstawowej dla instytucji hipoteki zasady jej skuteczności wobec przyszłego właściciela przedmiotu hipoteki, jednocześnie pozostawiając bez zmian reguły ustalania kolejności hipotek wynikające z tego przepisu.

5. Przepis **art.39 § 1** nie zasadnie ogranicza możliwości gromadzenia danych o majątku zobowiązanych tylko do postępowania podatkowego. Również w ramach kontroli organ może powziąć uzasadnione obawy co do wykonania zobowiązania podatkowego. Wcześniejsze uzyskiwanie danych o majątku, na którym można dokonać zabezpieczenia podniesie skuteczność samego zabezpieczenia, a w ostateczności także postępowania egzekucyjnego.

6. Instytucję zastawu skarbowego uregulowaną w **art.41** Ordynacji, należy zmienić poprzez:

- rozszerzenie zakresu stosowania zastawu skarbowego również na podatki stanowiące dochody j.s.t.,

- zniesienie ograniczeń podmiotowych w jego ustanawianiu (związanych z faktem prowadzenia działalności gospodarczej lub wykonywaniem wolnego zawodu, albo opodatkowaniem dochodów z nieujawnionych źródeł,

- objęcie zastawem skarbowym także odsetek za zwłokę.

7. Dotychczasowe doświadczenia zebrane przez służby skarbowe wskazują na konieczność dokonania pewnych uzupełnień regulacji normujących techniczne zasady funkcjonowania zastawu skarbowego. Zmiany dotyczące tych kwestii zostały zaproponowane do **art.42** Ordynacji. W sposób jednoznaczny przesądza się, w którym momencie następuje wygaśnięcie zastawu skarbowego, a co za tym idzie, z jakim dniem obrót rzeczami lub prawami, na których wcześniej ustanowiono zastaw, jest wolny od ryzyka prawnego.

W celu poprawy bezpieczeństwa obrotu zasadnym jest sformalizowanie czynności urzędu skarbowego w sprawach zastawu skarbowego – obowiązek zawiadomienia o ustanowieniu i wykreśleniu zastawu (**art.42 § 6**). **Art.42 § 7** usuwa wątpliwości co do procedury zaspokojenia się wierzyciela podatkowego z przedmiotu zastawu skarbowego.

8. Niezbędnym jest stworzenie procedury zabezpieczającej prawa własności osoby trzeciej przed pomyłkami w ustanawianiu zastawu skarbowego lub celowymi działaniami zobowiązanego wprowadzającymi organ podatkowy w błąd co do własności rzeczy (**art.42a**). Stronami postępowania w sprawie wyłączenia rzeczy spod zastawu skarbowego będą nie tylko osoba trzecia wnosząca o wykreślenie zastawu, z uwagi na naruszenie jej praw do rzeczy ale także podatnik (płatnik, inkasent), którego należności zabezpieczono zastawem.

9. Wzmocnieniu i upowszechnieniu stosowania zastawu skarbowego służyć ma ustanowienie podstawą prawną zastawu skarbowego również decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, odpowiedzialności spadkobiercy i decyzji określającej wysokość odsetek za zwłokę - zmiany w **art.44 § 1** Ordynacji. Możliwość ustanawiania zastawu skarbowego na podstawie deklaracji (§ 2) proponuje się rozszerzyć również na deklarację płatnika (inkasenta) – dodany **art.44 § 3**.

10. Dodawany do **art.46 § 2a** ma na celu zabezpieczenie pewności obrotu gospodarczego poprzez uniemożliwienie osobie, na które ciążyą zabezpieczone zastawem skarbowym zobowiązania blokowania wydawania wypisu z rejestrów przez powoływanie się na przepisy o tajemnicy skarbowej.

#### *Rozdział 4 "Terminy płatności"*

1. Zmiana w **art.47 § 4a** wskazuje organ właściwy do ustalania terminów płatności podatków pobranych przez inkasentów.

2. Propozycja zmiany **art.48 § 1** Ordynacji ujednocila przesłanki odraczania lub rozkładania na raty należności podatkowych z przesłankami umarzania (art.67 § 1 Ordynacji). Ponadto wprowadza nowy rodzaj ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych - odroczenie zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę (dotyczącej również należności przypadających od płatników lub inkasentów), spełniając postulaty organów podatkowych i jednocześnie znosząc błędne z aksjologicznego punktu widzenia założenie, że w stosunku do zaległości podatkowych może być stosowany układ ratalny (stanowiący w istocie szereg częściowych odroczeń), a nie ma zastosowania jednorazowe odroczenie zapłaty zaległości podatkowych. Praktyka wskazuje również na konieczność wprowadzenia instytucji odroczenia innych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego również na wniosek płatnika lub inkasenta (§ 2).

3. Z nowym typem ulgi - odroczenie zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę wiążą się też zmiany redakcyjne w treści **art.49** Ordynacji.

4. **Art. 50** - zmiany odesłań (w związku ze zmianą numeracji przepisów rozdziału „Nadpłaty”).

#### *Rozdział 5 „Zaległość podatkowa”*

Zmiana w **art.52 § 1 pkt 1** wynika z innej numeracji przepisu, a zmiana **art.52 § 1 pkt 2** ma charakter uzupełniający w związku z regułami dysponowania zwrotem podatku.

#### *Rozdział 6 „Odsetki za zwłokę i opłata prolongacyjna”*

1. Sprzeczne z zasadą pragmatycznego działania służb skarbowych okazało się rozwiązanie zamieszczone w obecnym art. 53 § 4 Ordynacji podatkowej. Określenie wysokości odsetek wymaga ustalenia wysokości zaległości podatkowej. Wykonanie tego obowiązku miałoby racjonalne uzasadnienie, w sytuacji ustabilizowania kwoty zaległości podatkowej na określony dzień, co w praktyce jest niemożliwe. W trakcie postępowania podatnicy dokonują wpłat na poczet zaległości. Zaległość podatkowa jako „stan kasowy” ma charakter dynamiczny (*vide* uzasadnienie do art.21 § 3). Określenie odsetek za zwłokę od nieaktualnej kwoty zaległości nie tylko jest zbędne ale też wprowadza podatnika w błąd, co do wysokości jego zobowiązań zmuszając do dokonania w istocie

nienależnej wpłaty. Poza tym, podana w decyzji kwota odsetek za zwłokę jest aktualna tylko na dzień wydania decyzji, co w zasadzie jest dla podatnika, płatnika lub inkasenta bezużyteczne. Już następnego dnia po wydaniu decyzji wymiarowej kwota odsetek za zwłokę jest inna. Bieg odsetek za zwłokę powoduje natomiast konieczność ponownego ich naliczania (przez podatnika, płatnika lub inkasenta) na dzień zapłaty kwoty zaległości podatkowej wynikającej z decyzji. Dla stron stosunku zobowiązaniowego jest bowiem istotna kwota odsetek za zwłokę należna na dzień dokonywania wpłaty. Nowy przepis **art.53 § 3** ogranicza więc ten pracochłonny acz zbędny obowiązek ciąży aktualnie na organach podatkowych wyłącznie do sytuacji, gdy naliczenie odsetek za zwłokę przez organ podatkowy jest faktycznie niezbędne. W § 3 uzupełnia się katalog podmiotów, na których ciąży obowiązek naliczania odsetek za zwłokę o następców prawnych oraz osoby trzecie odpowiadające za zaległości podatkowe. Te podmioty, będąc zobowiązanymi do uiszczenia zaległości podatkowej, powinny również uiszczać samodzielnie obliczone odsetki do tej zaległości.

2. Wymaga jednoznacznej regulacji kwestia wydawania - po zakończeniu roku podatkowego (podatek dochodowy) lub innego okresu rozliczeniowego (miesiąc w podatku akcyzowym) - decyzji określających zobowiązania z tytułu nie wpłaconych w terminie albo deklarowanych w zaniżonej wysokości zaliczek na podatek (proponowany **art.53a** Ordynacji). Nadmienić tu należy, że za zaległość podatkową uważa się także nie zapłaconą w terminie zaliczkę na podatek - art.51 § 2 Ordynacji. W orzecznictwie niektórych ośrodków zamiejscowych NSA pojawiła się linia orzecznictwa mogąca naruszyć bieżącą płynność finansową budżetu państwa oraz wprowadzająca nierówność w traktowaniu podatników - preferując tych podatników, którzy w ciągu roku podatkowego nie wpłacają należnych zaliczek na podatek albo wpłacają je w zniżonej wysokości. Fundamentem orzeczeń niektórych sądów jest teza, iż po zakończeniu roku podatkowego nie można już określać prawidłowej wysokości zaliczek na podatek, które stanowią przecież podstawę do naliczania odsetek za zwłokę z tytułu zaległości podatkowej powstałej na skutek nie wpłacenia zaliczki lub wpłacenia jej w wysokości niższej od należnej. W konsekwencji podatnik wpłacający w prawidłowej wysokości zaliczki w ciągu roku podatkowego lecz po terminie ich płatności obowiązany jest do bieżącego naliczenia i uiszczenia odsetek za zwłokę, natomiast podatnik w ogóle nie płaćący zaliczek lub wykazujący i uiszczający zaliczki w zaniżonej wysokości, po zakończeniu roku korzystałby z pełnej abolicji z tytułu odsetek za zwłokę, wobec braku podstawy do ich obliczenia. Powyższa argumentacja odnosi się również do problemu określania odsetek od dziennych zaliczek na podatek akcyzowy.

### 3. Zmiany w **art.54**:

- w **§ 1 pkt 1** jest wyrażona zasada nie naliczania odsetek za zwłokę za okres zabezpieczenia, które nastąpiło przed wydaniem decyzji ustalającej lub przed terminem płatności podatku. Słusznym jest, aby nie naliczać odsetek za zwłokę, gdy poprzez czynności zabezpieczające podatnik został pozbawiony możliwości dysponowania swoim majątkiem, a zatem praktycznie nie może uregulować zobowiązań i uniknąć konsekwencji finansowych w postaci narastających odsetek. Proponuje się rozszerzyć tę zasadę również na zobowiązania powstające z mocy prawa, gdy zabezpieczenie dokonywane jest przed wydaniem decyzji określającej. Odsetki nie będą naliczane od tej części zobowiązania, która została zabezpieczona i następnie zaspokojona z przedmiotu zabezpieczenia w postępowaniu egzekucyjnym,

- w praktyce bardzo istotnym jest problem zwłoki organu podatkowego we wszczęciu postępowania podatkowego, gdy ustalenia kontroli podatkowej ujawniają naruszenia prawa. Kontrolowany znajduje się tym czasie w stanie niepewności co do tego, czy i w jakim zakresie ustalenia kontroli podatkowej są podtrzymane i znajdują odzwierciedlenie w decyzji wymiarowej. W tym czasie nie przysługują mu środki procesowe, gdyż żadne postępowanie się nie toczy. Zbyt długa zwłoka we wszczęciu postępowania na podstawie ustaleń kontrolnych jest też często przez podatników traktowana jako celowe działanie aparatu skarbowego zmierzające do zwiększenia „zysku” z tytułu narastających odsetek za zwłokę. Proponuje się zatem wyłączenie z naliczania odsetek za zwłokę okresu, od dnia wszczęcia kontroli do dnia doręczenia decyzji ustalającej, jeżeli w terminie 3

miesiący od dnia zakończenia kontroli organ podatkowy nie wszczął postępowania podatkowego (**art.54 § 1 pkt 6**). Proponowana zmiana z jednej strony stworzy bodziec dla organu podatkowego do wszczęcia, w rozsądnym terminie, postępowania na podstawie ustaleń kontroli, a z drugiej strony uwalnia podatnika od finansowych konsekwencji przewlekłego (gdy 3 miesięczny termin został przekroczony) działania organu podatkowego. Proponowane rozwiązanie może przyczynić się też do usprawnienia poboru podatków. Istotnym elementem jest tu szybkość przetworzenia ustaleń kontroli na rozstrzygnięcie administracyjne. Zwykle bowiem prawdopodobieństwo dobrowolnego wykonania decyzji jest odwrotnie proporcjonalnie do okresu jaki upływa między zakończeniem kontroli a wydaniem decyzji wymiarowej,

- zmiana w **art.54 § 1 pkt 4** precyzuje początek okresu zawieszenia biegu odsetek za zwłokę,

- zmiana w **art.54 § 1 pkt 5** ma cel waloryzacyjny,

- w § 1 pkt 3 Ordynacji przewiduje się wyłączenie z naliczania odsetek za zwłokę okresu opóźnienia organu odwoławczego w wydaniu decyzji. Konsekwentnie należy więc wprowadzić przepis wyłączający z naliczania odsetek za zwłokę okres opóźnienia w wydaniu decyzji przez organ I instancji – **art.54 § 1 pkt 7**. Jednocześnie należy jednak uniemożliwić nadużywanie tych instytucji przez celowe opóźnianie przez stronę zakończenia postępowania podatkowego w danej instancji oraz wyłączyć stosowanie tego przepisu w okolicznościach, gdy opóźnienie jest niezależnego do organu – **art.54 § 2**.

Zgodnie z orzecznictwem NSA okresy przerwy w naliczaniu odsetek za zwłokę powinny być nadal uwzględniane w razie kasacji lub unieważnienia decyzji – **art.54 § 3**. Przepis **art.54 § 4** Ordynacji odnosi się do nienaliczania odsetek za zwłokę w sytuacji „przejęcia na poczet zaległości podatkowych zajętych uprzednio rzeczy lub praw majątkowych”. Zmiana polega na doprecyzowaniu i jednoznacznym powiązaniu tego przepisu z sytuacją, gdy zajęte w postępowaniu zabezpieczającym (art.33 Ordynacji) rzeczy lub prawa majątkowe są następnie przekazywane przez podatnika na poczet zaległości podatkowych w trybie, o którym mowa w art.66 Ordynacji.

4. Zmiana w **art.56 § 1** ma charakter dostosowawczy do przepisów ustawy o Narodowym Banku Polskim, które regulują tryb i organy właściwe do ustalania stóp procentowych (należy to do kompetencji Rady Polityki Pieniężnej).

5. Propozycja zmiany **art.57 § 1** Ordynacji ma na celu rozstrzygnięcie wątpliwości, co do nie przyjmowania kwoty odsetek za zwłokę jako podstawy ustalania opłaty prolongacyjnej. Zmiana postulowana w § 4 reguluje rachunkowe konsekwencje nieterminowej wpłaty opłaty prolongacyjnej. W związku z prowadzonymi aktualnie restrukturyzacjami finansowymi określonych podmiotów lub gałęzi gospodarki celowe jest rozszerzenie przesłanek umożliwiających odstąpienie od ustalania opłaty prolongacyjnej (§ 6). Natomiast dodawany do **art.57 § 8** ma charakter uzupełniający regułę ustalania opłaty prolongacyjnej w decyzjach odroczeniowych i ratalnych przyznawanych osobom trzecim odpowiadającym za zaległości podatkowe.

#### *Rozdział 7 „Wygaśnięcie zobowiązań podatkowych”*

1. Zmiana **art.59 § 1** Ordynacji precyzuje sposoby wygasania zobowiązań podatkowych, usuwając błędy polegające na uznaniu „umorzenia zaległości podatkowych” za szczególny sposób „zapłaty podatku” oraz ustanawia zaliczenie „zwrotu podatku” na poczet zaległych lub bieżących zobowiązań podatkowych sposobem wygaśnięcia zobowiązań podatkowych, a także uzupełnia katalog czynności wygaszających zobowiązania podatkowe poprzez odesłanie do szczególnego trybu art.66 Ordynacji oraz przejęcia nieruchomości lub prawa majątkowego w postępowaniu egzekucyjnym – art.111h § 3 i art.111j § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. W **art.59 § 2** uzupełniono katalog sposobów wygaszania zobowiązań płatnika lub inkasenta o „zaliczenie nadpłaty lub zwrotu podatku” i „umorzenie z urzędu”.

3. W **art.60 § 1 pkt 1** zmiana dostosowawcza. Zmiana w **art.60 § 1 pkt 2** precyzuje bezgotówkowe formy zapłaty: forma „zlecenia pokrycia wystawionego przez organ podatkowy” nie istnieje, polecenie zapłaty natomiast nie może być wprowadzone, gdyż NBP, w którym posiadają rachunki organy podatkowe nie wykonuje takiej usługi. Zmiana **art.60 § 3** związana jest z koniecznością

określenia elektronicznego kształtu formularzy „wpłat” podatkowych oraz zasad weryfikacji, analogicznie do formularzy wpłat składek na rzecz ZUS.

4. W **art.61 § 1** zawarta jest zmiana o charakterze dostosowawczym (*vide* zmiana w art.60 § 1 pkt 2) i redakcyjnym. **Art.61 § 3 pkt 3** Ordynacji wymaga modyfikacji, gdyż jest sprzeczny z obecnym art.61 § 2.

5. Zmiana do **art.62 § 1** Ordynacji usuwa niezamierzone ograniczenie zasady zaliczania wpłat zawartej w obecnym art.62 § 1 w stosunku do wpłat na poczet zobowiązań z różnych tytułów w tym samym podatku. Ze względu na specyfikę zaliczkowego kształtowania podatku dochodowego niezbędne jest wprowadzenie, jako wyłącznej, zasady zaliczania wpłat na poczet zaliczek poczynając od zaliczek o najwcześniejszym terminie płatności – **art.62 § 2**. Taka reguła postępowania usprawni pobór należnego podatku dochodowego powstałego w zaliczkach (egzekucją objęte będą kolejne, nie pokryte, wpłatami zaliczki).

Obecny przepis art.62 § 2 Ordynacji zbędnie ogranicza prawo podatnika (płatnika lub inkasenta) korzystającego z decyzji ratalnej w zakresie decydowania, które raty mają być pokryte dokonaną wpłatą. Konsekwentne wykonywanie procedury zarachowywania określonej w tym przepisie, w przypadku nie uiszczenia jednej raty prowadziłyby do sytuacji, w której „dawne” raty byłyby ciągle pokrywane z wpłat na poczet „nowych” rat. W efekcie zaległość powstawałaby permanentnie z tytułu każdej kolejnej „nowej” raty. Taka płynność w wygasaniu niedotrzymanych rat utrudnia pobór zaległości powstałej w związku nie wywiązywaniem się z układu ratalnego. Proponowaną zmianą uprawnia się zobowiązanego do decydowania, które raty będą zapłacone, a które staną się przedmiotem ewentualnej egzekucji – **art.62 § 3**.

W **art.62 § 4** reguluje się formę zaliczenia wpłaty na poczet zaległości podatkowych unormowaną dotychczas w art.273. Natomiast **art.62 § 5** metodologię zarachowywania wpłat odnosi również do wpłat dokonywanych przez płatnika lub inkasenta.

6. Uzupełnienie aktualnych rozwiązań w przedmiocie zaokrąglania wynagrodzeń płatników lub inkasentów oraz oprocentowania nadpłat stanowi **art.63 § 2 pkt 1** Ordynacji. „Groszowe” końcówki w zakresie tych należności są przyczyną wielu omyłek.

Zmiany w **art.64 i 65** Ordynacji uzupełniają katalog wierzytelności podatnika wobec Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego podlegających potrąceniu..

Natomiast zmiana zaproponowana do **art.64 § 5** Ordynacji jednoznacznie określa momenty dokonania potrącenia (również w przypadku wymienionym w art.64 § 2 Ordynacji). Dodany **art.64 § 2a** precyzuje stosowanie potrącenia w zakresie zaległości podatkowych wraz z odsetkami.

7. Obecny przepis art.66 § 2 Ordynacji może wywoływać wątpliwości co do osoby inicjującej przenoszenie własności rzeczy (praw majątkowych) w zamian za zaległości w podatkach samorządowych. Korekta przepisu **art.66 § 2** wyrazy „na wniosek podatnika” odnosi również do tego przypadku wygasania zobowiązań podatkowych. **Art.66 § 3b** w związku z niejednorodną praktyką wskazuje formę wyrażania zgody na wygaszenie zobowiązań w tym trybie.

8. Zmianami w **art.67 § 4 i 5** rozszerzono możliwość pozostawienia w aktach sprawy decyzji umarzającej zaległości podatkowe z urzędu.

9. W przypadkach wymienionych w art.67 § 4 pkt 3 i 4 praktycznie niemożliwym staje się zaspokojenie wszelkich zobowiązań, również tych które wynikają z pełnienia funkcji płatnika lub inkasenta. W celu urealnienia stanu należności podatkowych proponuje się więc stworzenie możliwości umorzenia takich zobowiązań - z urzędu, podobnie jak zobowiązań podatnika (**art.67 § 6**).

#### *Rozdział 8 „Przedawnienie”*

1. Zmiany w **art.68 § 3 i 4** mają charakter uzupełniający, a zmiana w **art.68 § 5** dostosowuje termin zawieszenia do terminu z art.70a.

2. Przy obecnym brzmieniu art.69 § 2 Ordynacji, w razie zgłoszenia przez podatnika utraty prawa do ulgi np. w ostatnim dniu 3 letniego okresu (liczonego od końca roku, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące utratę prawa do ulgi) organ podatkowy praktycznie pozbawiony jest



możliwości wydania decyzji ustalającej prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego, z uwagi na okres przedawnienia. Mankament ten koryguje nowe brzmienie **art.69 § 2** Ordynacji, który zachowując zasadę krótszego okresu przedawnienia dla podatników ujawniających utratę prawa do ulgi jednocześnie daje organowi podatkowemu możliwość ponownego ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego.

3. Doprecyzowanie zasad obliczania terminu przedawnienia (w razie odroczenia zapłaty zaległości podatkowej i przedłużenie terminu płatności podatku rozporządzeniem Ministra Finansów) stanowią zmiany w **art.70 § 2 pkt 1 i 2**. Dotychczasowy art.70 § 2 pkt 2 Ordynacji przewidujący zawieszenie (przerwanie) biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego na czas istnienia uprawnienia do ulgi praktycznie uniemożliwia przedawnienie się zobowiązania w tych sytuacjach, gdy podatnik ma, teoretycznie, prawo do ulgi ale nie może (nie chce) jej skonsumować z uwagi np. na brak dochodu.

4. Interesy fiskalne wymagają również uregulowania wpływu ogłoszenia upadłości i zazwyczaj długotrwałego postępowania upadłościowego na bieg terminu przedawnienia (**art. 70 § 3**).

5. W orzecznictwie NSA kształtuje się koncepcja o bezprzedmiotowości postępowania odwoławczego, po upływie okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Dotyczy to spraw, w których decyzja w I instancji została wydana przed upływem okresu przedawnienia, a decyzja organu odwoławczego wydawana jest po upływie okresu przedawnienia. Skutkiem przyjęcia takiej koncepcji jest pozbawienie organu odwoławczego możliwości wykonania jego podstawowego zadania tj. merytorycznej weryfikacji decyzji organu I instancji. Problem ten istnieje również wtedy, gdy przed upływem okresu przedawnienia zobowiązania zostaje wydana decyzja ostateczna, a NSA uchyla (unieważnia) decyzję po upływie okresu przedawnienia; uwzględnić tu należy długotrwałość postępowania przed NSA. Traci sens kontrola legalności decyzji, skoro pozbawia się organy podatkowe możliwości wydania nowej, prawidłowej decyzji i zakończenia postępowania.

Wszczęcie procesu cywilnego przerywa bieg przedawnienia roszczenia (art.123 K.c.). Postępowanie dotyczące należności celnych powoduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia (art.230 § 5 i 6 Kodeksu celnego). Analogicznie do tych niekwestionowanych rozwiązań, proponuje się więc zamiast dotychczasowego przerywania biegu terminu przedawnienia przez wszczęcie postępowania egzekucyjnego (zobowiązania będące przedmiotem egzekucji nigdy nie ulegną przedawnieniu), wprowadzenie zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego na okres prowadzenia postępowania podatkowego oraz postępowania przed sądem administracyjnym, a także postępowania karnego i karnego-skarbowego – **art.70 § 4 i 5**.

6. Upowszechnienie stosowania procedury uzyskiwania informacji podatkowych od administracji podatkowych państw obcych wymaga szczególnego uregulowania biegu terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych w sprawach wymagających uprzedniego uzyskania przez polskie organy podatkowe odpowiednich informacji od państw obcych (**art.70a**). Brak tych unormowań powoduje często przedawnienie zobowiązań podatkowych przed otrzymaniem niezbędnych informacji przez stronę polską i bezproduktywne zniweczenie wysiłku włożonego w przeprowadzenie tej procedury przez współpracujące państwa.

7. **Art.70b** precyzuje formę działania organu, w przypadku przedawnienia zobowiązania w toku postępowania.

#### *Rozdział 9 „Nadpłata” i 10 „Stwierdzenie nadpłaty”*

Generalnym założeniem zmian jest uporządkowanie całokształtu materii prawnej dotyczącej nadpłat (łącznie ze stwierdzeniem nadpłaty) w jednym rozdziale. W ramach nowych unormowań proponuje się wprowadzić również następujące zmiany o charakterze merytorycznym (numeracja artykułów z projektu):

- w **art.72 § 1 pkt 4** usuwając istniejące rozbieżności interpretacyjne ustanawia się nadpłatą także nienależne lub uiszczone w wysokości większej od należnej zobowiązanie osoby trzeciej lub spadkobiercy wynikające z decyzji o odpowiedzialności podatkowej; dalsze zmiany w niniejszym rozdziale są dostosowaniem do wprowadzanej regulacji,

- **art.73 § 1 pkt 6** precyzuje moment powstania nadpłaty w podatku VAT,
- **art. 73 § 2** poprzez modyfikację zdania wstępnego uzyska bardziej uniwersalny charakter i będzie miał zastosowanie również do nadpłat w zryczałtowanym podatku dochodowym od przychodów ewidencjonowanych, w którym nie występują zaliczki a jest składane zeznanie roczne,
- **art.73 § 2 pkt 3** uzupełnia brakujący w ustawie przepis określający moment powstania nadpłaty przy wpłatach z zysku,
- **art.74a** obowiązkiem określenia nadpłaty obciąża organ podatkowy z wyjątkiem przypadków, gdy jej samoobliczenia dokonuje podatnik,
- **art.75 § 2 pkt 2** rozszerza uprawnienie płatników i inkasentów do wnioskowania o stwierdzenie nadpłaty,
- **art.75 § 3** zmiana organu upoważnionego do wydania rozporządzenia (Minister zamiast Rady Ministrów) – uzasadnienie zob. zmiana art.17 § 2 Ordynacji,
- **art.76 § 1** jednoznacznie uprawnia do zaliczania nadpłaty wraz z jej oprocentowaniem nie tylko na poczet zobowiązań podatkowych ale także na poczet odsetek za zwłokę od zaległych zobowiązań. Nie może wystąpić sytuacja, gdy nadpłata jest zaliczana na poczet zaległości podatkowej lecz nie pokrywa jej w całości a jednocześnie zwracane jest oprocentowanie nadpłaty. Podobnie nie można akceptować sytuacji, gdy nadpłatą pokrywa się samą zaległość podatkową bez odsetek od tej zaległości,
- **art.76 § 2** racjonalizuje zwroty nadpłat. Koszty zwrotu nadpłat o nieznacznym wysokościach często przekraczają wysokość nadpłaty. W takich przypadkach proponuje się odstąpić od bezpośredniego zwrotu nadpłaty na rzecz obligatoryjnego zaliczenia na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych, chyba że podatnik wystąpi o jej zwrot (zgodnie z art.77 § 6 zwrot takich nadpłat będzie miał miejsce w kasie organu),
- **art.76a § 1** stanowi o formie zaliczania nadpłat lub zwrotu podatku w miejsce skreślonego art.273 Ordynacji,
- **art.76a § 2** normuje moment zaliczenia nadpłaty na poczet zaległości; zaliczenie nastąpi nie w momencie wydania postanowienia o zaliczeniu lecz na dzień jednoczesnego istnienia nadpłaty i zaległości. Te należności zniosą się zatem wzajemnie do wysokości kwoty niższej.
- **art.76b** reguły dysponowania nadpłatą odnosi również do zwrotu podatku VAT,
- **art.77 § 1 pkt 3** normuje termin do zwrotu nadpłaty, w szczególnym przypadku, gdy nadpłata powstaje w wyniku orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- **art.77 § 3** jednoznacznie określa terminy zwrotu nadpłat w przypadku uchylecia bądź stwierdzenia nieważności decyzji, odnosząc się do dwóch sytuacji: gdy jest wydawana nowa decyzja wymiarowa i gdy postępowanie wymiarowe jest umarzone. Obecnie reguluje to art.72 § 2 i art.76 § 1 Ordynacji,
- istotnym ułatwieniem dla podatników jest zmiana formuły zwracania nadpłat (**art.77b § 1**). Z aktualnie obowiązującej regulacji, wynika że zwrot nadpłaty musi zostać dokonany na rachunek bankowy posiadany przez podatnika, chyba że podatnik zażąda zwrotu nadpłaty w gotówce; podczas gdy wielu podatników (nie prowadzących działalności gospodarczej) nie ma założonych rachunków bankowych. Dlatego uznano za wskazane, aby w stosunku do podatników, którzy nie prowadzą działalności gospodarczej zasadą było dokonywanie zwrotu nadpłat w gotówce, chyba że zainteresowany wyda inną dyspozycję,
- przepis **art.77b § 2** precyzyjnie określa moment zwrotu nadpłaty dla wszystkich technicznych sposobów dokonania zwrotu,
- **art.77b § 3 i 4** zmierza do racjonalizowania zasad zwracania nadpłat i zmniejszenia kosztów zwrotu; nadpłaty o nieznacznej wysokości będą zwracane w kasie lub przekazem pocztowym; koszty zwrotu przekazem zmniejszą nadpłatę,
- **art.78 § 2 pkt 1a** wprowadza wyjątek od zasady oprocentowania nadpłaty od dnia jej powstania, w przypadku zmiany lub uchylecia decyzji. Nie zawsze przesłanki zmiany lub uchylecia decyzji zostaną wywołane działaniem organu podatkowego np. ujawnienie przez stronę nowych istotnych dowodów nie znanych w momencie wydawania decyzji, czy też stwierdzenie przez sąd fałszerstwa

dowodów lub złożenia fałszywych zeznań. Organ podatkowy nie powinien ponosić ciężaru oprocentowania nadpłaty, jeżeli nie ponosi winy za wadliwość decyzji,

- **art.78 § 2 pkt 2 lit b) i c)** eliminuje możliwość uzyskiwania oprocentowania nadpłaty poprzez celowe opóźnienie postępowania w sprawie jej stwierdzenia,
- nowy **art.78a** wypełnia lukę dotyczącą zasad zwracania nadpłaty wraz z należnym oprocentowaniem w sytuacji gdy kwota przekazana z tego tytułu przez organ podatkowy nie pokrywa całej „wierzytelności” podatnika. Zachowując równowagę stron stosunku podatkowego, przyjęto zasady zarachowania częściowego zwrotu analogiczne do treści art.55 § 2 Ordynacji,
- **art.79 § 1** ma na celu unikanie dublowania postępowania w sprawie stwierdzenia nadpłaty z prowadzonym już postępowaniem podatkowym lub kontrolą podatkową.

### *„Korekta deklaracji”*

**Art.81** określa wymogi formalne korekty.

Analiza systematyki Ordynacji podatkowej przemawia za stworzeniem nowego rozdziału „Korekty deklaracji” wyodrębnionego z dotychczasowego rozdziału „Stwierdzenie nadpłaty”. W zmianie **art.81a** wyrażone jest dążenie do pełniejszego unormowania okoliczności i konsekwencji składania korekt deklaracji. Przepis art.81 Ordynacji nie może ingerować w szczególne zasady i terminy korygowania deklaracji wynikające z odrębnych przepisów (w szczególności w zakresie deklaracji podatku VAT), stąd zastrzeżenie w początkowej części przepisu.

Z art.81 wykreślono obecny § 3, z uwagi na jego niespójność z Kodeksem karnym skarbowym. Poza tym, że przepis ten zbędnie ingeruje w problematykę prawa karnego należąca do kognicji sądów to należy zauważyć, że osoba składająca korektę deklaracji i tak z mocy Kks nie będzie podlegała karze (instytucja czynnego żalu). Poza tą niespójnością systemową, między art.81 § 3, a art.16 § 2 Kks zachodzi sprzeczność. Kks zaniechanie ukarania uzależnia bowiem nie tylko do złożenia korekty ale też od faktycznego uiszczenia uszczuplonego podatku.

W **art.81b § 2** rozstrzyga kwestię mocy prawnej „zakazanej” korekty, a **art.81c** usuwa wątpliwości, co do możliwości składania korekt finansowo „neutralnych”.

### *Rozdział 11 „Informacje podatkowe”*

1. **Art.82 § 1** (zdanie wstępne) i **3** – zmiany dostosowawcze.

2. Do częstych należy zjawisko, gdy osoby fizyczne będące nierezydentami przyjeżdżają do Polski w celu świadczenia usług (wykonywania pracy) na rzecz podmiotów krajowych, za co otrzymują wynagrodzenie od podmiotu zagranicznego. Zgodnie z umowami o unikaniu podwójnego opodatkowania, wynagrodzenia nierezydentów podlegają opodatkowaniu w Polsce, jeżeli nierezydent przebywa w Polsce powyżej okresu określonego w umowie (zwykle 183 dni). Obowiązek obliczenia i uiszczenia podatku ciąży wówczas bezpośrednio na tej osobie. Gdy taka osoba wyjeżdża z Polski nie uiszczając podatku poważne utrudnienie stanowi pobór podatku. Nie ma możliwości orzeczenia o odpowiedzialności płatnika, bo wynagrodzenia nie były wypłacane przed podmiot krajowy. Organ podatkowy nie posiada informacji niezbędnych do określenia wysokości zobowiązania podatkowego z tytułu podlegającego opodatkowaniu w Polsce dochodu nierezydenta. Niezbędne jest więc stworzenie mechanizmu pozyskiwania informacji o takich zdarzeniach w celu dokonania wymiaru podatku, a następnie wyegzekwowania należności w ramach współpracy egzekucyjnej z krajem nierezydenta. W tym celu proponuje się nałożyć obowiązek informacyjny na podmiot krajowy, na rzecz którego świadczone są usługi (wykonywana praca) – **art.82 § 1 pkt 3 i § 6 pkt 1a**).

3. Obecny system pozyskiwania przez aparat skarbowy informacji o rachunkach bankowych osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej oraz będących przedsiębiorcami osobach fizycznych jest nieskuteczny i wymaga modyfikacji. Art.13 Prawa działalności gospodarczej nakłada taki obowiązek bezpośrednio na przedsiębiorców, natomiast banki informacji udzielają tylko na żądanie urzędu skarbowego. W praktyce jednak tylko od dobrej woli przedsiębiorcy zależy udostępnienie organowi podatkowemu informacji o posiadanych

rachunkach bankowych, a informacje takie są niezbędne dla potrzeb postępowania podatkowego i skutecznego prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Bez informacji z banku aparat skarbowy w wielu przypadkach traci możliwość zapobiegania nielegalnym działaniom, dokonywanym za pomocą tych rachunków. Istotą proponowanej zmiany **art.82 § 2** jest wprowadzenie inicjatywy banku w zakresie przesyłania niezbędnych danych o nowo założonych rachunkach bankowych (numer i dane identyfikujące posiadacza) do urzędów skarbowych. Zauważyć należy, że zmiana ta nie rozszerza zakresu dostępu do danych chronionych tajemnicą bankową. Przedmiotowe informacje i w obecnym stanie prawnym bank musi bowiem ujawnić urzędowi skarbowemu – na jego żądanie. Należy podkreślić, że proponowane rozwiązanie mieści się w standardach ochrony tajemnicy bankowej w krajach OECD, np. w Hiszpanii, Szwecji, Norwegii, Francji banki i instytucje finansowe mają obowiązek przekazywać tego typu informacje automatycznie, bez żądania organów podatkowych.

4. Dane o składkach ubezpieczeniowych są często niezbędne do weryfikacji zobowiązań podatkowych. **Art.82 § 2a** spełnia ten cel, a ponadto (w związku z art.299 § 3 Ordynacji) zapewnia symetrię w przekazywaniu informacji między organami podatkowymi, a ZUS.

5. Przepis **art.84 § 2** Ordynacji upoważnia do nałożenia obowiązków informacyjnych, między innymi na notariuszy, nie regulując jednak formy takich informacji. W praktyce notariusze nie sporządzają żadnych specjalnych dokumentów zawierających informacje lecz przesyłają organom podatkowym wypisy aktów. W celu ujednoczenia praktyki należy jednoznacznie dopuścić taką formę wywiązania się przez notariusza z obowiązku.

6. W wyniku rozwiązań przewidzianych w **art. 86 § 1** Ordynacji nastąpi skorelowanie terminu materialnoprawnego dotyczącego przechowywania ksiąg podatkowych i dokumentów związanych z ich prowadzeniem z terminem przedawnienia zobowiązań podatkowych. Aktualnie, 5-letni termin przechowywania ksiąg podatkowych i dokumentów związanych z ich prowadzeniem liczony jest od końca roku kalendarzowego, w którym księgi były prowadzone, podczas gdy zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku (termin płatności zobowiązań w podatku dochodowym przypada w roku następnym po zakończeniu roku podatkowego). W związku z powyższym w ostatnim roku istnienia zobowiązania podatkowego organ podatkowy zostanie pozbawiony szczególnego dowodu jakim są księgi podatkowe, jeżeli podatnik działając w świetle prawa dokona ich zniszczenia.

Ponadto zabezpieczony zostanie dostęp do dokumentów podatkowych również po likwidacji bądź rozwiązaniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej. Natomiast aktualne brzmienie **art.86 § 2** Ordynacji podatkowej jest bezprzedmiotowe.

### *Rozdział 12 „Rachunki”*

1. **Art.87 § 1** Ordynacji - zmiana dostosowawcza.
2. **Art.87 § 2** – zmiana redakcyjna (produkty roślinne pochodzą z uprawy a nie hodowli).
3. **Art.88 § 1** Ordynacji – uzasadnienie jak do zmiany art.86 § 1.
4. **Art.89 pkt 1** Ordynacji - zmiana dostosowawcza.

### *Rozdział 13 „Odpowiedzialność solidarna”*

Przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych pozwalają na łączne opodatkowanie małżonków. Zobowiązanie podatkowe wykazane we wspólnym zeznaniu może nie zostać uiszczone. Obecnie obowiązujące przepisy nie regulują natomiast jednoznacznie zasad odpowiedzialności małżonków w takim przypadku. Szczególne problemy z egzekwowaniem zaległości pojawiają się w sytuacji późniejszego rozwodu wspólnie rozliczonych małżonków bądź śmierci jednego z nich. Nowy przepis **art.92 § 3** Ordynacji rozwiązuje ten problem poprzez ustanowienie solidarnej odpowiedzialności małżonków. Konsekwencją tej zmiany jest także jednoznaczne uregulowanie uprawnień wspólnie rozliczonych małżonków do nadpłaty wykazanej w łącznym zeznaniu.

#### *Rozdział 14 „Prawa i obowiązki następców prawnych”*

1. Unormowania dotyczące przekształceń, połączeń osób prawnych, spółek i przedsiębiorstw osób fizycznych umieszczone obecnie w jednym artykule (art.93) proponuje się przereklamować i umiejscowić w odrębnych przepisach co poprawi przejrzystość tych regulacji. Poza tą zmianą redakcyjną wprowadza się również zmiany dostosowujące terminologię Ordynacji do terminologii Ksh w zakresie przekształceń, połączeń i podziału. merytoryczne uzupełniające katalog sytuacji, w których powinna zachodzić sukcesja podatkowa:

- **art.93 § 2 pkt 2** odnosi się do sytuacji, gdy istniejąca już spółka kapitałowa łączy się ze spółką osobową prawa handlowego,

- **art.93 § 3** umożliwia sukcesję praw i obowiązków samobilansującego się zakładu (oddziału) osoby prawnej (art.5 ust.2 ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym),

- działanie polegające na zawiązaniu spółki przez dotychczasowego podatnika (przedsiębiorcę) z inną osobą nie mieści się w zakresie przekształcenia regulowanego art.551 Kodeksu spółek handlowych. Wymieniona w obecnym art.93 § 4 pkt 1 Ordynacji „operacja” utworzenia spółki nie mającej osobowości prawnej przy udziale przedsiębiorstwa osoby fizycznej nie stanowi więc „przekształcenia”. Taka forma utworzenia spółki będzie jednak prowadzić do sukcesji przez nią praw i obowiązków podatkowych zawiązującego ją przedsiębiorcy - **art.93a § 2 pkt 2**,

- **art.93b** odzwierciedla zasadę przewidzianą w art.14 ust.2 ustawy o gospodarce komunalnej, zgodnie z którą jednoosobowa spółka gminy, powstała w wyniku przekształcenia komunalnego zakładu budżetowego wstępuje w prawa i obowiązki przekształconego zakładu,

- wątpliwości w zakresie zasad podziału przez organ podatkowy uprawnień majątkowych (np. nadpłata, zwrot podatku) pomiędzy osoby prawne powstałe w wyniku podziału rozstrzygnie **art.93c § 1** Ordynacji respektujący w tym zakresie zasadę wyrażoną w art.531 Kodeksu spółek handlowych,

- **art.93c § 2** odnosi się do podziału przez wydzielenie części majątku,

- **art.93c § 3** jest wzorowany na prawie niemieckim. Preferuje się, przez sukcesję uprawnień podatkowych, podział przenoszenie zorganizowanych części przedsiębiorstwa dzielonego. Taki podział w praktyce zmierza bowiem do restrukturyzacji, a nie likwidacji przedsiębiorstwa dzielonego.

- **art. 93e** wyklucza stosowanie przepisów Ordynacji wobec podmiotów będących nierezydentami i nie podlegających w Polsce obowiązkowi podatkowemu.

2. W **art.96** Ordynacji - zmiana o charakterze dostosowawczym.

3. Zmiana w **art.97 § 3** rozszerza zakres sukcesji spadkobiercy kontynuującego działalność spadkodawcy na prawa i obowiązki spadkodawcy jako płatnika, co jest niezbędne do płynnego przejścia obowiązków związanych z zatrudnieniem pracowników w dziedzicznym przedsiębiorstwie. Zmiana **art.97 § 4** Ordynacji usuwa wątpliwości, co do zakresu sukcesji podatkowej spadkobiercy, wyraźnie odnosząc się również do praw i obowiązków wynikających z decyzji.

4. **Art.97a** ma rozstrzygnąć wątpliwości, co do uprawnienia spadkobierców do występowania o ulgi w spłacie zobowiązań spadkodawcy objętych ich odpowiedzialnością.

5. Katalog należności spadkodawcy, które ze uwagi na swój charakter powinny być objęte odpowiedzialnością spadkobierców uzupełnia (o zaległości, o których mowa w art.52 § 1 i koszty postępowania podatkowego) zmieniony **art.98 § 2** Ordynacji.

6. **Art.99** - zmiany o charakterze dostosowawczym.

7. W **art.100 § 1** Ordynacji postuluje się doprecyzować kwestię właściwości organów podatkowych do orzekania o odpowiedzialności spadkobierców, analogicznie do art.628 Kpc. Usuwa się z **art.100 § 2** zbędne powtórzenie treści art.98 § 2.

8. **Art.101 § 3** Ordynacji proponuje się skreślić, jego brzmienie może błędnie sugerować, iż od kosztów egzekucyjnych naliczane są odsetki za zwłokę bądź podlegają one oprocentowaniu. Problem odpowiedzialności za koszty egzekucyjne proponuje się natomiast jednoznacznie uregulować w **art.98 § 2 pkt 7**.

9. Usystematyzowanie przepisów dotyczących następstwa prawnego; dotychczasowy art.135 § 4 i 5 wprowadzony do treści **art.102** Ordynacji.

10. Obowiązek informowania spadkobierców o sprawach podatkowych spadkodawcy rozszerzono na postępowania kontrolne będące w toku w chwili śmierci podatnika oraz wszczęte i nie zakończone w I instancji postępowania (**art.103 § 1**).

11. Urząd skarbowy może przekazać spadkobiercom tylko te dane podatkowe zmarłego, które sam posiada (**art.104 § 1**). Treść przepisu **art.104 § 2** Ordynacji należy sprecyzować poprzez pełne odniesienie się do definicji „ulg podatkowych” z art.3 pkt 5 Ordynacji. Zmianą w § 3 wskazuje się adresatów decyzji ustalającej (termin płatności 14 dni po doręczeniu), a nie określającej. Z uwagi na zmiany w § 3, zbędny staje się § 4.

12. W **art.105** są zamieszczone zmiany o charakterze porządkowym.

#### *Rozdział 15 „Odpowiedzialność podatkowa osób trzecich”*

1. W obecnym stanie prawnym w sposób jednoznaczny unormowana jest odpowiedzialność podatkowa osób trzecich za zaległości podatnika. Takiej jednoznaczności natomiast brakuje w zakresie odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania następcy prawnego, które nie są jego własnym długiem podatkowym, ale długiem przejętym (art.93-94 Ordynacji). Sukcesji podlegają prawa i obowiązki podatkowe ale nie status podatnika, podatnik traci podmiotowość. Następca prawny podatnika nie jest podatnikiem, a zatem reguły odpowiedzialności osób trzecich określone w przepisach art.107 oraz art.108 § 3 nie mają tu bezpośredniego zastosowania. Nowy **art.107 § 1a** oraz **art.108 § 4** mają umożliwić orzeczenie i zrealizowanie odpowiedzialności osób trzecich (w szczególności dotyczyć to będzie podmiotów określonych w art.112, 115 i 116) jeżeli następca prawny nie reguluje przejętych zobowiązań podatnika, a egzekucja z majątku następcy prawnego okazała się bezskuteczna. Dodatkowo, zmiana proponowana w **art.108 § 4** uzupełnia regułę odpowiedzialności podatkowej odnosząc się do sytuacji, gdy osoba trzecia odpowiada za zobowiązania płatnika lub inkasenta.

2. O odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej nie można orzec zanim nie stanie się ostateczną decyzja wymiarowa, co wynika już z art.201 § 1 pkt 5 Ordynacji. Zdanie wstępne w **art.108 § 2** nie powinno odnosić się zatem do kwestii wydania decyzji ale do kwestii wszczęcia postępowania w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej.

3. Utrudnieniem postępowania egzekucyjnego wszczętego w związku z art.26a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tytuł wykonawczy wystawiony bezpośrednio na podstawie deklaracji lub zeznania) jest konieczność uprzedniego wydawania decyzji orzekającej o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, w sytuacji gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna. W takim przypadku wskazane byłoby, analogicznie jak wobec podatnika, wszczęcie egzekucji do majątku osoby trzeciej na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na podstawie złożonej przez podatnika deklaracji lub zeznania (**art. 108 § 3**).

4. Zmieniony **art.109 § 1** Ordynacji uzupełnia katalog instytucji prawnych, które mogą i powinny być odpowiednio stosowane do osoby trzeciej odpowiadającej za zaległości podatkowe. Dodatkowo nowy **art.109 § 2** Ordynacji podatkowej zawiera normę usuwającą wątpliwości w zakresie podstaw i zakresu naliczania odsetek za zwłokę wobec osoby trzeciej. W obecnym stanie prawnym nie jest jasne, czy w stosunku do osoby trzeciej odsetki za zwłokę są naliczane od skumulowanej kwoty należności za które ta osoba odpowiada (łącznie z naliczonym już odsetkami), czy też w stosunku do tej osoby naliczane są odsetki za zwłokę jedynie od zaległości podatkowych (tak jak wobec podatnika).

5. W zakresie stosunków majątkowych skutki unieważnienia małżeństwa i separacji rozvodu są identyczne do skutków rozvodu; powodują zniesienie wspólności. Małżonek pozostający w separacji oraz małżonek, którego małżeństwo zostało unieważnione powinien być, w zakresie odpowiedzialności podatkowej, traktowany na równi z małżonkiem rozwiedzionym - **art.110 § 3**.

6. Nowelizacja zaproponowana w **art.111 § 4** Ordynacji dostosowuje przepisy Ordynacji do regulacji zamieszczonej w art.52 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Odpowiedzialność jako osoby trzeciej małżonka nie pozostającego w ustroju wspólności majątkowej z podatnikiem powinna obejmować podatki nie pobrane od tego małżonka - lukę usuwa zmiana w przepisie **art.111 § 5 pkt 2** Ordynacji. W **art.111 § 1** zmiana dostosowawcza.

7. **Art.112:**

- **§ 1-3** mają na celu doprecyzowanie podstaw ukształtowania i zakresu odpowiedzialności podatkowej nabywcy przez odniesienie się do pojęcia „składnika majątku” zdefiniowanego w **§ 2** zamiast „środka trwałego” oraz wskazują metodę obliczania wartości tego składnika (wartość nabywca),

- odpowiedzialność podatkowa nabywcy będącego członkiem rodziny podatnika, określona w przepisie (**§ 6**), powinna dotyczyć również małżonka podatnika.

9. W **art.114 § 1** tworzy się nową kategorię osób trzecich odpowiadających za zaległości podatkowe użytkownika jej rzeczy lub praw majątkowych, gdy rzeczy lub prawa są wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej. Odpowiedzialność jest ograniczona do wartości rzeczy lub prawa oddanego w użytkowanie (**§ 2**). Dotyczy to również innych umów o podobnym charakterze (**art.114 § 3**). W zakresie dotyczącym podatków związanych z opodatkowaniem nieruchomości nie wprowadza się zmian (**art.114a**).

10.. Zgodnie z art.6a ust.1 ustawy o podatku od towarów i usług, obowiązek podatkowy spółki cywilnej lub spółki prawa handlowego nie mającej osobowości prawnej powstaje także po rozwiązaniu spółki (w zakresie zapasów towarów). Niezbędne jest więc rozszerzenie odpowiedzialności byłego wspólnika również na takie zobowiązania; powstałe po rozwiązaniu spółki - **art.115 § 2**.

Zmiany w **art.115 § 3 i 4** Ordynacji jednoznacznie formułują zasadę zaakcentowaną w obecnym art.115 Ordynacji, która umożliwi orzeczenie o odpowiedzialności podatkowej wspólnika bez konieczności uprzedniego wydania decyzji wymiarowej wobec spółki. Obecny przepis art.115 § 4 Ordynacji bezzasadnie ogranicza się tylko do decyzji określającej wysokość zaległości podatkowej spółki; projekt uzupełnia ten przepis odwołując się także do innych rodzajów decyzji wymienionych w art.108 § 2 pkt 2 Ordynacji, które mogą być wydane w stosunku do spółki. Podkreślić tu należy, iż dokonanie w jednej decyzji „wymiaru” podatku spółki i orzeczenia o odpowiedzialności wspólników za te zobowiązania nie uchyla reguły posiłkowego charakteru odpowiedzialności podatkowej osób trzecich - wspólników (art.108 § 3 Ordynacji).

Dodany do **art.115 § 5** ma w sposób jednoznaczny umożliwić wyegzekwowanie zaległych podatków wobec wspólników spółek nie mających osobowości prawnej także wówczas, gdy taka spółka w toku kontroli podatkowej lub postępowania podatkowego ulega rozwiązaniu. Podkreślić przy tym należy, że wprowadzenie tych rozwiązań doprowadzi do równoprawnego potraktowania wierzycieli cywilnoprawnych oraz publicznoprawnych. Możliwość dochodzenia wierzytelności przez wierzycieli cywilnoprawnych wobec wspólników spółek, które uległy rozwiązaniu, gwarantują regulacje zawarte w art. 864 Kodeksu cywilnego (za zobowiązania spółki wspólnicy odpowiedzialni są solidarnie) zgodnie z którym za zobowiązania spółki odpowiada każdy wspólnik całym swym majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką. Zaproponowane rozwiązania doprowadzą więc do zrównania uprawnień wierzycieli publicznoprawnych z uprawnieniami wierzycieli cywilnoprawnych.

11. Obecnie przesłanką egzoneracyjną odpowiedzialności członka zarządu za zaległości podatkowe spółki jest wskazanie mienia, z którego egzekucja jest możliwa. Przepis **art.116 § 1 pkt 2** Ordynacji stanowi warunki takiego sposobu uwolnienia się od odpowiedzialności. Wystarczy więc wskazanie jakiegokolwiek majątku spółki, bez względu na jego wartość, który nie był objęty egzekucją i organ egzekucyjny nie wiedział o tym majątku. Do uwolnienia się od odpowiedzialności wystarczy więc wskazanie przez członka zarządu środka majątkowego o nieznacnej wartości, nawet może skłaniać członka zarządu do celowego ujawnienia majątku spółki dopiero po zakończeniu egzekucji wobec spółki, a przed wykonaniem decyzji o jego odpowiedzialności. Uwolnienie członka zarządu z

odpowiedzialności powinno nastąpić dopiero wtedy, gdy ujawniony przez niego majątek pozwala na pokrycie znacznej części zobowiązań spółki.

12. Dodanie do **art.116 § 3** związane jest z dostosowaniem Ordynacji podatkowej do Kodeksu spółek handlowych. Zgodnie z art.161 § 2 i art.323 § 2 Kodeksu spółki w organizacji mogą nie posiadać zarządu; funkcje te pełni wówczas ustanowiony jednomyślną uchwałą wspólników (założycieli) pełnomocnik albo w spółce akcyjnej w organizacji sami wspólnicy (założyciele). Te podmioty również powinny odpowiadać jako osoby trzecie za zaległości podatkowe spółki w organizacji, na zasadach identycznych jak członkowie zarządu.

13. Obecny przepis art.116 § 2 Ordynacji nie dość precyzyjnie określa ramy czasowe odpowiedzialności członków zarządu spółek z o.o. i akcyjnej. Uzupełniający go **art.116 § 4** analogicznie jak obowiązujący w zakresie spółek nie mających osobowości prawnej art.115 § 2 Ordynacji wyjaśnia, że odpowiedzialność ponoszą nie tylko aktualni ale też byli członkowie zarządu, a także pełnomocnicy albo wspólnicy - w przypadku spółek w organizacji.

14. Proponuje się członka organu zarządzającego inną osobą prawną, niż spółka kapitałowa, ustanowić osobą trzecią odpowiadającą za zaległości podatkowe fundacji, na zasadach identycznych jak w przypadku odpowiedzialności członka zarządu sp. z o.o. lub S.A. – **art.116a**. Przepis ten dotyczyć będzie w szczególności członków zarządu fundacji, stowarzyszenia, zrzeszenia, spółdzielni. Dochody fundacji przeznaczane na cele statutowe są objęte zwolnieniem przedmiotowym w podatku dochodowym od osób prawnych. Problem jednak może wystąpić, jeżeli dochody nie zostaną przeznaczone na cele statutowe a podatek o nich nie zostanie uiszczony. W razie bezskuteczności egzekucji zaległości podatkowej z majątku fundacji organ podatkowy w obecnym stanie prawnym jest pozbawiony możliwości dochodzenia tych zaległości od członków jej zarządu. Obecnie Ordynacja nie przewiduje takiej kategorii osób trzecich, chociaż status członka zarządu fundacji jest podobny do statusu członka zarządu sp. z o.o. lub S.A.

15. Podział może być dokonany poprzez przeniesienie majątku osoby dzielonej na osoby nowo związane, co obejmuje obecny art.117 § 1 Ordynacji, ale także poprzez przeniesienie majątku na osoby istniejące, do czego odnosi się dodawany **art.117 § 3**. Natomiast **art.117 § 4** Ordynacji usunie lukę w zakresie dokonywania wymiaru zobowiązań podatkowych osoby prawnej tracącej byt prawny w wyniku podziału.

16. Posiłkowy charakter odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej znacznie ogranicza czas, w którym egzekucja wobec osoby trzeciej może zostać wszczęta i prowadzona. Wskazane jest zatem szczególne unormowanie biegu zobowiązań podatkowych, za które odpowiada osoba trzecia - zmiana **art.118 § 2** Ordynacji. Początek biegu terminu przedawnienia łączy się z doręczeniem a nie wydaniem decyzji.

17. Zmiany wprowadzane w **art.119** Ordynacji mają charakter dostosowawczy.

## **Dział IV „Postępowanie podatkowe”**

### *Rozdział 1 „Zasady ogólne”*

1. W obecnym, kształtującym się i ulegającym wielu istotnym modyfikacjom systemie prawa podatkowego zasadnym jest wzmocnienie ochrony strony i innych uczestników postępowania przed skutkami nieznajomości prawa i modyfikację zasady informowania. W zmienionym **art.121 § 2** przywraca się więc obowiązek udzielania przez organ prowadzący postępowanie niezbędnych informacji „i wyjaśnień” - z urzędu.

2. W **art.122** określa się cel postępowania podatkowego.

3. Zmiana dostosowawcza w **art.123 § 2** Ordynacji.

### *Rozdział 2 „Wylączenie pracownika organu podatkowego oraz organu podatkowego”*

1. W **art.130 § 1** dodano dwie nowe przesłanki wylączenia pracownika organu podatkowego:



- (pkt 2) istnienie między pracownikiem i stroną postępowania stosunku prawnego, który jest wątkiem postępowania i rozstrzygnięcie sprawy może wpływać na modyfikację wzajemnych praw i zobowiązań z tytułu tego stosunku np. istnienie umowy najmu, kupna - sprzedaży,
- (pkt 3) powinowactwo I stopnia.

**Art.130 § 1 i 4** zawiera zmiany o charakterze redakcyjnym. Natomiast propozycja wynikająca z treści **art.130 § 5** usuwa wątpliwości, co do formy w jakiej następuje wyznaczenie organu właściwego do załatwienia sprawy oraz prawidłowo określa przypadek niemożności załatwienia sprawy przez samorządowe kolegium odwoławcze, które w istocie nie orzekają na zasadzie „kworum”.

2. Powinowactwo I stopnia jako przesłanka wyłączenia jest dodana też do **art.131 § 1 pkt 3**. Zastrzeżenie dodane w **art.131 § 3** Ordynacji zabezpiecza realizację zasady obiektywizmu i bezstronności postępowania podatkowego wykluczając możliwość wyznaczenia do załatwienia sprawy innego urzędu też podlegającemu dyrektorowi izby skarbowej (zastępcy), którego dotyczą przesłanki wyłączenia.

3. Powinowactwo I stopnia jako przesłanka wyłączenia (**art.132 § 1 pkt 2**), dodatkowe objęcie przesłankami wyłączenia zastępcy przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego (**art.132 § 1**) oraz rozszerzenie przepisu na „skarbnika”, z uwagi na zakres jego obowiązków (nadzór na finansami j.s.t.).

### *Rozdział 3 „Strona”*

1. Z dwóch istniejących koncepcji strony postępowania (obiektywnej i subiektywnej) w art.133 Ordynacji podatkowej nie przyjęto jednoznacznie żadnej z nich.

Treść przepisu „stroną jest każdy, kto żąda czynności organu podatkowego” wskazuje na koncepcję subiektywną strony postępowania. Zgodnie z tą teorią, stroną postępowania staje się nie tylko ten, kto ma rzeczywisty interes prawny ale również ten, kto jest jedynie w swoim subiektywnym odczuciu przekonany, że jego interesu działanie organu podatkowego dotyczy. Dodatkowo należy podkreślić, że treść przepisu art.133 Ordynacji odnosząca się do „interesu” poprzedzona jest spójnikiem „lub”, co może stanowić przesłankę do wyróżnienia dwóch typów strony na gruncie jej subiektywnej koncepcji; stroną jest ten „kto żąda czynności organu podatkowego” lub stroną jest ten „kto żąda czynności organu podatkowego ponieważ działanie organu podatkowego chociażby pośrednio dotyczy jego interesów”. Redakcja przepisu daje podstawę więc do postawienia tezy, że stroną jest również ten „kto żąda czynności organu podatkowego, chociażby działanie organu nie dotyczyło nawet pośrednio jego interesów”.

W treści przepisu art.133 Ordynacji jest też respektowana koncepcja obiektywna strony w postaci „interesu”. Wydaje się, że chodzić tu może o interes żądającego czynności jak i interes osoby, do której czynność organu podatkowego się odnosi. Brak kwalifikatora przy pojęciu „interesu” oznacza, że stroną postępowania może być także osoba przypuszczająca, że działanie organu podatkowego dotyka chociażby pośrednio jej interesu faktycznego. Skutkiem przyjęcia takiej koncepcji jest znaczne rozszerzenie grupy podmiotów, uznających się za stronę postępowania, przykładowo za stronę postępowania należy uznawać wszystkich akcjonariuszy spółki akcyjnej, czy pracowników przedsiębiorstwa w stosunku do którego prowadzone jest postępowanie wymiarowe, gdyż to postępowanie wpływając na kondycję ekonomiczną pracodawcy dotyka pośrednio również ich interesów finansowych. Katalog strony postępowania jest wówczas w praktyce nieograniczony. Konsekwencją takiego rozwiązania jest też praktycznie nieograniczone prawo wglądu w akta postępowania podatkowego i dostęp do danych chronionych tajemnicą skarbową. Faktyczne zainteresowanie w rozstrzygnięciu sprawy podatnika może też przejawiać jego doradca podatkowy lub biuro rachunkowe, co również stanowiłoby przesłankę do przyznania im statusu strony.

Mając na względzie powyższe postuluje się zatem jednoznaczne przyjęcie jednej koncepcji „strony” przez powrót do koncepcji obiektywnej (materialnej) istniejącej w art.28 Kpa. Konieczne jest również zamknięcie i uporządkowanie definicji „strony”. Stroną postępowania podatkowego

powinny być zasadniczo podmioty wprost wymienione w dotychczasowym art.134 § 1 Ordynacji, ponieważ to ich interesów prawnych (podatkowych) dotyczy lub dotyczyć może w przyszłości (następcy prawni, osoby trzecie) prowadzone postępowanie oraz inne podmioty posiadające i wykazujące interes **prawny** w prowadzonym postępowaniu podatkowym (**art.133 i art.134**).

2. **Art.133 § 3** wprowadza zasadę jedności strony w przypadku małżonków opodatkowanych łącznie oraz tworzy domniemanie umocowania każdego z nich do reprezentowania obojga w tej sprawie w celu uproszczenia postępowanie w sprawie wymiaru ich łącznego zobowiązania.

3. Dotychczasowe przepisy **art.135 § 4 i 5** zostały umiejscowione w rozdziale „Prawa i obowiązki następców prawnych” - dodany art.102 § 2 i 3 Ordynacji, natomiast **art.135 § 2 i 3** są zbędne, gdyż mieszczą się w treści § 1.

4. Zmiana proponowana w **art. 137** Ordynacji odformalizowuje postępowanie podatkowe, poprzez umożliwienie reprezentowania podatnika, płatnika lub inkasenta przez jego małżonka - bez konieczności udzielania pełnomocnictwa na piśmie. Analogiczna instytucja zawarta jest w art.33 § 4 Kpa.

5. W **art.138 § 3** koryguje błędnie przyjętą w Ordynacji podatkowej fakultatywną formę ustanowienia kuratora przez sąd, podczas gdy art.42 § 1 Kodeksu cywilnego przewiduje formę obligatoryjną. Przepis Ordynacji nie powinien jednak determinować orzeczenia sądu; organ podatkowy może jedynie wnioskować do sądu o ustanowienie kuratora. Ponadto zauważa się konieczność uwarunkowania możliwości wyznaczenia przez organ podatkowy przedstawiciela dla osoby nieobecnej - zgodą osoby wyznaczonej (**art.138 § 2**). Tylko tak wyznaczona osoba dawać będzie rękojmię prawidłowego i rzetelnego prowadzenia spraw osoby nieobecnej.

#### *Rozdział 4 „Załatwianie spraw”*

1. **Art. 139 § 1** Ordynacji podatkowej stawia organy podatkowe w sytuacji mniej korzystnej, niż inne organy administracji rządowej lub samorządowej. Zgodnie z tym przepisem, organy podatkowe są obowiązane do przeprowadzenia postępowania podatkowego w terminie miesiąca, gdy tymczasem - zgodnie z art. 35 § 3 Kpa - sprawy szczególnie skomplikowane mogą być załatwiane w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Zważywszy na fakt, że zdecydowana większość spraw podatkowych z istoty rzeczy ma charakter szczególnie skomplikowany, a przy tym sprawy te cechuje znaczny element kontradiktoryjności, miesięczny termin do załatwienia sprawy podatkowej w wielu przypadkach staje się nierealny.

Niewłócznie mogą być załatwiane nie tylko te sprawy, gdy pełny materiał dowodowy stanowi wniosek i dowody przedłożone przez stronę ale też sprawy, w których fakty i dowody znane są organowi z urzędu (**art.139 § 2**).

2. Ostatecznie wyjaśniając wątpliwości w zakresie nazwy środka obrony procesowej przed przewlekłym załatwianiem sprawy proponuje się nazwę, która w najbardziej precyzyjny sposób oznaczać będzie charakter i cel tego środka procesowego tj. ponaglenie (**Art.141** Ordynacji). Ta instytucja procesowa zostanie jednoznacznie wyodrębniona od istniejących środków zaskarżenia - zażalenia (art.236 Ordynacji) i skargi (art.227 Kpa) oraz skargi na bezczynność (art.17 ustawy o NSA), które mają całkowicie odmienne znaczenie i tryb załatwiania.

Zmiany dotyczące właściwości w sprawach zwłoki w załatwieniu sprawy związane są ze zmianami w zakresie proceduralnych kompetencji Ministra Finansów.

#### *Rozdział 5 „Doręczenia”*

1. Zmiana w **art.147 § 1** synchronizuje okres wyjazdu za granicę, skutkujący obowiązkiem ustanowienia pełnomocnika d/s doręczeń, z terminami załatwiania spraw podatkowych.

2. Zmiana uściślająca miejsca, w których należy pozostawiać zawiadomienie o doręczeniu zastępczym pisma (**art.149**).

3. W **art.150 § 1** zmiana precyzująca stosowanie doręczenia zastępczego.

4. Jednym z poważniejszych problemów procedury podatkowej jest brak informacji o siedzibie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej (tzw. „firmy-

krzak”). Problem ten dotyczy głównie niemożności wszczęcia postępowania podatkowego; w razie zmiany adresu w toku postępowania stosuje się bowiem domniemanie doręczenia pod dotychczasowym adresem. W obecnym stanie prawnym działania aparatu skarbowego często są paraliżowane przez wskazywanie siedziby pod adresem nie istniejącym albo adresem wybranym przypadkowo, pod którym taki podmiot jest zupełnie nieznan, połączone z faktycznym zaprzestaniem działalności. Dane o siedzibie zawarte w rejestrach, do których taki podmiot jest zgłaszany często są nieaktualne lub fikcyjne, a sąd rejestrowy nie bada ich rzetelności. Ten problem proponuje się rozwiązać przez wprowadzenie przepisu **art.151a** – domniemanie doręczenia pisma, analogicznie do art.139 § 3 Kpc

#### *Rozdział 6 „Wezwania”*

Treść przepisu art.155 § 1 jest sprzeczna z art.159 § 1 pkt 4 Ordynacji, który pozwala na zadośćuczynienie wezwaniu trzema sposobami: poprzez osobiste stawiennictwo, poprzez dokonanie określonych czynności za pośrednictwem pełnomocnika albo złożenie wyjaśnień (zeznań) na piśmie. Art.155 § 1 respektuje natomiast jedynie osobiste stawiennictwo strony. Niezbędne jest zharmonizowanie tych przepisów poprzez preredagowanie **art.155 § 1**. W konsekwencji przepisy art.155 § 2, 156-158 Ordynacji będą miały zastosowanie wówczas, gdy organ podatkowy w wezwaniu zastrzeże osobisty udział strony.

Przepis **art.155 § 1** Ordynacji jest też krytykowany jako pozwalający na nadużywanie instrumentu wezwania. Przepis ten nie zawiera bowiem kwalifikatora „zasadności” osobistego wezwania jaki zawiera art.50 § 1 Kpa pozwalający na wezwanie do osobistego stawiennictwa wtedy gdy „jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonania czynności urzędowych”. Oczywiście jest, że nałożenie na stronę obowiązku stawiennictwa (w szczególności stawiennictwa osobistego) przed organem podatkowym powinno następować wyłącznie w sytuacjach uzasadnionych koniecznością ustalenia stanu faktycznego sprawy. Luki w ustaleniu stanu faktycznego są z kolei przeszkodą rozstrzygnięcia sprawy. Ustanowienie bariery dla niezasadnych albo zbędnych wezwań do stawiennictwa ma nie tylko zmniejszyć uciążliwość postępowania dla strony ale też przyspieszyć postępowanie podatkowe

#### *Rozdział 7 „Przywrócenie terminu”*

1. Dotychczasowy **art.161** Ordynacji został przeniesiony do Działu I „Przepisy ogólne” - **art.12**, co wymaga zmiany tytułu rozdziału.
2. Zmiana w **art.163 § 2** usuwa wątpliwości, co do charakteru postanowienia w sprawie przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia lub odwołania.

#### *Rozdział 8 „Wszczęcie postępowania”*

1. Przepis **art.165 § 3a** precyzuje zasadę czynnego udziału strony w postępowaniu, co ma szczególne znaczenie w razie wnoszenia środków zaskarżenia tylko przez jedną stronę postępowania. **Art.165 § 3b** omówiony został w uzasadnieniu do art. 3a.
2. Celowym jest wprowadzenie do Ordynacji podatkowej nowej instytucji - odmowy wszczęcia postępowania (**art. 165a**). Aktualnie obowiązujący przepis art.208 Ordynacji stanowi podstawę do umorzenia postępowania jako bezprzedmiotowego, a więc kończy postępowanie które zostało wszczęte np. na żądanie strony lecz stało się bezprzedmiotowe. Przepis proponowany w projekcie miałby zastosowanie w przypadkach, gdy samo żądanie wszczęcia postępowania jest bezprzedmiotowe np. pochodzi od osoby nie będącej stroną i nie może skutecznie postępowania podatkowego wszczynać.
3. Wątpliwości dotyczące trybu załatwiania żądania w sprawie zmiany zakresu postępowania wyjaśniają zmiany do **art.167** Ordynacji. Rozszerzenie lub zmiana zakresu żądania zmienia zakres postępowania a więc powinno skutkować odnowieniem biegu terminu załatwienia sprawy (§ 1). Mogą występować sytuacje, gdy żądanie w sprawie zmiany zakresu prowadzonego postępowania nie może zostać uwzględnione nie oznacza to jednak, że wskutek takiej odmowy żądanie pozostaje

w ogóle bez rozpatrzenia. Takie żądanie powinno zostać rozpatrzone w odrębnym postępowaniu podatkowym (§ 2). Zbędnym stanie się przyznanie prawa wniesienia zażalenia na postanowienie w sprawie odmowy uwzględnienia żądania skoro to żądanie zostanie rozpatrzone, lecz w odrębnym postępowaniu.

4. Do ujednoczenia terminologii Ordynacji przyczynić się mają zmiany do **art.168 § 1** i **art.169 § 3 pkt 1** Ordynacji. **Art.168 § 5** omówiony został w uzasadnieniu do art. 3a. Decyzja w sprawie pozostawienia podania bez rozpatrzenia jest z gruntu wadliwa, gdyż nie zawiera żadnych treści merytorycznych. Z tego też względu wystarczające byłoby wydawanie w tym przypadku postanowienia, na które służyłoby zażalenie, co przewiduje **art.169 § 4 i 5** Ordynacji. Wystarczające jest wydawanie postanowienia negatywnego, ponieważ postanowienie pozytywne oznaczałoby w istocie rozpatrzenie podania, co nie wymaga uprzedniego wydawania żadnych aktów administracyjnych. Zmiana w **art.168 § 2** ma na celu wykluczenie wątpliwości co do pojęć „adresu” i „adresu poczty elektronicznej”.

5. W przypadku nie wskazania adresu przez wnoszącego podanie praktycznie niemożliwym staje się przeprowadzenie procedury eliminacji tej wady – **art.169 § 1a**.

6. W **art.171 § 1** zmiana redakcyjna; organ powinien załatwić sprawę należącą do jego właściwości rzeczowej i miejscowej a nie tylko właściwości rzeczowej. Uściślenie trybu postępowania z podaniem, które jednocześnie dotyczy spraw należących do kompetencji organów podatkowych oraz dotyczy spraw nie podlegających załatwianiu przez organy podatkowe - **art.171 § 2a**.

#### *Rozdział 9 „Protokoły i adnotacje” - bez zmian.*

#### *Rozdział 10 „Udostępnianie akt”*

Obecny **art.178 § 3** warunkuje prawo strony do uzyskania uwierzytelnionych odpisów lub kopii akt sprawy przesłanką „ważnego interesu”. Jednakże ocena, czy takie dokumenty są stronie potrzebne tj. czy ich otrzymanie jest „uzasadnione jej ważnym interesem” powinna należeć do strony a nie do organu podatkowego. Dodać tu należy, że koszty sporządzania odpisów i kopii obciążają stronę (art.267 § 1 pkt 3 Ordynacji).

#### *Rozdział 11 „Dowody”*

1. Obecne przepisy **art.180 § 1** i **art.181** w sposób niespójny określają zakres „dowodu”. Redakcja przepisu art.181 wskazuje, że wymienione są w nim dowody drugorzędne, uzupełniające katalog (otwarty) dowodów zawarty w zdaniu drugim art.180 § 1 Ordynacji. Stwierdzić należy, że jedyną i pełną definicję pojęcia „dowodu” zawiera zdanie pierwsze art.180 § 1, natomiast pozostała treść tego przepisu (zdanie drugie) jak również treść art.181 Ordynacji może stanowić wyłącznie przykładowe wskazanie rodzajów dowodów w sprawach podatkowych – skumulowane w projektowanym art.181.

Dodatkowo aktualna treść art.181 pkt 1 może sugerować wykluczenie jako dowód w postępowaniu podatkowym deklaracji zawierającej uchybienia formalne. Taka deklaracja generalnie powinna zachować status dowodu. W praktyce jej wiarygodność będzie uzależniona od ciężaru uchybień, lecz ocena jej wartości dowodowej nastąpi dopiero w przeprowadzonym postępowaniu. Dowody w postaci informacji podatkowych mogą pochodzić nie tylko ze źródeł wymienionych w obecnym przepisie art.181 pkt 2 Ordynacji, ale także z innych podjętych przez organ podatkowy zgodnie z prawem czynności dowodowych albo mogą zostać złożone przez stronę postępowania, do czego nawiązuje obecny art.3 pkt 5 Ordynacji.

2. Sprecyzowaniu i zawężeniu ulegają przesłanki do korzystania przez naczelnika urzędu skarbowego z nadzwyczajnego środka dowodowego, o którym mowa w **art.182 § 1** Ordynacji oraz określa się formę korzystania z tego środka dowodowego. Prawo do korzystania z tego środka dowodowego obecny art.182 § 1 Ordynacji przyznaje tylko w ramach postępowanie wszczętego przez urząd skarbowy (postępowanie wszczęte z urzędu). Zakres postępowania dowodowego powinien być jednak wyznaczony realizacją zasady prawdy obiektywnej a nie sposobem wszczęcia

postępowania. Jednocześnie rozszerza się zakres stosowania tego instrumentu o postępowania w sprawach o przestępstwa i wykroczenia skarbowe.

3. W aktualnie obowiązującym brzmieniu art.184 § 3 Ordynacji, przesłanką negatywną do realizacji żądania przez bank jest fakt samodzielnego udzielenia informacji będących przedmiotem zainteresowania organu podatkowego - przez stronę postępowania. Zauważyć należy, że organ podatkowy jest pozbawiony możliwości weryfikacji udzielonej przez stronę informacji, chociażby istniało uzasadnione przypuszczenie, że udzielona informacja nie jest zgodna ze stanem faktycznym. Podważa to samą ideę ustanowienia tego środka dowodowego, który nie mógłby być wykorzystywany w przypadku udzielania przez stronę jakichkolwiek informacji, nie podlegających jednak żadnej weryfikacji. Zmiana proponowana do **art.183** Ordynacji usuwa ten istotny mankament.

4. Art.186 § 2 przewiduje szczególny tryb wyjaśniania lub uzupełniania (korygowania) deklaracji, jeżeli zachodzą wątpliwości co do jej rzetelności. Nie kwestionując zasady doprowadzenia w miarę możliwości do dobrowolnego usunięcia przez podatnika wad deklaracji lub wyjaśnienia jej treści stwierdzić należy, że postępowanie podatkowe nie jest tu właściwą procedurą. W obecnym stanie prawnym należy wszcząć postępowanie podatkowe aby podjąć czynności wyjaśniające merytoryczną treść deklaracji. A zauważyć należy, że na tym etapie organ ma jedynie wątpliwości co do rzetelności deklaracji. „Wątpliwości” powinny być wyjaśnione lecz nie powinny być przesłanką wszczęcia postępowania podatkowego. Procedurą adekwatną do wyjaśniania wątpliwości są czynności sprawdzające. Na tym, przedprocesowym, etapie powinna być dokonywana wstępna ocena rzetelności deklaracji i jej ewentualna korekta przez podatnika. Ocena rzetelności deklaracji, czyli zgodności danych w niej zawartych ze stanem faktycznym już w obecnym stanie prawnym należy do zakresu czynności sprawdzających (art.272 pkt 3 Ordynacji).

Podobnie, zbędną biurokracją będzie wszczynanie postępowania podatkowego w celu wezwania do złożenia deklaracji. Organ podatkowy nie może *a priori* ocenić, czy na stronie ciąży obowiązek złożenia deklaracji. Nie złożenie przez podatnika deklaracji może też oznaczać, że nie powstał obowiązek podatkowy; wówczas wszczęte postępowanie stanie się bezprzedmiotowe. Dopiero konsekwencją braku reakcji na wezwanie i nie złożenie deklaracji może być wszczęcie postępowania podatkowego.

Powyższe wskazuje na konieczność przeniesienia unormowań obecnego **art.186** do działu „Czynności sprawdzające” w nowym art.274a.

5. W orzecznictwie NSA istnieje linia jednoznacznie akcentująca aktywny udział w postępowaniu dowodowym także strony postępowania. Problem rozłożenia ciężaru dowodu nabiera szczególnej wagi, gdy przedmiotem postępowania jest ocena przesłanek zastosowania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, czy dowodzenie innych okoliczności, z których strona wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Przyjmowanie przez stronę w takich przypadkach biernej postawy praktycznie uniemożliwia pełne i prawidłowe wyjaśnienie okoliczności faktycznych sprawy. Należy zaznaczyć, że proponowany zapis nie ogranicza zasady ogólnej wyrażonej w art.122 Ordynacji nakładającej na organ podatkowy inicjatywę dowodową, a jedynie uzupełnia ją o normę stosowaną w praktyce i zaaprobowaną przez orzecznictwo sądowe - **art.188** Ordynacji.

6. Zmiana redakcyjna - **art.191** Ordynacji.

7. Zmiana w **art.194 § 1** Ordynacji moc dokumentów urzędowych w postępowaniu podatkowym nada także orzeczeniom sądowych. Aktualnie obowiązujący przepis **art.194 § 3** Ordynacji ogranicza możliwość obalenia domniemania prawdziwości dokumentu urzędowego tylko w zakresie treści tego dokumentu. Nie pozwala więc na podważenie mocy dowodowej dokumentu urzędowego przez wskazanie na jego sfalszowanie lub pochodzenie od organu niewłaściwego, jeżeli tylko treść takiego dokumentu jest zgodna z prawdą. Zaproponowana zmiana ma zatem rozszerzyć możliwości przeprowadzania przeciwdowodu wobec dokumentu urzędowego.

8. W **art.196 § 3** zmiany o charakterze redakcyjnym.

9. Organy podatkowe nie dysponują ustaloną listą biegłych w postępowaniu podatkowym, a więc stosowanie przepisu **art.197 § 1** Ordynacji zawierającego sformułowanie „powołać biegłego” może

wywoływać wątpliwości. Osoba dysponująca wiadomościami specjalnymi staje się biegłym wówczas, gdy zostanie powołana „na” biegłego przez organ podatkowy. Nowy **art.197 § 2** poddaje rygorom Ordynacji także te przypadki, gdy dowodu z opinii biegłego wymagają przepisy prawa materialnego (powołanie na biegłego z urzędu) np. art.6 ust.4 ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych, art.8 ust.4 ustawy o podatku od spadków i darowizn.

10. W obecnym brzmieniu **art.199** Ordynacji wezwanie strony na przesłuchanie jest sygnałem, że organowi nie udało się zebrać materiału dowodowego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy. Korzystanie z tego środka dowodowego powinno być bardziej elastyczne; w każdym stadium postępowania. Wiarygodne wyjaśnienie przez stronę istotnych okoliczności sprawy uprości, przyspieszy i zmniejszy koszty postępowania dowodowego. W zmienianym art.199 Ordynacji w sposób jednoznaczny też przesądzono, że w stosunku do strony nie można stosować środków przymusu.

11. W **art. 200 § 1** Ordynacji podatkowej wprowadzono rozwiązanie, nie znajdujące swojego odpowiednika w przepisach Kpa, zgodnie z którym organ podatkowy jest obowiązany wyznaczyć stronie termin do wypowiedzenia się na temat materiału dowodowego zebranego w sprawie. W celu zagwarantowania stronie czynnego udziału w postępowaniu proponuje się wydłużenie tego terminu z 3 do 7 dni. Wyjątki od obowiązku wzywania do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego zostały określone w **art.200 § 2 pkt 2**. Dokonywanie tej czynności procesowej w ramach procedury zabezpieczenia dałoby zobowiązanemu wystarczający czas do wyzbycia się lub ukrycia majątku, na którym organ planuje ustanowić zabezpieczenie. Instytucja zabezpieczenia stałaby się bezskuteczna a decyzja o zabezpieczeniu praktycznie byłaby bezprzedmiotowa. Sąd wyłączenie z procedury zabezpieczenia (art.33 Ordynacji) obowiązku zapoznawania przed wydaniem decyzji o zabezpieczeniu ze zgromadzonym materiałem dowodowym.

### *Rozdział 12 „Zawieszenie postępowania”*

1. W **art.201 § 1** zmiana o charakterze dostosowawczym.
2. Zmiana **art.202** precyzuje zakres obowiązków organu podatkowego w trakcie zawieszenia postępowania.
3. **Art.204** w praktyce jest bezprzedmiotowy i proponuje się go skreślić.
4. W **art.205 § 1** zmiana redakcyjna, natomiast w **art.205a** precyzuje się przesłanki podjęcia zawieszono postępowania.

### *Rozdział 13 „Decyzje”*

1. Przepis **art.208 § 2** normuje fakultatywność umorzenia postępowania wszczętego na wniosek, które jest „przedmiotowe” ale strona rezygnuje z uzyskania merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Skoro ta instytucja procedury podatkowej ma charakter fakultatywny powinny istnieć normatywne kryteria oceny wniosku strony o umorzenie postępowania (analogicznie do art.232 Ordynacji i art.105 § 2 Kpa).
2. Propozycja zmiany w **art.209** Ordynacji usuwa zbędne odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach unormowanych w wystarczający sposób bezpośrednio w przepisach ustawy - Ordynacja podatkowa.
3. Aktualnie obowiązujący przepis **art.210 § 4** Ordynacji zawiera błąd redakcyjny powodujący jednak znaczący regres pozycji strony postępowania (w stosunku do analogicznych unormowań zawartych w Kpa) poprzez ograniczenie możliwości poznania pełnej argumentacji prawnej, którą kierował się organ podatkowy wydający decyzję. Uzasadnienie prawne decyzji podatkowej powinno **wyjaśniać** stronie podstawy prawne podjętego rozstrzygnięcia, co jest istotne w szczególności przy wydawaniu decyzji uznaniowych lub przyjmowaniu argumentacji prawnej odmiennej niż zaprezentowanej przez stronę. Proponowana zmiana koresponduje z zasadą zaufania (art.121 Ordynacji) oraz przekonywania (art.124 Ordynacji). Obowiązek podawania w decyzji jej podstawy prawnej wynika już z art.210 § 1 pkt 4 Ordynacji.

4. W **art.212** zmiana dostosowawcza.

5. Zmiana postulowana do **art.213** Ordynacji rozstrzyga istniejące wątpliwości co do formy i skutków odmowy uzupełnienia lub sprostowania decyzji.

Niezbędne jest też stworzenie organowi podatkowemu możliwości uzupełnienia albo sprostowania decyzji z urzędu. W praktyce administracyjnej często zdarzają się bowiem przypadki, gdy treść rozstrzygnięcia lub pouczenia w decyzji zawiera błędy albo braki, nie mieszczące się jednak w zakresie pojęć błędu rachunkowego lub oczywistej omyłki, powstałe z przyczyn natury technicznej np. przy drukowaniu, przepisywaniu lub korygowaniu jej treści, i to organ wydający decyzję te wady odkryje. W obecnym stanie prawnym organ podatkowy pozbawiony jest w tym zakresie inicjatywy, co w przypadku braku reakcji strony na takie wady decyzji skutkuje pozostawieniem w obiegu prawnym wadliwej decyzji.

#### *Rozdział 14 „Postanowienia”*

W **art.219** Ordynacji zmiany dostosowawcze oraz możliwość wzruszania postanowień ostatecznych dotyczących zakończenia postępowania odwoławczego.

#### *Rozdział 15 „Odwołania”*

1. W **art.220** Ordynacji podatkowej usuwa się wszelkie wątpliwości w zakresie legitymacji do wnoszenia odwołania.

2. Zmiana w **art.221** związana jest ze zmianami w zakresie proceduralnych kompetencji Ministra Finansów i izb skarbowych (art.13).

3. Zmiana **art.224** Ordynacji jednoznacznie upoważnia również organ odwoławczy do wstrzymywania wykonania zaskarżonej decyzji np. w sytuacjach gdy wniosek o wstrzymanie wnoszony jest bezpośrednio do organu odwoławczego. Wprowadzając niniejszą zmianę dąży się także do upoważnienia organu I instancji do uchylecia uprzednio wydanego postanowienia o wstrzymaniu wykonania decyzji (do momentu przekazania akt sprawy do organu odwoławczego). Ponadto, skreśla się zbędny w świetle powyższych zmian przepis nakładający obowiązek przesyłania kopii wydanego postanowienia do organu wyższego stopnia, gdyż organ odwoławczy postanowienie wydane przez organ I instancji otrzymuje wraz z aktami sprawy, jako że jest to integralna część tych akt. Proponuje się też upoważnić organy podatkowego do wstrzymywania wykonania decyzji – z urzędu.

4. W **art.225** Ordynacji zmiana wskazująca końcowy moment wstrzymania wykonania decyzji (analogicznie do art.54 § 1 pkt 3 Ordynacji).

5. Obecna treść przepisu **art.227 § 1** Ordynacji przyczyniła się do stworzenia niepożądanego praktyki, przekazywania odwołania do organu odwoławczego w „szybkim” terminie miesiąca od jego otrzymania. Nie ulega bowiem wątpliwości, że odwołanie powinno być przekazane niezwłocznie, jeżeli organ I instancji nie zamierza go w całości uwzględnić, a termin wskazany w art.227 jest tu terminem maksymalnym. Termin 14-dniowy, a nie miesięczny, jest wystarczającym dla oceny zasadności odwołania przez organ I instancji i ewentualnego wydania nowej decyzji, uwzględniającej odwołanie.

6. Odwołanie jako sformalizowany środek procesowy powinno spełniać warunki określone w art.222 Ordynacji. Nie uzupełnienie wad formalnych w terminie wyznaczonym w wezwaniu powinno skutkować pozostawieniem odwołania bez rozpatrzenia (proponycja - **art.228 § 1 pkt 3**) - instytucja analogiczna do wynikającej z art.169 § 4 Ordynacji.

7. Zmiana zaproponowana w **art.230 § 1** stanowi nieodzowne uzupełnienie dotychczasowych przesłanek dokonania tzw. „wymiaru uzupełniającego” związanych z zawyżonym określeniem przez organ podatkowy I instancji wysokości podatku do zwrotu lub wysokości straty. Jednocześnie proponuje się usunięcie jako przesłanki „wymiaru uzupełniającego” - zaniżenia w decyzji organu I instancji wysokości podstawy opodatkowania. Z obecnej treści art.230 § 1 wynika, że fakt zaniżenia podstawy opodatkowania stanowi wystarczającą przesłankę dokonania wymiaru uzupełniającego bez względu na prawidłowość określenia w zaskarżonej decyzji wysokości zobowiązania

podatkowego (zwrotu podatku, straty) co jest przecież istotą zaskarżonego rozstrzygnięcia. Z samego podwyższenia podstawy opodatkowania wcale nie musi wynikać podwyższenie zobowiązania podatkowego np. w sytuacji gdy jednocześnie z niżeniem podstawy opodatkowania zaniżona została wysokość ulg podatkowych. Wymiar uzupełniający jest niezbędny dopiero wtedy, gdy wymiar podatku (zwrotu podatku, straty) jest nieprawidłowy a nie wtedy gdy w decyzji przyjęte zostały w zbyt niskiej wysokości elementy kształtujące ten wymiar.

**Art.230 § 1a** dostosowuje tryb wymiaru uzupełniającego do przepisów ustawy o VAT.

8. Generalny zakaz *reformationis in peius* w postępowaniu odwoławczym zawiera już przepis **art.234** Ordynacji. Istnienie w tej samej fazie postępowania dwóch przepisów o pokrywającej się dyspozycji jest zbędne, stąd też propozycja skreślenia.

9. Zmiana w **art.232** Ordynacji wyjaśnia istniejące aktualnie wątpliwości, co do formy odmowy wycofania odwołania. Ponadto koryguje się błędnie sformułowane w obecnym przepisie przesłanki odmowy wycofania odwołania:

- na tym etapie postępowania można mówić jedynie o prawdopodobieństwie pozostawienia w mocy decyzji wadliwej, a odmowa wycofania odwołania na podstawie aktualnego art.232 Ordynacji sugeruje już przyszele merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy jako stwierdzające wadliwość decyzji,

- nieprawidłowym jest użyte w treści art.232 Ordynacji sformułowanie: „decyzji wydanej z naruszeniem przepisów uzasadniających jej uchylenie”, ponieważ wyraz „uzasadniającym” odnosi do wyrazu „przepisów” zamiast do wyrazu „naruszenie”. To nie „przepisy” uzasadniają uchylenie decyzji lecz ciężar „ich naruszenia”,

- proponuje się skreślenie przesłanki odmowy uwzględnienia cofnięcia odwołania dotyczącej pozostawienia w obiegu prawnym decyzji „z innych przyczyn wadliwej”. Jeżeli decyzja nie jest dotknięta ciężkimi wadami (czyli brak jest przesłanek uzasadniających uchylenie decyzji) to organ odwoławczy rozpatrując odwołanie i tak nie orzeknie o uchyleniu tej decyzji. Skutek rozpatrzenia odwołania będzie więc identyczny skutkowi wycofania odwołania tj. zaskarżona decyzja pozostanie w obiegu prawnym. Brak jest więc uzasadnionych powodów do rozpatrywania, wbrew woli strony, odwołania od decyzji, która nie jest dotknięta kwalifikowanymi wadami wymagającymi jej uchylenia.

10. **Art.233 § 1 pkt 2 lit b)** – zmiana rozszerzająca możliwość merytorycznego rozstrzygnięcia spraw przez organ odwoławczy. Wprowadza się też redakcyjne zmiany do **art.233 § 2** zastępując nieokreślone w Ordynacji podatkowej pojęcie „postępowania wyjaśniającego” wyrazami „postępowania dowodowego”. Decyzja, o której mowa w **art.233 § 3** Ordynacji jest odmianą decyzji kasacyjnej, do czego jednoznacznie nawiązuje zmiana proponowana w zdaniu drugim tego przepisu.

11. W celu ograniczenia możliwości nadużywania instytucji kasacji w trybie art.233 § 2 Ordynacji i przyśpieszenia ostatecznego, merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy proponuje się nałożyć na organ odwoławczy obowiązek wskazania okoliczności, które organ I instancji powinien wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrywaniu sprawy (**art.233 § 2**).

#### *Rozdział 16 „Zażalenia”*

1. Uzasadnienie do **art.236 § 3** analogiczne jako do art.223 § 3.

2. Zmiana redakcyjna - **art.238** Ordynacji.

#### *Rozdział 17 „Wznowienie postępowania”*

1. Uzupełnienie przesłanek wznowienia postępowania o dodatkową przesłankę (**art.240 § 1 pkt 8**) – w związku art.190 ust.4 Konstytucji RP; analogicznie do Kpa. **Art.241 § 2 pkt 2** formułuje zasadę inicjatywy strony w zakresie wznowienia postępowania z tej nowej przesłanki i ogranicza ją w czasie - analogicznie jak art.145a § 2 oraz art.147 Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. Zmiany w **art.241-243** porządkują kwestie związane z procedurą wznowienia postępowania. W orzecznictwie i poglądach doktryny prawa administracyjnego występuje ugruntowany pogląd, że procedura wznowienia postępowania jest dwuetapowa. I etap tj. postępowanie w sprawie



wznowienia postępowania (postępowanie „wznowieniowe”) sprowadzające się do badania formalnej dopuszczalności żądania wznowienia postępowania; wszczynane na żądanie strony i kończące się postanowieniem o wznowieniu albo decyzją odmawiającą wznowienia. II etap tj. postępowanie „wznowione” o charakterze merytorycznym – rozpoczynające się postanowieniem o wznowieniu i kończące się decyzją wydaną na podstawie art.245. W praktyce w przypadku wszczęcia z urzędu postępowanie wejdzie od razu w II etap. Natomiast zawsze dwuetapowym będzie postępowanie na żądanie strony. Zmiana proponowana w **art.243 § 1** Ordynacji jednoznacznie akcentuje taki tok postępowania i jednocześnie usuwa problem związany z treścią art.165 § 3 Ordynacji, który moment wszczęcia postępowania „na żądanie” wyznacza w dacie doręczenia tego żądania organowi podatkowemu. Istnieje obecnie wątpliwość, w którym momencie następuje wznowienie postępowania „na żądanie”, czy jest to data złożenia wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie wznowienia, czy data doręczenia postanowienia w sprawie wznowienia postępowania. Zgodnie z proponowaną zmianą postępowanie zostanie wznowione w dniu doręczenia postanowienia w tej sprawie nawet wtedy, gdy inicjatywa należała do strony.

**Art.242** skreślono łącząc jednocześnie treść jego § 1 z treścią **art.241 § 2**. Natomiast § art.242 jest zbędny ponieważ tryb postępowania z formalnie wadliwym żądaniem wznowienia postępowania określa już art.243 § 3.

3. Zmiana w **art.244 § 3** związana jest ze zmianami w zakresie proceduralnych kompetencji Ministra Finansów i izb skarbowych (art.13).

4. W **art.245** uporządkowano sposoby zakończenia przez organ podatkowy wznowionego postępowania. Poza tymi zmianami redakcyjnymi:

- dotychczasowa przesłanka z art.245 § 2 (obecnie **§ 1 pkt 3 lit b**) została uwzględniona w treści art.245 § 3 – organ stwierdza istnienie przesłanki do wznowienia i wyjaśnia okoliczności uniemożliwiające uchylenie wadliwej decyzji (przedawnienie zobowiązania podatkowego),

- usunięto negatywną przeszkodę do uchylenia decyzji polegającą na upływie 5 lat od dnia doręczenia decyzji (dotychczasowy art.245 § 1 pkt 2). Jedyne kryterium czasowe w zakresie weryfikacji ostatecznej decyzji podatkowej powinno wiązać się z przedawnieniem zobowiązania podatkowego. Termin 5 lat od dnia wydania decyzji (kryterium formalne) nie jest tożsamy z terminem przedawnienia zobowiązania podatkowego (kryterium materialne). Zawsze gdy istnieją przesłanki uchylenia wadliwej decyzji a zobowiązanie nie przedawniło się powinien zostać dokonany prawidłowy wymiar tego zobowiązania. Nie można zaakceptować odmowy weryfikacji decyzji wymiarowej tylko dlatego, że upłynęło 5 lat od dnia jej wydania, podczas gdy nie ma żadnych materialnych przeszkód takiej weryfikacji (okres przedawnienia zobowiązania jeszcze nie upłynął).

5. Zmiana w **art.246 § 2** związana jest ze zmianami w zakresie proceduralnych kompetencji Ministra Finansów i izb skarbowych (art.13).

#### *Rozdział 18 „Stwierdzenie nieważności”*

1. Zmiany proponowane w **art.248 § 1 i 3** związane są ze zmianami w zakresie proceduralnych kompetencji Ministra Finansów i izb skarbowych (art.13).

2. W **art.249** proponuje się kompleksowo uregulować kwestię odmowy wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej.

Roczny termin na stwierdzanie nieważności decyzji liczony od dnia jej doręczenia okazuje się w praktyce znacznym ograniczeniem możliwości sprawowania przez organy wyższego stopnia nadzoru na organami wydającymi wadliwe decyzje. Nie należą do rzadkości przypadki, w których pozostają w obiegu prawnym decyzje dotknięte ciężkimi wadami uzasadniającymi stwierdzenie ich nieważności tylko dlatego, że nie można ich wzruszyć w nadzwyczajnym trybie ponieważ upłynął już rok od dnia ich doręczenia. Sprawowanie pełnego nadzoru w sprawach podatkowych wymaga stworzenia instrumentów prawnych pozwalających na eliminację wadliwych decyzji w całym okresie 5-letnim istnienia zobowiązania podatkowego (**art.249 § 1 pkt 1**).

Sąd administracyjny badając legalność zaskarżonej decyzji dokonuje jednocześnie weryfikacji decyzji pod kątem przesłanek stwierdzenia jej nieważności. Oddalenie skargi jest tożsame ze stwierdzeniem braku w decyzji ciężkich wad (przesłanek stwierdzenia nieważności). Zasadniczo należy więc wyeliminować prowadzenie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji, która została pozytywnie zweryfikowana przez sąd (**art.249 § 1 pkt 2**). Oddalenie skargi na decyzję nie gwarantuje jednak, że w tej samej sprawie nie została wcześniej wydana inna decyzja ostateczna oraz zgodności podstaw prawnych wydania tej decyzji z Konstytucją; w tym zakresie postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji powinno pozostać dopuszczalne.

3. Z uwagi na zmiany w art.247-249 zbędnymi stają się przepisy **art.250** i **art.251** Ordynacji.

#### *Rozdział 19 „Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej”*

1. Nowy **art.253a** wprowadza możliwość zmiany w nadzwyczajnym trybie (analogicznie jak w art.155 Kpa) również decyzji ostatecznej przyznającej stronie określone uprawnienia. W aktualnym stanie prawnym nie podlegają bowiem zmianie decyzje pozytywne np. decyzje przyznające ulgi w zapłacie zobowiązań podatkowych, czym znacznie ograniczono uprawnienia strony postępowania i możliwość sprawowania nadzoru przez organy wyższego stopnia. Uzupełnieniem powyższych zmian jest wprowadzenie do niniejszego trybu wzruszania decyzji ostatecznych - zakazu *reformationis in peius* (**art.253a § 3**). Zmiana w **art.253 § 2** powiązana z **art.253b** ma charakter redakcyjny. Zmianą w **art.253 § 1** ogranicza się kompetencje do stosowania tego trybu tylko do organu wydającego decyzję; konsekwencja zmiany art.13 Ordynacji.

2. Zmiany w **art.254** mają charakter uzupełniający.

3. Przedstawiona powyżej argumentacja do zmiany art.249 § 1 Ordynacji analogicznie przemawia również za zmianą **art.256 § 1** Ordynacji. Konsekwencją tej zmiany jest skreślenie zbędnego przepisu **art.257** Ordynacji.

#### *Rozdział 20 „Wygaśnięcie decyzji”*

W **art.259** należy wprowadzić zmiany dostosowawcze w związku z rozszerzeniem katalogu ulg w spłacie zobowiązań – odroczenie płatności zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę.

#### *Rozdział 21 „Odpowiedzialność odszkodowawcza”*

Poza zmianami dostosowawczymi do wcześniejszych propozycji (**art. 260 § 2 pkt 2, art.261 § 3 i § 6** Ordynacji):

- uzupełniony **art.261 § 2** wskazuje organ, który wypłaca odszkodowanie,
- w **art.261 § 3a** usuwa się istniejące aktualnie wątpliwości, co do właściwości organu do orzekania o odszkodowaniu, jeżeli NSA stwierdza nieważność decyzji,
- zmiana redakcyjna w **art.261 § 4 i 5** Ordynacji oddaje rzeczywistą treść przepisów, które powinny traktować o „odmowie orzeczenia odszkodowania”, a nie „odmowie wypłaty odszkodowania”, co błędnie sugeruje iż organ podatkowy może odmówić wypłaty orzeczonego już odszkodowania.

#### *Rozdział 22 „Kary porządkowe”*

1. Oprócz redakcyjnych modyfikacji treści **art.262** Ordynacji wprowadza się tryb waloryzacyjny kwoty kary porządkowej, określa termin płatności kary porządkowej i zasady uchylania postanowienia nakładającego karę. Obecne przepisy nie zawierają żadnej sankcji z tytułu nie zastosowania się do żądania wyjawienia majątku mogącego być przedmiotem hipoteki lub zastawu skarbowego (art.39 i art.45 Ordynacji). Lukę tą uzupełnia zmieniony **art.262 § 2** Ordynacji pozwalający w takim przypadku zastosować karę porządkową.

2. Obowiązujące przepisy nie zawierają terminu płatności kary porządkowej, lukę tą usuwa **art.262 § 5a**. Natomiast przepis **art.262 § 6** Ordynacji daje możliwość uchylenia kary, nie wyjaśniając jednoznacznie proceduralnych losów postanowienia nakładającego karę. Uchylenie kary powinno być konsekwencją wyeliminowania z obrotu prawnego aktu ją nakładającego.

3. **Art.263 § 4** usuwa lukę w zakresie przedawnienia kary porządkowej.

#### *Rozdział 23 „Koszty postępowania”*

1. Zmiana **art.269** Ordynacji uwzględnia niektóre aspekty postępowania przed organami podatkowymi, dotyczące możliwości powstania kosztów nie tylko w fazie postępowania podatkowego, ale również w toku czynności sprawdzających oraz kontroli podatkowej. W tych dwóch ostatnich fazach postępowanie nie kończy się wydaniem decyzji, ale charakter czynności dokonywanych przez organ podatkowy może w pełni uzasadniać obciążenie niektórymi kosztami uczestnika tego postępowania.

2. **Art.270a** usuwa wątpliwości dotyczące rozstrzygania wszelkich spraw dotyczących kosztów postępowania.

3. **Art.271 § 2** usuwa lukę w zakresie przedawnienia kosztów postępowania.

#### **Dział V „Czynności sprawdzające”**

1. Propozycja skreślenia **art.273** Ordynacji nieprawidłowo umieszczonego w dziale „Czynności sprawdzające” jest związana z uregulowaniem poszczególnych form działania organu podatkowego w zakresie potrącenia lub zaliczenia na poczet zaległości podatkowych wpłaty, nadpłaty bądź zwrotu podatku, bezpośrednio w treści przepisów Działu III normujących instytucję potrącenia, sposoby wygasania zobowiązań podatkowych oraz reguły dysponowania nadpłatą lub zwrotem podatku.

2. Skreślenie **art.274 § 4** jest konsekwencją skreślenia art.81 § 3.

3. Uzasadnienie do proponowanego **art.274a** zawarte jest w uzasadnieniu do skreślenia art.186.

4. **Art.274b** precyzuje formę działania organu podatkowego w zakresie badania zasadności zwrotu podatku VAT.

5. Zmiana w **art.275 § 1** ma charakter redakcyjny.

6. Przepis **art.276 § 3** zbędnie i w dodatku nieprecyzyjnie próbuje określać dyrektywy działania organu podatkowego w sytuacji, gdy podatnik bez usprawiedliwionych przyczyn odmawia udostępnienia lokalu na rzecz oględzin. Oględziny mogą być przeprowadzone nie tylko w ramach kontroli podatkowej ale także w trakcie postępowania podatkowego i to bez względu na przyczyny nie dojścia do skutku oględzin w toku czynności sprawdzających (brak zgody podatnika albo faktyczne uniemożliwienie dostępu do lokalu przy formalnej zgodzie). I nie wymaga to potwierdzenia w przepisach (**art.276 § 3 in fine**) regulujących czynności sprawdzające. Przepis ten powinien ograniczać się jedynie do prawa organu do wyznaczenia dodatkowego terminu oględzin w toku czynności sprawdzających a nie określać sposoby działania w innych procedurach podatkowych, stąd propozycja zmiany w **art.276 § 3**. Ponadto obecny przepis bezzasadnie ogranicza możliwość wyznaczenia nowego terminu oględzin tylko do tych podatników, którzy nie udostępnili lokalu bez usprawiedliwionej przyczyny, *a contrario*, podatnikom nie udostępniającym lokalu z usprawiedliwionych powodów możliwość przeprowadzenia oględzin jeszcze w toku czynności sprawdzających nie może być stworzona.

7. Zmiana postulowana do **art.276 § 4** Ordynacji modyfikuje formę dokumentowania przeprowadzonych oględzin, w związku z przepisem art.172 § 2 pkt 3 Ordynacji.

8. W ramach czynności sprawdzających, analogicznie jak w postępowaniu podatkowym jako przesłankę wyłączenia dodaje się powinowactwo I stopnia (**art.278 § 1 pkt 3**).

9. Wzmacniając sytuację uczestnika czynności sprawdzających proponuje się stosowanie w tej fazie działalności organu podatkowego również zasad ogólnych postępowania podatkowego (rozdział 1), przepisów rozdziału 3 działu IV ustawy (kwestie pełnomocnictwa). Ponadto w związku z poprzednio proponowanymi zmianami należy dostosować treść działu V (dodanie odesłania do rozdziału 9, a także dodanie 23 działu IV ustawy) - **art.280** Ordynacji.

#### **Dział VII „Kontrola podatkowa”**

Aktualnie obowiązujący stan prawny w zakresie procedury kontroli w znacznej mierze dezintegruje system prawa podatkowego. To status kontrolującego decyduje bowiem o rodzaju procedury stosowanej podczas kontroli oraz prawach i obowiązkach kontrolowanego. Proponuje się więc stworzenie w przepisach Ordynacji podatkowej jednolitej, zintegrowanej procedury postępowania wspólnej dla kontroli podatkowej oraz kontroli skarbowej. W ustawie o kontroli skarbowej normowane pozostałyby szczególne rozwiązania proceduralne uzasadnione szerszym zakresem kontroli skarbowej (wywiad skarbowy, szczególny nadzór podatkowy). W stosunku do obecnych przepisów Ordynacji podatkowej wprowadza się następujące zmiany:

- umożliwienie wystawiania upoważnień do kontroli również przez osobę zastępującą naczelnika urzędu skarbowego (**art.283 § 1 pkt 1**),
- oznaczenie przewidywanego terminu trwania kontroli (**art.283 § 1 pkt 6**), zasada szybkości kontroli (**art.284b**) oraz odesłanie w **art.292** do niektórych przepisów rozdziału 4 Działu Postępowanie podatkowe „Załatwianie spraw” (art.139 § 3, art.140-142), dzięki czemu kontrolowany będzie zawiadamiany o przedłużeniu czasu kontroli i tego przyczynach oraz będzie mógł składając ponaglenie, chronić się przed przewlekłością kontroli. Dokumentacja z czynności kontrolnych dokonanych po terminie nie stanowi dowodu (**art.284b § 2**),
- pracownicy jednostek samorządu terytorialnego zwykle nie posiadają legitymacji służbowych, zatem w upoważnieniu powinien być wskazany numer dowodu osobistego kontrolującego (**art.283 § 2 pkt 3 i art.284**),
- pouczenie kontrolowanego o jego prawach i obowiązkach w toku Kontroli (**art.283 § 2 pkt 8**),
- doręczania upoważnienia do kontroli, zamiast niesprecyzowanego „okazania” upoważnienia i „pozostawienia” jego kopii kontrolowanemu (**art.284 § 1**), a w konsekwencji precyzyjne określenie momentu wszczęcia kontroli,
- wszczęcie kontroli podatkowej „na legitymację” (**art.284a**) w ściśle określonych przypadkach,
- umożliwienie kontroli w siedzibie oraz innych miejscach związanych z prowadzoną działalnością (także w lokalu mieszkalnym) i jednocześnie ograniczenie możliwości jej prowadzenia tylko w godzinach pracy kontrolowanego (**art.285a**),
- obowiązek złożenia oświadczenia o stanie majątkowym kontrolowanego w przypadkach określonych w **art.285a § 3**,
- wstęp do lokali mieszkalnych w celu wykonania czynności, o których mowa w **art.276 § 1** Ordynacji,
- rozszerzenie rodzajów czynności kontrolnych i unormowanie technicznych aspektów usprawniających i przyspieszających prowadzenie kontroli (**art.286 i 287**),
- uregulowanie istotnego problemu pomocy (asysty) kontrolującym (**art.286a**) – analogicznie do art.46 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Celem tego przepisu jest nie tylko stworzenie warunków umożliwiających przeprowadzenie czynności kontrolnych ale też zagwarantowanie osobistego bezpieczeństwa pracownikom organu podatkowego,
- możliwość dokonania oględzin nieruchomości w celu ustalenia podstawy ich opodatkowania (**art.288 § 1 pkt 1 lit b**),
- unormowanie zasad dokonywania tzw. „kontroli krzyżowych” – **art.288a**,
- w **art.290 § 3** w związku z **art.290 § 2 pkt 5** precyzuje się zakres ustaleń kontroli,
- ograniczenie sporządzanych egzemplarzy protokołu kontroli do niezbędnej ilości tj. dwóch,
- skrócenie terminu do składania zastrzeżeń lub wyjaśnień do 14 dni, w zupełności wystarczającego do zapoznania się z ustaleniami kontroli (**art.291 § 5**),
- zwolnienie kontrolującego ze sporządzania odrębnego protokołu badania ksiąg podyktowane zasadą ekonomiki postępowania (**art.290 § 5**),
- obowiązek rozpatrywania zastrzeżeń i zawiadamiania kontrolowanego o sposobie ich załatwienia (**art.291 § 2**),

- precyzyjne określenie momentu zakończenia kontroli podatkowej (**art.291 § 4**) istotne w zakresie korygowania deklaracji (art.81a) oraz w zakresie stosowania normy określonej w art.165b Ordynacji),
- odpowiednie stosowanie w kontroli podatkowej zasad ogólnych postępowania podatkowego (rozdział 1), przepisów o protokołach i adnotacjach (rozdział 9), zawieszenia postępowania (rozdział 12), przepisów pozwalających na reprezentację kontrolowanego przez pełnomocnika (art.136 i art.137) oraz art.102 § 2 i 3 w zakresie kontynuacji kontroli podatkowej wobec następców prawnych kontrolowanego – **art.292**.

## **Dział VII „Tajemnica skarbową”**

1. Zmiana **art.293** Ordynacji precyzuje zakres danych objętych tajemnicą skarbową, ponieważ w istocie to nie same dokumenty ale wynikające z nich informacje są chronione. Tajemnicę skarbową rozciągnięto również na rachunkową dokumentację podatkową organu podatkowego (**art.293 § 2 pkt 4**).
2. Pełna weryfikacja działań urzędu skarbowego w ramach kontroli wewnątrz-resortowej wymaga również wglądu w informacje uzyskane przez ten urząd z banków lub innych instytucji finansowych, w celu dokonywania oceny legalności ich pozyskiwania i sposobu wykorzystania w postępowaniu podatkowym (zmiana w **art.297 § 1 pkt 1**). Ponadto w art.297 § 1 dokonuje się redakcyjnej korekty pojęcia „postępowanie karne skarbowe”.
3. Zmiana w **art.298 pkt 5** jest dostosowaniem do praktyki zlecenia przez prokuratora wykonania określonych czynności postępowania karnego funkcjonariuszom Policji i ma na celu usprawnienie procedury karnej.
4. Organy i osoby, które mają dostęp do akt podatkowych zawierających informacje z instytucji finansowych tym bardziej powinny mieć dostęp do akt, które takich informacji nie zawierają (**art.298 pkt 8**).
4. Zmiana w **art.299 § 1** (uprawniony do otrzymania akt podatkowych jest tym bardziej uprawniony do otrzymania informacji wynikających z tych akt) i **5** i wprowadzenie nowego **art.299a** ma charakter porządkowy. W **art.299 § 3 pkt 6** zmiana redakcyjna – Ordynacja jako akt prawny typu kodeksowego powinna zawierać jedynie ogólne odesłania do innych przepisów.
5. Dzierżawca i użytkownik nieruchomości oraz rozwiedziony małżonek podatnika oraz inne osoby wymienione w art.111 Ordynacji podatkowej mogą ponosić odpowiedzialność podatkową za zaległości podatkowe podatnika jako osoba trzecia. Pewność obrotu gospodarczego oraz pobudzanie zaufania obywateli do organów podatkowych wymaga uprawnienia tych osób do uzyskiwania, za zgodą podatnika, zaświadczenia o wysokości zaległości podatkowych (**art.302** Ordynacji). Zbędnym ograniczeniem jest natomiast warunkowanie wydania zaświadczenia na żądanie małżonka podatnika pozostającego z nim w ustroju wspólności majątkowej (odpowiedzialność obejmuje także majątek wspólny - art.29 Ordynacji podatkowej) od zgody tego podatnika.
6. **Art. 302 i 303** zostały umiejscowione w nowym Dziale – „Wydawanie zaświadczeń”.

## **Dział VIII „Przepisy karne”**

Przepisy karne zawarte dotychczas w Ordynacji podatkowej przynależą w istocie do innej gałęzi prawa, więc proponuje się wyeliminować je z treści Ordynacji podatkowej i umiejscowić w *Kodeksie karnym* (**art.13** projektu).

### **Dział VIIIa „Wydawanie zaświadczeń”**

Specyfika i szczególna treść zaświadczeń wydawanych przez organy podatkowe wymagają zamieszczenia bezpośrednio Ordynacji przepisów dotyczących tych zagadnień. Przepisy nowego

Działu VIIIa stanowią połączenie przepisów Kpa i obecnych przepisów Ordynacji podatkowej dotyczących zaświadczeń (art.93 § 3 i art.112 § 7 i 8)..

Należy zwrócić uwagę, że **art.306f** usuwa wątpliwości co do momentu, od którego potencjalny spadkobierca może zapoznawać się ze stanem zobowiązań spadkodawcy. Sukcesją objęte są nie tylko zobowiązania wymierzone ale również te zobowiązania, które są przedmiotem postępowania podatkowego nie zakończonego przed śmiercią strony. Spadkobierca przed podjęciem racjonalnej decyzji o przyjęciu lub odrzuceniu spadku powinien dysponować chociażby przybliżoną wiedzą również o tych jeszcze „nie wymierzonych” zobowiązaniach, których sukcesja nastąpi poprzez wejście w miejsce zmarłej strony postępowania wymiarowego.

## **Zmiany w innych ustawach**

### ***Kodeks postępowania administracyjnego***

Zmiana w **art.2** ma charakter dostosowawczy w związku z unormowaniem kwestii „Wydawania zaświadczeń” bezpośrednio w Ordynacji podatkowej.

### ***ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji***

W **art.3** zawarte są jedynie zmiany dostosowawcze związane ze zmianą numeracji przepisów w Ordynacji podatkowej.

### ***ustawa o księgach wieczystych i hipotece***

Zmiana w art.65 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (**art.4**) jest skorelowana ze zmianami w art.34 Ordynacji podatkowej dotyczącymi ustanawiania hipoteki przymusowej również na nieruchomościach stanowiących przedmiot współwłasności łącznej.

### ***ustawa o Sądzie Najwyższym***

Wsparciu dążeń Ministra Finansów do zapewnienia jednolitości stosowania przepisów prawa podatkowego służyć ma uprawnienie do występowania z pytaniami prawnymi do Sądu Najwyższego (**art.5** projektu). Z punktu widzenia prawidłowości wydawanych interpretacji zasadnym wydaje się natomiast zaangażowanie również władzy sądowniczej do interpretacji stosowania przepisów prawa podatkowego w szczególnie skomplikowanych stanach prawnych - stąd propozycja uprawnienia Ministra Finansów do występowania z pytaniami prawnymi do Sądu Najwyższego. Poważne problemy interpretacyjne powinny być rozstrzygane przez największe autorytety w tej dziedzinie abstrakcyjnie („z góry”), a nie poprzez „testowanie” różnych interpretacji w wydawanych w indywidualnych sprawach decyzjach podatkowych i często wieloletnie oczekiwanie na sądowe rozstrzygnięcie problematycznych kwestii.

### ***ustawa o kontroli skarbowej***

Zmiany proponowane w **art.6** projektu mają charakter dostosowawczy i są wynikiem realizacji koncepcji jednolitej procedury kontrolnej normowanej w Ordynacji podatkowej (zob. uzasadnienie do Działu „Kontrola podatkowa” w Ordynacji).

### ***ustawa o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym***

Zmiany przewidziane w ustawie o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (**art.7** projektu) wprowadzają rozwiązania zapewniające odpowiednią synchronizację przepisów zawartych w tych ustawach z normami ogólnego prawa podatkowego. Norma o charakterze proceduralnym z art.21 ust.8b ustawy o VAT zostanie przeniesiona do art.76b Ordynacji.

### ***ustawa o NSA***

Uzasadnienie do zmiany w **art.8 pkt 1** analogiczne jak do zmiany w ustawie o Sądzie Najwyższym, do występowania z pytaniami prawnymi do NSA uprawnia się również izby skarbowe. Zmiana w **art.8 pkt 2** uprawnia Ministra Finansów do wnoszenia rewizji nadzwyczajnej w sprawach podatkowych. Zmiany zawarte w **art.8 pkt 3 i 4** usuwają istniejące wątpliwości w zakresie stosowania przepisów proceduralnych w trybie sądowo-administracyjnym.

#### ***ustawa o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych***

Na podstawie art.88 ust.2 pkt 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe uprawnione zostały między innymi do przeprowadzania rozliczeń podatkowych z pośrednictwem rachunku przedsiębiorcy założonego w kasie. W tym zakresie uprawnienia spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych zostały zrównane z uprawnieniami banków. Podobnie jak w przypadku banków również w działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych istnieje ryzyko bezterminowego korzystania przez te instytucje finansowe z nieoprocentowanego „kredytu”, którego źródłem są przepływające przez rachunki kas należności publicznoprawne. Niezbędne jest zatem wprowadzenie przepisów zabezpieczających terminowe i rzetelne pośredniczenie kas w przeprowadzaniu rozliczeń podatkowych oraz zasad i trybu odpowiedzialności za nieprawidłowości powstałe w trakcie wykonywania tych czynności - **art.9** projektu. Analogicznych unormowań należy również dokonać w przepisach Prawa bankowego.

#### ***ustawa o urządach i izbach skarbowych***

Art.2 Ordynacji podatkowej przewiduje trójpodział należności publicznoprawnych należących do zakresu przedmiotowego Ordynacji (podatki, opłaty, niepodatkowe należności budżetowe). Obecny art.5 ust.6 pkt 1 ustawy o urządach i izbach skarbowych określając zakres przedmiotowy urzędów skarbowych pomija opłaty. Poza tym powołany przepis ustawy o urządach i izbach skarbowych może sugerować, że do kompetencji urzędów skarbowych należą wszystkie podatki i wszystkie niepodatkowe należności budżetowe a także inne należności, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią. Przepisy prawa publicznego znają wiele opłat i niepodatkowych należności budżetowych, które z mocy przepisów szczególnych są pobierane przez inne organy niż urzędy skarbowe (abstrahując od podatków, opłat i niepodatkowych należności stanowiących dochody budżetu jednostek samorządu terytorialnego). Regułą tą odzwierciedla jednoznacznie art.2 § 2 i 3 Ordynacji podatkowej. Proponowana zmiana (**art.10**) usuwa więc niespójności pomiędzy zakresem właściwości urzędów skarbowych wynikającym z Ordynacji, a wskazanym w ustawie o urządach i izbach skarbowych.

#### ***ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych***

Zakres przedmiotowy wierzytelności wobec budżetu państwa częściowo umarzalnych w trybie komercjalizacji i prywatyzacji nie może naruszać uregulowań szczególnych, które generalnie nie przewidują umarzania określonych rodzajów wierzytelności. Dotyczy to należności przypadających od płatników i inkasentów, które nie podlegają umorzeniu na gruncie regulujących te należności przepisów ustawy - Ordynacji podatkowej, brak jest więc przesłanek do umarzania tych należności na podstawie innych przepisów o charakterze ogólnym. Omawianą niekonsekwencję usuwa przepis **art. 11** projektu.

#### ***Kodeks celny***

Zmiana w art.4<sup>1</sup> Kodeksu celnego jest zmianą dostosowawczą do art.14 Ordynacji podatkowej, a zmiana w art.262 odsyłającym do odpowiedniego stosowania Ordynacji podatkowej w sprawach celnych ma charakter dostosowawczy (art.12 zamiast art.161 - dział IV – Ordynacji – **art.12**).

#### ***ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych***

Przepis art. 31 ust. 1 pkt 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przewiduje zwolnienie zakładów pracy chronionej z niepodatkowych należności

budżetowych. Ta kategoria należności nie obejmuje swoim zakresem ani podatków, ani opłat, ani ceł, ani świadczeń pieniężnych wynikających ze stosunków cywilnoprawnych oraz opłat za usługi, do których stosuje się przepisy o cenach, ani kar pieniężnych i grzywien wymierzanych przez sądy. W pojęciu „niepodatkowej należności budżetowej” mieszczą się więc należności o charakterze sankcyjnym orzekane przez organy administracji tytułem naruszenia przepisów prawa publicznego np. sankcje z tytułu naruszenia przepisów ustawy o badaniach i certyfikacji oraz inne wpływy budżetowe związane z naruszaniem przepisów prawa np. podlegające zwrotowi do budżetu państwa dotacje, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Zwolnienie zakładów pracy chronionej z zapłaty tych należności, premiowałoby zachowania niezgodne z prawem. W tym stanie rzeczy istnienie ww. zwolnienia z tego rodzaju należności nie ma nic wspólnego ze wspomaganie rehabilitacji zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych, co przemawia za jego modyfikacją i odniesienia zwolnienia do opłat (z wyjątkiem opłaty skarbowej) (**art. 14 pkt 1** projektu). Zmiana w art.49 ust.1 ustawy usuwa wątpliwości co do zakresu stosowania Ordynacji podatkowej do należności PFRON.

### ***Prawo bankowe***

Unormowania ustawy - Ordynacja podatkowa oraz ustawy o kontroli skarbowej uprawniają naczelnika urzędu skarbowego oraz Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej i dyrektora urzędu kontroli skarbowej do żądania w toku prowadzonego postępowania od banków i innych instytucji finansowych informacji o faktach chronionych tajemnicą bankową, a przepis art.105 ust.2 Prawa bankowego nakazuje realizować legalnie zgłoszone żądania tych podmiotów. Obecny katalog podmiotów uprawnionych do nieodpłatnego uzyskiwania informacji o danych stanowiących tajemnicę bankową, określony w przepisie art.110 Prawa bankowego, nie obejmuje jednak wymienionych powyżej przedstawicieli aparatu skarbowego. Odpłatność za udzielane informacje (swobodnie ustalana przez banki, 5-10 zł za każdy oddział udzielający informacji) zwiększa koszty postępowania podatkowego i w związku z tym skłania organy podatkowe i organy kontroli skarbowej do jedynie selektywnego wykorzystywania tego środka dowodowego. Zaznaczyć należy, iż w praktyce podatnicy prowadzący działalność naruszającą prawo prowadzą operacje finansowe jednocześnie w wielu bankach i instytucjach finansowych (często wyłącznie o zasięgu regionalnym). Istnienie bariery w postaci odpłatności za udzielane informacje stanowi przeszkodę w przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego i wyjaśnieniu istotnych dla sprawy okoliczności faktycznych i prawnych oraz znacznie ogranicza wiedzę aparatu skarbowego o lokowanych w bankach i innych instytucjach finansowych zasobach pieniężnych, które mogą być przedmiotem skutecznego zabezpieczenia należności podatkowych i efektywnej egzekucji. Zważywszy, że informacje z banków i innych instytucji finansowych stanowią znaczący instrument w ujawnianiu i zwalczaniu „szarej strefy”, w interesie publicznym leży uzupełnienie katalogu podmiotów uprawnionych do nieodpłatnego uzyskiwania informacji z tych źródeł, o przedstawicieli aparatu skarbowego wymienionych w **art. 15 pkt 1** projektu.

Zmiana zawarta w **pkt 2** niniejszego przepisu zmierza do wyeliminowania realnego zagrożenia, polegającego na możliwości bezterminowego korzystania przez banki z nieoprocentowanego „kredytu”, którego źródłem są przepływające przez system bankowy należności publicznoprawne. Pozostałe propozycje (**art. 15 pkt 3** projektu) normują skutki ogłoszenia upadłości banków w związku z realizowaniem przez bank poleceń przelewu należności podatkowych. Wyjaśnić tu należy, że większość z powyższych zmian była zgłaszana do poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. - Prawo bankowe, jednakże w toku prac legislacyjnych przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa i przepisy nowej ustawy - Prawo bankowe (uchwalonych tego samego dnia) nie zostały zsynchronizowane.

### ***ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych***



Zmiana w art.50 ust.3 tej ustawy (**art.16**) uzupełnia katalog organów uprawnionych do korzystania z danych ZUS – w związku z projektowanym art.82 § 2a Ordynacji. Zmiana w art.31 związana jest ze zmianami numeracji przepisów Ordynacji podatkowej.

Niektóre zmiany wymagają wprowadzenia przepisów przejściowych (**art.17-23** projektu).

### **Ocena skutków regulacji**

– ustawy o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

- 1) *Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu oraz sektora publicznego* - uchwalenie ustawy nie spowoduje bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego polegających na zwiększeniu wydatków lub zmniejszeniu dochodów. Zmiany dotyczą bowiem problematyki ogólnego prawa podatkowego oraz szeroko rozumianych procedur podatkowych. Celem projektowanej ustawy jest, między innymi:
  - zminimalizowanie możliwości unikania ciężarów podatkowych, dotyczą tego zmiany w zakresie zabezpieczenia i odpowiedzialności podatkowej osób trzecich,
  - podniesienia efektywności działania organów podatkowych przez usprawnienie i odbiurokratyzowanie procedury podatkowej, a w szczególności kontroli podatkowej.Należy założyć, że przyczyni się to do zwiększenia wpływów budżetowych z tytułu podatków, a przynajmniej ograniczy poziom spadku tych dochodów w warunkach recesji gospodarczej. Podkreślić przy tym należy, że nastąpi to nie poprzez wzrost ciężarów fiskalnych lecz poprzez podniesienie sprawności wymiaru i skuteczności poboru podatków. Z uwagi na specyfikę ogólnego prawa podatkowego nie jest jednak możliwe oszacowanie takich skutków. Projekt zawiera też propozycje wzmocnienia instrumentów ochrony praw i interesów podatników i zrównania procesowej pozycji organu i strony postępowania podatkowego. Skutki finansowe wiązać tu można, w szczególności, z wyłączeniem z naliczania odsetek, okresów proceduralnych opóźnień zawinionych przez organy podatkowe. Ta grupa przepisów stanowić ma instrument mobilizujący aparat skarbowy do sprawniejszego działania. Prawdopodobieństwo dobrowolnego wykonania decyzji maleje w razie zwłoki w dokonaniu wymiaru. Celem takich zmian nie jest więc zmniejszenie wpływów budżetowych ale przyspieszenie wymiaru podatków.
- 2) *Wpływ regulacji na rynek pracy* – przedmiotowa ustawa nie wywiera wpływu na rynek pracy,
- 3) *Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki* - przedmiotowa ustawa nie wywiera wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki,
- 4) *Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów* - przedmiotowa ustawa nie wywiera wpływu na sytuację i rozwój regionów.
- 5) *Wpływ na spójność systemu prawa* – projektowana ustawa poprawi wewnętrzną spójność prawa podatkowego nie tylko w sferze legislacji, ale też w zakresie jego interpretacji (*vide* art.14, zmiany w ustawie o NSA i SN). Ogólne prawo podatkowe zostanie też zharmonizowane z innymi gałęziami prawa.

**Zakres konsultacji społecznych** – przedmiotowy projekt został poddany ocenie związków zawodowych, organizacji przedsiębiorców, organizacji doradców podatkowych, środowiskom bankowym i sądowiczym. Projekt został też opublikowany na stronach internetowych Ministerstwa Finansów w celu umożliwienia zapoznania się z nim i wyrażenia opinii przez stowarzyszenia i zrzeszenia podatników, a także wszystkie inne zainteresowane podmioty.



**SEKRETARZ  
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ  
SEKRETARZ STANU  
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

*Prof. dr hab. Danuta Hübner*  
Sokr. Min. DH/1039/2002/DPE-ms

Warszawa, 16.04.2002 r.

**Pan  
Aleksander Proksa  
Sekretarz Rady Ministrów**

**Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106 poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej**

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-68-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan  
Marek Belka  
Wiceprezes Rady Ministrów  
Minister Finansów

Z up. Sekretarza Komitetu  
Integracji Europejskiej  
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Pletnik

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA FINANSÓW**

z dnia

**w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa.**

Na podstawie **art. 17 § 2**, art. 18 § 2, art. 22 § 6, art. 28 § 3, art. 39 § 3a, art. 46 § 3, art. 48 § 3, art. 58, art. 63 § 2 pkt 1, 2 i 4, art. 67 § 3, art. 75 § 7, art. 82 § 6, art. 83, art. 85, art. 87 § 5, art. 283 § 3 oraz **art. 306j** ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 166 i Nr 39, poz. 459) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

**§ 1. 1.** Rozporządzenie określa:

- 1) właściwość rzeczową organów podatkowych w sprawach związanych ze stosowaniem ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych,
- 2) właściwość miejscową organów podatkowych w przypadku zaistnienia zdarzenia powodującego zmianę właściwości miejscowej w trakcie roku podatkowego,
- 3) **właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach niektórych zobowiązań podatkowych lub poszczególnych kategorii podatników,**
- 4) **właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach nadpłaty podatków pobieranych przez płatników,**
- 5) szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia płatników i inkasentów,
- 6) wzór formularza oświadczenia o posiadanych nieruchomościach i przysługujących prawach majątkowych, mogących być przedmiotem hipoteki,
- 7) wzory rejestrów zastawów skarbowych, sposób prowadzenia tych rejestrów oraz wysokość opłaty za wydanie wypisów,
- 8) szczegółowe zasady naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej,
- 9) szczegółowe zasady zaokrąglania podstaw opodatkowania kwot podatków, odsetek za zwłokę, nadpłat, oprocentowania nadpłat, opłaty prolongacyjnej, oraz wynagrodzeń przysługujących płatnikom,
- 10) przypadki, w których składane są informacje podatkowe o umowach zawartych z nierezydentami, zakres tych informacji oraz szczegółowe zasady, termin i tryb ich sporządzania i przekazywania,
- 11) organy administracji rządowej obowiązane do przekazywania informacji podatkowych, zakres tych informacji, a także tryb ich sporządzania oraz terminy przekazywania,

- 12) zakres i tryb przekazywania informacji podatkowych przez organy lub jednostki podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych i ministrowi właściwemu do spraw administracji,
  - 13) grupy podmiotów obowiązanych do składania informacji, zakres danych zawartych w tych informacjach, a także szczegółowe zasady, termin i tryb ich sporządzania i przekazywania oraz rodzaje dołączanych dokumentów,
  - 14) zakres informacji, które muszą być zawarte w rachunkach, oraz wymogi, którym powinny rachunki odpowiadać,
  - 15) wzór imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej,
  - 16) szczegółowe zasady i tryb wydawania zaświadczeń: o niezaleganiu w podatkach lub stwierdzających stan zaległości, o zobowiązaniach podatkowych spadkodawcy, o wysokości dochodu i obrotu,
  - 17) **szczególne zasady prowadzenia rejestru zaświadczeń oraz wzór rejestru zaświadczeń,**
  - 18) **wzory zaświadczeń: o niezaleganiu w podatkach lub stwierdzających stan zaległości, o zaległościach podatkowych spadkodawcy, o wysokości zaległości podatkowych zbywającego, oraz o wysokości obrotu i dochodu.**
2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ustawie, rozumie się przez to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

## **Rozdział 2**

### **Właściwość rzeczowa organów podatkowych w sprawach związanych ze stosowaniem ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych**

**§ 2. 1. Organy podatkowe, które na podstawie odrębnych przepisów są właściwe do ustalania lub określania zobowiązań z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, zwanych dalej "podatkami", są również właściwe do:**

- 1) **zwalniania płatników z obowiązku pobrania podatku lub zaliczek na podatek - bez ograniczenia kwoty,**
- 2) **ograniczania poboru zaliczek na podatek - bez ograniczenia kwoty oraz terminu wpłaty,**
- 3) **odraczania terminu płatności oraz rozkładania na raty zapłaty:**
  - a) **podatku,**
  - b) **zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę - bez ograniczenia kwoty oraz okresu spłaty,**
- 4) **umarzania w całości lub w części zaległości podatkowych oraz odsetek za zwłokę - bez ograniczenia kwoty.**

2. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się również do należności przypadających od płatników lub inkasentów.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie naruszają uprawnień przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego, przewidzianych w przepisach o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

4. W sprawach z zakresu prawa podatkowego powierzonych do wykonania organom podatkowym pierwszej instancji organy te są właściwe do odraczania innych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego, z wyjątkiem terminów określonych w art. 68-71, art. 77 § 1-3, art. 79 § 2, art. 80 § 1, art. 87 § 3 i 4, art. 88 § 1 i art. 118 ustawy.

## Rozdział 3

### Właściwość miejscowa organów podatkowych w przypadku zaistnienia zdarzenia powodującego zmianę właściwości miejscowej w trakcie roku podatkowego

**§ 3. 1.** Organem podatkowym właściwym miejscowo w sprawach należnego za dany rok podatkowy:

- 1) podatku dochodowego od osób fizycznych dla podatników, którzy w trakcie roku podatkowego zmienili miejsce zamieszkania lub pobytu, wskutek czego właściwym stał się inny organ podatkowy niż dotychczasowy - jest organ podatkowy właściwy według miejsca zamieszkania lub pobytu w ostatnim dniu roku podatkowego, a gdy pobyt w Polsce ustał przed tym dniem - według ostatniego miejsca pobytu,
- 2) podatku dochodowego od osób prawnych dla podatników, którzy w trakcie roku podatkowego zmienili siedzibę, wskutek czego właściwym stał się inny organ podatkowy niż dotychczasowy - jest organ podatkowy właściwy według siedziby w ostatnim dniu roku podatkowego.

2. Jeżeli, zgodnie z odrębnymi przepisami, podatnik jest obowiązany do ujawnienia siedziby w odpowiednim rejestrze lub statucie, przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się wówczas, gdy **nowa siedziba została ujawniona** do końca roku podatkowego.

§ 4. Organem podatkowym właściwym miejscowo w sprawach zaliczek na:

- 1) podatek dochodowy od osób fizycznych dla podatników, którzy w trakcie roku podatkowego zmienili miejsce zamieszkania lub pobytu, wskutek czego właściwym stał się inny organ podatkowy niż dotychczasowy - jest organ podatkowy właściwy według miejsca zamieszkania lub pobytu w ostatnim dniu tego okresu rozliczeniowego, którego deklaracja dotyczy, a gdy pobyt w Polsce ustał przed tym dniem - według ostatniego miejsca pobytu,
- 2) podatek dochodowy od osób prawnych dla podatników, którzy w trakcie roku podatkowego zmienili siedzibę, wskutek czego właściwym stał się inny organ podatkowy niż dotychczasowy - jest organ podatkowy właściwy według siedziby w ostatnim dniu tego okresu rozliczeniowego, którego deklaracja dotyczy.

## Rozdział 4

### Właściwość miejscowa organów podatkowych w sprawach niektórych zobowiązań podatkowych lub poszczególnych kategorii podatników.

**§ 5. Właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych oraz opodatkowania jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek nie mających osobowości prawnej, ustala się według określonej, w odpowiednim rejestrze lub statucie, siedziby osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej.**

**§ 6. 1. Właściwość miejscową organów podatkowych w sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych ustala się według miejsca:**

- 1) zamieszkania osoby fizycznej w dniu 31 grudnia roku podatkowego,
- 2) pobytu osoby fizycznej w dniu 31 grudnia roku podatkowego, jeżeli osoba ta nie ma miejsca zamieszkania, a gdy pobyt w Rzeczypospolitej Polskiej ustał przed tym dniem - według miejsca pobytu w ostatnim jego dniu.

2. Przy opodatkowaniu małżonków mających różne miejsca zamieszkania, jeżeli na ich wniosek podlegają oni łącznemu opodatkowaniu, właściwość miejscową ustala się

według miejsca zamieszkania jednego z małżonków, wskazanego we wspólnym rocznym zeznaniu podatkowym.

3. W przypadku spółki nie mającej osobowości prawnej, właściwym miejscowo organem podatkowym, w którym powinno być złożone zeznanie wraz z dołączonym sprawozdaniem finansowym, jest:

- 1) organ podatkowy właściwy ze względu na siedzibę spółki, jeżeli przynajmniej dla jednego wspólnika jest on właściwy z uwagi na jego miejsce zamieszkania lub siedzibę,
- 2) organ podatkowy właściwy dla jednego ze wspólników według ich uznania, jeżeli organ podatkowy, o którym mowa w pkt 1, nie jest właściwy dla żadnego ze wspólników z uwagi na ich miejsce zamieszkania lub siedzibę.

§ 7. 1. W sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych i podatkiem dochodowym od osób prawnych dochodów z działalności gospodarczej, z wyjątkiem wymienionej w § 8, uzyskiwanych przez podatników tych podatków, którzy mają miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, właściwe miejscowo są, ustalone według miejsca prowadzenia działalności, następujące urzędy skarbowe:

- 1) w województwie dolnośląskim - Urząd Skarbowy Wrocław-Psie Pole,
- 2) w województwie kujawsko-pomorskim - Drugi Urząd Skarbowy w Bydgoszczy,
- 3) w województwie lubelskim - Pierwszy Urząd Skarbowy w Lublinie,
- 4) w województwie lubuskim - Pierwszy Urząd Skarbowy w Zielonej Górze,
- 5) w województwie łódzkim - Urząd Skarbowy Łódź-Śródmieście,
- 6) w województwie małopolskim - Urząd Skarbowy Kraków-Śródmieście,
- 7) w województwie mazowieckim - Drugi Urząd Skarbowy Warszawa-Śródmieście,
- 8) w województwie opolskim - Pierwszy Urząd Skarbowy w Opolu,
- 9) w województwie podkarpackim - Pierwszy Urząd Skarbowy w Rzeszowie,
- 10) w województwie podlaskim - Pierwszy Urząd Skarbowy w Białymstoku,
- 11) w województwie pomorskim - Pierwszy Urząd Skarbowy w Gdańsku,
- 12) w województwie śląskim - Pierwszy Urząd Skarbowy w Katowicach,
- 13) w województwie świętokrzyskim - Drugi Urząd Skarbowy w Kielcach,
- 14) w województwie warmińsko-mazurskim - Urząd Skarbowy w Olsztynie,
- 15) w województwie wielkopolskim - Urząd Skarbowy Poznań-Nowe Miasto,
- 16) w województwie zachodnio-pomorskim - Trzeci Urząd Skarbowy w Szczecinie.

2. W sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym dochodów uzyskiwanych przez podatników, o których mowa w ust. 1, z tytułu:

- 1) wywozu ładunków i pasażerów, przyjętych do przewozu w morskich portach polskich - właściwy miejscowo jest urząd skarbowy według siedziby Agencji Morskiej,
- 2) dochodów innych niż wymienione w ust. 1 lub w pkt 1 - właściwe miejscowo są urzędy skarbowe wymienione w ust. 1, ustalone ze względu na miejsce uzyskania przychodu albo ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania płatnika, jeżeli pobór podatku następuje za pośrednictwem płatnika.

3. Jeżeli podatnicy, o których mowa w ust. 1, prowadzą działalność na terenie więcej niż jednego województwa lub jeżeli prowadzą więcej niż jeden z rodzajów działalności wymienionych w ust. 1 i 2 - właściwy miejscowo jest Drugi Urząd Skarbowy Warszawa-Śródmieście.

**§ 8. Właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym osób fizycznych i osób prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie przepisów o zasadach prowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości, ustala się według siedziby przedsiębiorstwa określonej w zezwoleniu.**

**§ 9. 1. Właściwość miejscową urzędów skarbowych w sprawach podatku od spadków i darowizn ustala się:**

- 1) w sprawach spadków - według miejsca położenia przedmiotów majątkowych nabytych w drodze spadku, a jeżeli przedmioty spadku są położone na obszarze działania dwóch lub więcej urzędów skarbowych - według ostatniego miejsca zamieszkania (pobytu) spadkodawcy,**
- 2) w sprawach prawa do wkładów oszczędnościowych wypłacanych na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek śmierci, jeżeli nabywca wkładów oszczędnościowych nie jest równocześnie spadkobiercą wkładcy - według ostatniego miejsca zamieszkania wkładcy,**
- 3) w sprawach darowizn:**
  - a) jeżeli przedmiotem darowizny jest nieruchomości lub prawo użytkowania wieczystego według miejsca położenia nieruchomości,**
  - b) jeżeli przedmiotem darowizny są inne rzeczy lub inne prawa majątkowe - według miejsca zamieszkania lub siedziby darczyńcy w dniu przyjęcia darowizny przez obdarowanego, a jeżeli darczyńca nie ma miejsca zamieszkania lub siedziby w kraju - według miejsca zamieszkania obdarowanego,**
  - c) otrzymanych z zagranicy - według miejsca zamieszkania obdarowanego,**
- 4) w sprawach zasiedzenia:**
  - a) jeżeli przedmiotem zasiedzenia jest nieruchomości, prawo użytkowania wieczystego lub służebność gruntowa - według miejsca położenia nieruchomości,**
  - b) jeżeli przedmiotem zasiedzenia jest nieruchomości, inne rzeczy lub prawo użytkowania wieczystego - według miejsca położenia nieruchomości,**
  - c) jeżeli przedmiotem zasiedzenia są rzeczy ruchome - według miejsca zamieszkania lub siedziby nabywcy.**

**2. Jeżeli nabycie w drodze spadku lub darowizny dotyczy w całości lub w części rzeczy położonych za granicą lub praw podlegających wykonaniu za granicą, właściwy miejscowo jest urząd skarbowy według miejsca zamieszkania (pobytu) spadkobiercy lub obdarowanego w dniu nabycia spadku lub otrzymania darowizny.**

**§ 10. Właściwość miejscową przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego w sprawach opłaty targowej ustala się według miejsca położenia targowiska.**

**§ 11. Właściwość miejscową przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego w sprawach opłaty miejscowej ustala się według położenia miejscowości, w której jest pobierana opłata.**

**§ 12. Właściwość miejscową w sprawach opłaty administracyjnej pobieranej za czynności urzędowe nie objęte przepisami o opłacie skarbowej ustala się według siedziby przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego, który dokonał czynności urzędowej.**

**§ 13. Właściwość miejscową organów podatkowych w sprawach odpowiedzialności podatkowej płatnika lub inkasenta ustala się według siedziby albo miejsca zamieszkania płatnika lub inkasenta.**

**§ 14. Jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej w sposób wskazany w § 5-13, właściwym organem podatkowym jest odpowiednio Drugi Urząd Skarbowy Warszawa-Śródmieście lub Burmistrz Gminy Warszawa-Centrum.**

## **Rozdział 5**

### **Właściwość miejscowa organów podatkowych w sprawach nadpłaty podatków pobieranych przez płatników**

**§ 15. 1. Organami podatkowymi właściwymi miejscowo w sprawach dotyczących stwierdzenia nadpłaty podatków pobieranych przez płatników, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3, są:**

- 1) urzędy skarbowe właściwe ze względu na siedzibę płatnika, a w przypadku braku siedziby - ze względu na miejsce zamieszkania płatnika, jeżeli podatki, zgodnie z odrębnymi przepisami, są wpłacane na rachunek urzędu skarbowego,**
- 2) przewodniczący zarządów jednostek samorządu terytorialnego właściwi ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę płatnika - jeżeli podatki, zgodnie z odrębnymi przepisami, są wpłacane na rachunek jednostki samorządu terytorialnego.**

**2. W sprawach stwierdzenia nadpłaty podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, pobieranych przez płatników, organami podatkowymi właściwymi miejscowo są urzędy skarbowe właściwe dla podatnika z tytułu rozliczeń podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego.**

**3. W sprawach stwierdzania nadpłaty podatku od czynności cywilnoprawnych pobieranego przez płatnika właściwymi miejscowo są urzędy skarbowe właściwe miejscowo w sprawach tego podatku.**

## **Rozdział 6**

### **Wynagrodzenia płatników i inkasentów**

**§ 16. 1. Płatnikom i inkasentom przysługuje wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków, wynoszące:**

- 1) 0,3% kwoty podatków pobranych przez płatników na rzecz budżetu państwa,**
- 2) 0,1% kwoty podatków pobranych przez inkasentów na rzecz budżetu państwa.**

**2. Kwota należnego wynagrodzenia potrącana jest z kwoty podatków pobranych przez płatników lub inkasentów.**

**3. Płatnik lub inkasent, który pobrał podatek nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej, jest obowiązany dokonać zwrotu nienależnego wynagrodzenia na rachunek właściwego urzędu skarbowego, wraz z odsetkami za zwłokę.**

**4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się również do zaliczek na podatki oraz do rat podatków.**



## Rozdział 7

### Oświadczenie o posiadanych nieruchomościach i przysługujących prawach majątkowych, mogących być przedmiotem hipoteki

**§ 17.** Wzór formularza oświadczenia o posiadanych nieruchomościach i przysługujących prawach majątkowych, mogących być przedmiotem hipoteki, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

## Rozdział 8

### Rejestr zastawów skarbowych

**§ 18.** 1. Zastaw skarbowy jest wpisywany do rejestru zastawów skarbowych w dniu jego ustanowienia.

2. Przekazanie informacji z rejestrów zastawów skarbowych do Centralnego Rejestru Zastawów Skarbowych następuje nie później niż następnego dnia po dokonaniu wpisu do rejestru zastawów skarbowych.

3. Rejestry zastawów skarbowych oraz Centralny Rejestr Zastawów Skarbowych są prowadzone przy zastosowaniu techniki informatycznej.

**§ 19.** Wysokość opłaty za wydanie wypisu:

- 1) z rejestru zastawów skarbowych - wynosi 20 zł,
- 2) z Centralnego Rejestru Zastawów Skarbowych - wynosi 50 zł.

**§ 20.** Wzór rejestru zastawów skarbowych oraz wzór Centralnego Rejestru Zastawów Skarbowych określają załączniki nr 2 i 3 do rozporządzenia.

## Rozdział 9

### Odsetki za zwłokę oraz opłata prolongacyjna

**§ 21.** 1. Odsetki za zwłokę są naliczane począwszy od:

- 1) dnia następnego po upływie terminu płatności podatku lub terminu, w którym płatnik lub inkasent był obowiązany dokonać wpłaty podatku na rachunek organu podatkowego,
- 2) dnia zwrotu podatnikowi wykazanej przez niego nienależnej nadpłaty albo zwrotu różnicy podatku lub podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym,
- 3) dnia następnego po upływie terminu płatności podatku, jeżeli nienależna nadpłata wykazana przez podatnika została zaliczona na poczet zaległości podatkowych albo bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych,
- 4) dnia pobrania przez płatnika lub inkasenta nienależnego wynagrodzenia.

2. Przepisy ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się do oprocentowania nienależnej nadpłaty albo zwrotu różnicy podatku lub podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług, zwróconego lub zaliczonego na poczet zaległości podatkowych albo bieżących lub przyszłych zobowiązań podatkowych.

**§ 22.** 1. Odsetki za zwłokę są naliczane włącznie do dnia:

- 1) wpłacenia podatku w kasie organu podatkowego lub na rachunek tego organu w banku lub w placówce pocztowej albo osobie uprawnionej do pobierania podatków,
- 2) obciążenia rachunku bankowego podatnika na podstawie polecenia przelewu,
- 3) otrzymania przez organ podatkowy czeku gotówkowego, pod warunkiem że czek ma pokrycie w dniu otrzymania oraz w ciągu następnych pięciu dni roboczych,
- 4) złożenia, uwzględnionego przez organ podatkowy, wniosku o potrącenie zaległości podatkowej z wzajemną, bezsporną i wymagalną wierzytelnością wobec Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, albo państwowych lub komunalnych jednostek budżetowych,
- 5) wydania przez organ podatkowy postanowienia o dokonaniu z urzędu potrącenia zaległości podatkowej z wzajemną, bezsporną i wymagalną wierzytelnością wobec Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, albo państwowych lub komunalnych jednostek budżetowych,
- 6) zawarcia przez podatnika ze starostą wykonującym zadanie z zakresu administracji rządowej albo zarządem jednostki samorządu terytorialnego umowy przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych,
- 7) wpłacenia przez podatnika równowartości nienależnie otrzymanej kwoty nadpłaty lub zwrotu różnicy podatku lub podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym oraz otrzymanego oprocentowania,
- 8) zaliczenia nadpłaty lub zwrotu podatku na poczet zaległości podatkowej,
- 9) wpłacenia tych odsetek od nieuregulowanych w terminie płatności zaliczek na podatek dochodowy.

**2. Przepisy ust. 1 pkt 1-3 i 8 stosuje się również do należności płatników lub inkasentów.**

3. Przepisy ust. 1 i 2 odnoszą się do tej części zobowiązania podatnika, płatnika lub inkasenta, która, wraz z przypadającymi od niej odsetkami za zwłokę, została pokryta w wyniku dokonania czynności wymienionych w tych przepisach.

**§ 23. 1. Odsetki za zwłokę od zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipoteką są naliczane do dnia przedawnienia zobowiązania podatkowego, o którym mowa w art. 70 § 1 ustawy, włącznie z tym dniem, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 70 § 2-4 i art. 70a ustawy.**

**2. Przepis ust. 1 stosuje się również do zabezpieczonych hipoteką należności płatników lub inkasentów.**

**§ 24.** Jeżeli obowiązek zapłaty podatku jest związany z obowiązkiem złożenia deklaracji w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy, a termin do złożenia deklaracji został odroczony przez organ podatkowy lub przedłużony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odsetki za zwłokę są naliczane począwszy od dnia następnego po upływie terminu, do którego odroczono lub przedłużono termin do złożenia deklaracji.

**§ 25. 1.** W razie złożenia podania o umorzenie odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych, odsetki za zwłokę są naliczane do dnia wniesienia podania, włącznie z tym dniem, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. W przypadku wydania decyzji umarzającej odsetki za zwłokę dalsze odsetki za zwłokę od nieuregulowanej zaległości podatkowej naliczane są począwszy od dnia następującego po dniu wniesienia podania.

3. Jeżeli decyzja odmawiająca umorzenia zaległości podatkowej lub odsetek za zwłokę została doręczona podatnikowi:

- 1) przed upływem dwóch miesięcy od dnia wniesienia podania, odsetki za zwłokę naliczane są począwszy od dnia następującego po upływie terminu płatności podatku,
- 2) po upływie dwóch miesięcy od dnia wniesienia podania, dalsze odsetki za zwłokę są naliczane z wyłączeniem okresu od dnia następującego po dniu wniesienia podania do dnia doręczenia tej decyzji, włącznie z tym dniem.

**§ 26. 1. Od zaległości podatkowych, których zapłata została odroczone lub rozłożona na raty, odsetki za zwłokę są naliczane do dnia wniesienia podania o odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej, włącznie z tym dniem, z zastrzeżeniem ust. 2.**

**2. Jeżeli decyzja odmawiająca odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty zapłaty podatku albo odmawiająca odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej została doręczona podatnikowi:**

- 1) przed upływem dwóch miesięcy od dnia wniesienia podania, odsetki za zwłokę naliczane są począwszy od dnia następującego po upływie terminu płatności podatku,
- 2) po upływie dwóch miesięcy od dnia wniesienia podania, dalsze odsetki za zwłokę są naliczane z wyłączeniem okresu od dnia następującego po dniu wniesienia podania do dnia doręczenia tej decyzji, włącznie z tym dniem.

**§ 27. Oplata prolongacyjna jest naliczana w przypadku:**

- 1) wydania decyzji o odroczeniu terminu płatności lub o rozłożeniu na raty zapłaty podatku - od dnia następującego po upływie terminu płatności podatku,
- 2) wydania decyzji o odroczeniu lub rozłożeniu na raty zapłaty zaległości podatkowej - od dnia następującego po dniu, w którym złożono podanie w tej sprawie.

**§ 28. 1. W przypadku wydania decyzji o rozłożeniu na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej oplata prolongacyjna jest naliczana odrębnie od każdej raty przypadającej do zapłaty.**

**2. Oplata prolongacyjna jest naliczana za okres do dnia upływu odroczonego terminu płatności podatku lub zaległości podatkowej albo terminu zapłaty poszczególnych rat podatku lub zaległości podatkowej.**

**3. Zapłata odroczonego podatku lub zaległości podatkowej albo rozłożonego na raty podatku lub zaległości podatkowej, przed upływem terminu płatności, nie stanowi podstawy do obniżenia wysokości opłaty prolongacyjnej.**

**4. Zapłata opłaty prolongacyjnej przed upływem terminu płatności nie stanowi podstawy do obniżenia jej wysokości.**

**§ 29. W przypadku wygaśnięcia decyzji o odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty zapłaty podatku albo odroczeniu lub rozłożeniu na raty zapłaty zaległości podatkowej albo decyzji o lub zaległości podatkowej, kwota odsetek za zwłokę jest pomniejszana o zapłaconą część opłaty prolongacyjnej.**

**§ 30. Przepisy § 26-29 stosuje się odpowiednio do odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty należności płatników lub inkasentów.**

## Rozdział 10

### Szczegółowe sposoby zaokrąglania

**§ 31.** 1. Zaokrąglanie podstaw opodatkowania, z zastrzeżeniem ust. 2, następuje w ten sposób, że kwoty wynoszące:

- 1) mniej niż 50 groszy pomija się,
- 2) 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

2. Zaokrąglanie podstaw opodatkowania podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, jeżeli podatki te nie są pobierane przez płatników, a także podatku dochodowego od osób prawnych, dokonywane jest do pełnych złotych, z pominięciem groszy.

**§ 32.** 1. Zaokrąglanie kwot podatków, z zastrzeżeniem ust. 2, odsetek za zwłokę, **nadpłat, oprocentowania nadpłat, wynagrodzeń przysługujących płatnikom lub inkasentom**, oraz opłaty prolongacyjnej następuje w ten sposób, że kwoty wynoszące:

- 1) mniej niż 5 groszy pomija się,
- 2) 5 i więcej groszy podwyższa się do pełnych dziesiątek groszy.

2. Zaokrąglanie kwot podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, jeżeli podatki te nie są pobierane przez płatników, a także podatku dochodowego od osób prawnych, dokonywane jest do pełnych złotych, z pominięciem groszy.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się pod warunkiem, że została w całości pokryta kwota zobowiązania podatnika, płatnika lub inkasenta oraz kwota odsetek za zwłokę przypadających od tych należności.

**§ 33.** Zaokrąglania podstaw opodatkowania, kwot podatków, odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej nie stosuje się do opłaty skarbowej uiszczanej znakami tej opłaty oraz urzędowymi blankietami wekslowymi.

## Rozdział 11

### Szczegółowe zasady i tryb sporządzania informacji podatkowych

**§ 34.** 1. Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej są obowiązane na pisemne żądanie organu podatkowego do sporządzania i przekazywania informacji o zdarzeniach wynikających z dwustronnych lub wielostronnych stosunków cywilnoprawnych, zwanych dalej "transakcjami", mogących mieć wpływ na powstanie obowiązku podatkowego lub wysokość zobowiązania podatkowego osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej lub osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, z którymi dokonano transakcji.

2. Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, których dotyczy obowiązek określony w ust. 1, sporządzają informacje o transakcjach dokonanych z tym samym podmiotem, jeżeli suma należności albo suma zobowiązań w roku podatkowym przekroczy równowartość 10.000 EURO.

3. Wzór informacji, o której mowa w ust. 2, stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli osoby te, zgodnie z odrębnymi przepisami, są obowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych albo podatkowej księgi przychodów i rozchodów lub wystawiły rachunki stwierdzające wykonanie umowy cywilnoprawnej.

5. Osoby fizyczne, których dotyczy obowiązek określony w ust. 4, sporządzają informacje o transakcjach, według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do rozporządzenia, jeżeli wartość należności albo zobowiązania z jednorazowej transakcji przekracza równowartość 3.000 EURO.

6. W przypadku gdy suma należności albo suma zobowiązań wynikających z transakcji dokonanych w roku podatkowym z tym samym kontrahentem przez osoby, o których mowa w ust. 5, przekroczy równowartość 10.000 EURO - obowiązek sporządzenia informacji dotyczy wszystkich transakcji.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1, 2 i 4-6, sporządza się za okresy wskazane w żądaniu urzędu skarbowego i przekazuje do tego urzędu w terminie 30 dni od dnia doręczenia żądania.

**§ 35. 1.** Osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą są obowiązane, bez wezwania przez organ podatkowy, do sporządzania i przekazywania informacji o umowach zawartych z nierezydentami w rozumieniu przepisów prawa dewizowego, jeżeli:

- 1) ten nierezydent, bezpośrednio lub pośrednio, bierze udział w zarządzaniu lub kontroli rezydenta, będącego stroną umowy, której dotyczy informacja, albo posiada udział w kapitale tego podmiotu, uprawniający do co najmniej 5% wszystkich praw głosu, lub
  - 2) rezydent obowiązany do sporządzenia informacji, bezpośrednio lub pośrednio, bierze udział w zarządzaniu lub kontroli nierezydenta będącego stroną umowy, której dotyczy informacja, albo posiada udział w kapitale tego nierezydenta, uprawniający do co najmniej 5% wszystkich praw głosu, lub
  - 3) inny rezydent lub inny nierezydent równocześnie bierze udział, bezpośrednio lub pośrednio, w zarządzaniu lub kontroli podmiotów będących stronami umowy, której dotyczy informacja, albo posiada udziały w kapitałach tych podmiotów, uprawniające do co najmniej 5% wszystkich praw głosu, lub
  - 4) ten nierezydent posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorstwo, oddział lub przedstawicielstwo w rozumieniu odrębnych przepisów
- i jeżeli podmiot obowiązany do sporządzenia i przekazania informacji wiedział lub mógł wiedzieć, przy zachowaniu należytej staranności, o fakcie posiadania takich udziałów przez rezydenta bądź nierezydenta lub o fakcie posiadania przez nierezydenta przedsiębiorstwa, oddziału lub przedstawicielstwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Obowiązek, o którym mowa:

- 1) w ust. 1 pkt 1-3 - dotyczy rezydentów w zakresie umów, które zostały zawarte w roku podatkowym z tym samym nierezydentem, a suma należności albo suma zobowiązań wynikająca z tych umów przekracza równowartość 300.000 EURO,
- 2) w ust. 1 pkt 4 - dotyczy rezydentów w zakresie umów, z których jednorazowa wartość należności albo zobowiązań przekracza równowartość 5.000 EURO.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, sporządza się za rok podatkowy według wzoru określonego w załączniku nr 5 do rozporządzenia i przesyła się urzędowi skarbowym właściwym ze względu na siedzibę (miejsce zamieszkania) podmiotu sporządzającego informację, w terminie do ostatniego dnia trzeciego miesiąca, licząc od zakończenia tego roku podatkowego.

**§ 36. 1.** Osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą są obowiązane, bez wezwania przez organ podatkowy, do sporządzania i przekazywania informacji o wynagrodzeniach wypłaconych osobom fizycznym będącym nierezydentami w rozumieniu prawa

dewizowego za świadczenie na rzecz rezydenta usług (wykonywania pracy), jeżeli może to mieć, w związku z umowami o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz innymi ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, wpływ na powstanie obowiązku podatkowego lub wysokość zobowiązania podatkowego osób otrzymujących to wynagrodzenie.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 dotyczy osób fizycznych będących nierezydentami, jeżeli okres ich pobytu w Polsce trwa dłużej niż 183 dni.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 sporządza się za rok podatkowy według wzoru określonego w załączniku nr 10 do rozporządzenia i przesyła się urzędowi skarbowym właściwym ze względu na siedzibę (miejsce zamieszkania) podmiotu sporządzającego informację w terminie do dnia 31 marca roku następnego.

§ 37. 1. W informacjach, o których mowa w § 34 i 35, uwzględnia się transakcje, których dokonanie potwierdzone zostało umową sporządzoną w formie pisemnej lub wystawioną fakturą albo rachunkiem i wykazuje się wartość należności lub zobowiązania określoną w tych dokumentach.

2. Wartości wyrażone w EURO przelicza się na walutę polską po średnim kursie, ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski, obowiązującym na dzień rozpoczęcia roku podatkowego, w którym dokonano transakcji.

3. Obowiązek, o którym mowa w § 34 i 35, nie dotyczy:

- 1) transakcji dokonanych w trybie przepisów o zamówieniach publicznych,
- 2) transakcji wynikających z umów kredytu albo pożyczki zawartych przez banki i agencje rządowe z osobami wymienionymi w § 34 ust. 1 lub z nierezydentami w rozumieniu prawa dewizowego, jeżeli te osoby nie pozostają w związkach, o których mowa w § 35 ust. 1 pkt 1-3,
- 3) transakcji objętych, zgodnie z odrębnymi przepisami, tajemnicą państwową lub bankową,
- 4) transakcji związanych z zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnot samorządowych, w szczególności z usługami komunalnymi.

§ 38. 1. Organy lub jednostki podległe Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej przekazują ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, na jego żądanie, informacje o umowach zawartych z:

- 1) nierezydentami w rozumieniu prawa dewizowego,
- 2) osobami lub jednostkami wymienionymi w art. 82 § 1 pkt 1 ustawy.

2. Informacje podatkowe przekazywane przez organy lub jednostki wymienione w ust. 1 zawierają następujące dane: imię i nazwisko lub nazwę (firmę) kontrahenta, datę zawarcia umowy oraz wartość jej przedmiotu.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, są przekazywane w terminie 30 dni od dnia doręczenia żądania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

4. Przekazanie informacji następuje w trybie przewidzianym dla dokumentów zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę służbową w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

5. W sprawach, o których mowa w ust. 1-4, nie stosuje się przepisów § 34-36.

§ 39. 1. Płatnicy i inkasenci, którzy potrącają przysługujące im wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków, są obowiązani do przesyłania informacji urzędowi skarbowemu, któremu, zgodnie z odrębnymi przepisami, przekazują pobrane podatki.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) dane identyfikujące płatnika lub inkasenta,
- 2) kwotę pobranych podatków,
- 3) kwotę wpłaconych podatków,
- 4) kwotę potrąconego wynagrodzenia.

3. Informacje są przesyłane bez wezwania, w terminach przewidzianych do składania deklaracji, na podstawie których płatnicy lub inkasenci dokonują rozliczenia pobranych podatków, a jeżeli nie są obowiązani do składania tych deklaracji - w terminie do złożenia informacji o pobranych podatkach lub zaliczkach na podatek.

4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się, jeżeli w deklaracjach lub informacjach, które są składane przez płatników lub inkasentów na podstawie odrębnych przepisów, płatnik zamieści informację o pobranym wynagrodzeniu w rubryce "wyjaśnienie różnicy między kwotą pobranego podatku a kwotą wpłaconego podatku" lub w innej rubryce, która jest przeznaczona do zamieszczania informacji o pobranym wynagrodzeniu.

## Rozdział 12

### Rachunki

**§ 40.** 1. Rachunek potwierdzający dokonanie sprzedaży lub wykonanie usługi jest wystawiany z kopią i zawiera co najmniej:

- 1) imiona i nazwiska (nazwę albo firmę) oraz adresy sprzedawcy i kupującego bądź wykonawcy i odbiorcy usługi,
- 2) datę wystawienia i numer kolejny rachunku,
- 3) określenie rodzaju i ilości towarów lub wykonanych usług oraz ich ceny jednostkowe,
- 4) ogólną sumę należności wyrażoną liczbowo i słownie,
- 5) czytelny podpis wystawcy rachunku oraz odcisk pieczęci wystawcy rachunku, jeżeli się nią posługuje.

2. Rachunki mogą być sporządzane odręcznie, maszynowo lub przy zastosowaniu techniki informatycznej.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do faktur wystawianych przez podatników podatku od towarów i usług.

## Rozdział 13

### Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli

**§ 41.** Wzór imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli podatkowej przez:

- 1) pracownika urzędu skarbowego - określa załącznik nr 6 do rozporządzenia,
- 2) pracownika urzędu jednostki samorządu terytorialnego - określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

wzory

## Rozdział 14

### Szczegółowe zasady i tryb wydawania zaświadczeń

**§ 42.** 1. Zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach lub stwierdzających stan zaległości podatkowych jest wydawane, z zastrzeżeniem ust. 2, przez organ podatkowy właściwy rzeczowo i miejscowo w sprawach poszczególnych zobowiązań podatkowych.

2. Zaświadczenie jest wydawane:

- 1) w zakresie zaległości podatkowych osób prawnych oraz - przez organ podatkowy właściwy ze względu na siedzibę osoby prawnej,
- 2) w zakresie zaległości podatkowych jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem zakładów (oddziałów) - przez organ podatkowy właściwy ze względu na siedzibę jednostki,
- 3) w zakresie zaległości podatkowych osób fizycznych - przez organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej,
- 4) w zakresie zaległości podatkowych jednostek i osób niemających siedziby lub miejsca zamieszkania w kraju - przez organ podatkowy właściwy w sprawach opodatkowania nierezydentów.

3. Organ podatkowy wydaje zaświadczenie po porozumieniu:

- 1) z organami podatkowymi, które były właściwe miejscowo, jeżeli zostały one wskazane we wniosku podatnika lub w piśmie wyrażającym zgodę, o której mowa w art. 306h ustawy, oraz
- 2) z organami podatkowymi, z których otrzymał do realizacji tytuły wykonawcze wystawione na zaległości podatkowe podatnika, oraz
- 3) z organem podatkowym właściwym dla nadania podatnikowi NIP - jeżeli jest to inny organ niż wydający zaświadczenie.

§ 43. W zaświadczeniu wykazuje się wysokość ujawnionych zaległości podatkowych podatnika na dzień wystawienia zaświadczenia.

§ 44. 1. Zaświadczenie na żądanie podmiotów wymienionych w art. 306h ustawy, jest wydawane za zgodą podatnika wyrażoną na piśmie, z jego podpisem urzędowo lub notarialnie poświadczonym, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Podstawę do wydania zaświadczenia potwierdzającego wysokość zaległości podatkowych, związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną w formie wyodrębnionej organizacyjnie, stanowi zgoda podatnika wyrażona na piśmie, z jego podpisem i pieczęcią używaną dla celów tej działalności.

3. Treść wyrażonej przez podatnika zgody powinna zawierać oznaczenie podmiotu uprawnionego do żądania zaświadczenia, wskazanie zakresu informacji, na których ujawnienie podatnik wyraża zgodę, oraz wskazanie poprzednich miejsc zamieszkania lub siedzib w okresie ostatnich pięciu lat.

4. Jeżeli treść zgody nie określa zakresu informacji, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się, że podatnik wyraził zgodę na podanie w zaświadczeniu wyłącznie wysokości zaległości podatkowych.

5. Zakres informacji, o którym mowa w ust. 1, może ponadto obejmować:

- 1) okresy, z których pochodzą zaległości, i ich tytuły,
- 2) wysokość zaległości podatkowych, których płatność została rozłożona na raty, w tym kwotę zrealizowanych płatności, oraz terminy płatności wymagalnych rat.

6. Zaświadczenie, z zastrzeżeniem ust. 7, jest wydawane bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 7 dni od daty przedstawienia zgody wyrażonej przez podatnika.

7. Jeżeli wydanie zaświadczenia wymaga porozumienia, o którym mowa w § 31 ust. 3, termin wydania zaświadczenia może być przedłużony do 14 dni.

8. Organ podatkowy odmawia wydania zaświadczenia, jeżeli podmiot, zgłaszając się do tego organu po odbiór zaświadczenia, nie wykaże, że jest podmiotem, na którego rzecz podatnik udzielił zgody.



**§ 45. 1. Przepisy § 42-46 stosuje się również, z zastrzeżeniem ust. 2-4, do zaświadczeń wydawanych na podstawie art. 306f, art. 306g oraz art. 306i ustawy.**

**2. Zaświadczenia o wysokości zaległości podatkowych, na wniosek nabywcy przedsiębiorstwa, zorganizowanej części przedsiębiorstwa lub środka trwałego, są wydawane przez organy podatkowe właściwe miejscowo i rzeczowo w sprawach poszczególnych zobowiązań podatkowych**

**3. W zaświadczeniach wydawanych spadkobiercom organy podatkowe, właściwe miejscowo i rzeczowo, wykazują tytuły oraz wysokość poszczególnych zobowiązań podatkowych przypadających od spadkodawcy oraz wysokość zaległości podatkowych ciążących na spadkodawcy, jak również wysokość innych należności wymienionych w art. 98 § 2 ustawy.**

**4. Jeżeli podanie o wydanie zaświadczenia nie zawiera NIP, a wnioskodawca nie został zwolniony z obowiązku ewidencyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników (Dz. U. Nr 142, poz. 702, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, z 1998 r. Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 116, poz. 1216 i Nr 119, poz. 1249), organ podatkowy po wyczerpaniu trybu postępowania określonego w art. 169 § 1 ustawy, pozostawia podanie o wydanie zaświadczenia bez rozpoznania.**

**5. Przepisy ust. 2 - 4 stosuje się odpowiednio do należności płatników lub inkasentów.**

**§ 46. Organy podatkowe są zobowiązane do zapewnienia właściwych warunków organizacyjnych do wydawania zaświadczeń i obiegu dokumentów. W organach podatkowych może być wyznaczony jeden pracownik do załatwienia spraw związanych z wydawaniem zaświadczeń oraz do przekazywania innym urządzą informacji niezbędnych do wydania przez nie zaświadczeń, o których mowa w ustawie, jak również do zwracania się do innych urządzą o podanie informacji potrzebnych do wydania zaświadczenia.**

**2. W lokalu organu podatkowego powinna być umieszczona w widocznym miejscu informacja, gdzie i do kogo należy się zwracać o wydanie zaświadczenia.**

**§ 47.1. Zwrócenie się właściwego organu podatkowego do innego organu podatkowego o podanie informacji niezbędnej do wydania zaświadczenia, jak i przekazanie żądanej informacji innemu organowi podatkowemu powinno być dokonane telefonicznie, telexem lub telefaksem i odnotowane w ewidencji prowadzonej przez ten organ ze wskazaniem organu oraz treści otrzymanej lub żądanej informacji, a także nazwiska pracownika innego organu, któremu przekazano informacje lub żądanie podania informacji. Wzór ewidencji stanowi załącznik nr 11 do rozporządzenia.**

**2. Przekazane informacje, o których mowa w ust. 1, powinny być niezwłocznie potwierdzone pisemnie.**

**3. Jeżeli wnioskodawca przebywający za granicą występuje o wydanie zaświadczenia osobiście lub za pośrednictwem przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego albo przez pełnomocnika zamieszkałego w kraju, organ podatkowy właściwy do wydania zaświadczenia przesyła je właściwemu polskiemu przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu, w celu doręczenia wnioskodawcy po pobraniu opłaty konsularnej.**

**4. Na żądanie wnioskodawcy, o którym mowa w ust. 3, lub jego pełnomocnika zamieszkałego w kraju, zaświadczenie może być wydane wnioskodawcy podczas jego**

czasowego pobytu w kraju lub jego pełnomocnikowi, albo przesłane pod ich adresem w kraju.

**§ 48. Wzory zaświadczeń:**

- 1) o niezaleganiu w podatkach lub stwierdzających stan zaległości - określa załącznik nr 12 do rozporządzenia,
- 2) o wysokości ujawnionych zaległości podatkowych zbywającego - określa załącznik nr 13 do rozporządzenia,
- 3) o wysokości zaległości podatkowych spadkodawcy - określa załącznik nr 14 do rozporządzenia,
- 4) o wysokości obrotu i dochodu podatnika - określa załącznik nr 15 do rozporządzenia.”;

**§ 49. 1. Zaświadczenie o wysokości zaległości podatkowych podatnika jest wydawane, z zastrzeżeniem ust. 2, przez organ podatkowy właściwy rzeczowo i miejscowo w sprawach poszczególnych zobowiązań podatkowych.**

**2. Zaświadczenie jest wydawane:**

- 1) w zakresie zaległości podatkowych osób prawnych - przez organ podatkowy właściwy ze względu na siedzibę osoby prawnej,
- 2) w zakresie zaległości podatkowych jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem zakładów (oddziałów) - przez organ podatkowy właściwy ze względu na siedzibę jednostki,
- 3) w zakresie zaległości podatkowych osób fizycznych - przez organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej,
- 4) w zakresie zaległości podatkowych jednostek i osób niemających siedziby lub miejsca zamieszkania w kraju - przez organ podatkowy właściwy w sprawach opodatkowania nierezydentów.

**3. Organ podatkowy wydaje zaświadczenie po porozumieniu:**

- 1) z organami podatkowymi, które były właściwe miejscowo, jeżeli zostały one wskazane w piśmie wyrażającym zgodę, o której mowa w art. 306e ustawy, oraz
- 2) z organami podatkowymi, z których otrzymał do realizacji tytuły wykonawcze wystawione na zaległości podatkowe podatnika, oraz
- 3) z organem podatkowym właściwym dla nadania podatnikowi NIP - jeżeli jest to inny organ niż wydający zaświadczenie.

**§ 50. 1. Zaświadczenie jest wydawane na żądanie podmiotów wymienionych w art. 306h ustawy, za zgodą podatnika wyrażoną na piśmie, z jego podpisem urzędowo lub notarialnie poświadczonym, z zastrzeżeniem ust. 2.**

**2. Podstawę do wydania zaświadczenia potwierdzającego wysokość zaległości podatkowych, związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną w formie wyodrębnionej organizacyjnie, stanowi zgoda podatnika wyrażona na piśmie, z jego podpisem i pieczęcią używaną dla celów tej działalności.**

**§ 51. 1. Treść wyrażonej przez podatnika zgody powinna zawierać oznaczenie podmiotu uprawnionego do żądania zaświadczenia, wskazanie zakresu informacji, na których ujawnienie podatnik wyraża zgodę, oraz wskazanie poprzednich miejsc zamieszkania lub siedzib w okresie ostatnich pięciu lat.**

2. Jeżeli treść zgody nie określa zakresu informacji, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się, że podatnik wyraził zgodę na podanie w zaświadczeniu wyłącznie wysokości zaległości podatkowych.

3. Zakres informacji, o którym mowa w ust. 1, może ponadto obejmować:

- 1) okresy, z których pochodzą zaległości, i ich tytuły,
- 2) wysokość zaległości podatkowych, których płatność została rozłożona na raty, w tym kwotę zrealizowanych płatności, oraz terminy płatności wymagalnych rat.

§ 52. W zaświadczeniu wykazuje się wysokość ujawnionych zaległości podatkowych podatnika na dzień wystawienia zaświadczenia.

§ 53. 1. Zaświadczenie, z zastrzeżeniem ust. 2, jest wydawane bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 7 dni od daty przedstawienia zgody wyrażonej przez podatnika.

2. Jeżeli wydanie zaświadczenia wymaga porozumienia, o którym mowa w § 31 ust. 3, termin wydania zaświadczenia może być przedłużony do 14 dni.

3. Organ podatkowy odmawia wydania zaświadczenia, jeżeli podmiot, zgłaszając się do tego organu po odbiór zaświadczenia, nie wykaże, że jest podmiotem, na którego rzecz podatnik udzielił zgody.

§ 54. 1. Przepisy § 42-46 stosuje się również, z zastrzeżeniem ust. 2-4, do zaświadczeń wydawanych na podstawie art. 306f oraz art. 306g ustawy.

2. Zaświadczenia o wysokości zaległości podatkowych, na wniosek nabywcy przedsiębiorstwa, zorganizowanej części przedsiębiorstwa lub środka trwałego, są wydawane przez organy podatkowe właściwe miejscowo i rzeczowo w sprawach poszczególnych zobowiązań podatkowych.

3. W zaświadczeniach wydawanych spadkobiercom organy podatkowe, właściwe miejscowo i rzeczowo, wykazują tytuły oraz wysokość poszczególnych zobowiązań podatkowych przypadających od spadkodawcy oraz wysokość zaległości podatkowych ciążących na spadkodawcy, jak również wysokość innych należności wymienionych w art. 98 § 2 ustawy.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do należności płatników lub inkasentów wynikających z decyzji o ich odpowiedzialności podatkowej.

§ 55. Wzory zaświadczeń o wysokości ujawnionych zaległości podatkowych oraz o wysokości zaległości podatkowych spadkodawcy określają załączniki nr 8 i 9 do rozporządzenia.

## Rozdział 15

### Szczegółowe zasady prowadzenia rejestru zaświadczeń.

§ 56.1. Podaniom o wydanie zaświadczenia - po zaewidencjonowaniu w rejestrze zaświadczeń stanowiącym załącznik nr 16 do rozporządzenia - nadaje się niezwłocznie właściwy bieg. Jeżeli sprawy zaświadczeń prowadzi wyznaczony pracownik, przekazuje on wniosek właściwym referentom podatkowym w celu odrębnego wpisania potrzebnych danych. Dane te powinny być potwierdzone czytelnym podpisem referenta (referentów) i przekazane przez nich do wyznaczonego pracownika.

2. Jeżeli wnioskodawca zwróci się do organu podatkowego nie będącego w jego sprawie organem właściwym do wydania zaświadczenia, organ ten niezwłocznie

przekazuje wniosek organowi właściwemu, a jeżeli posiada w tej sprawie informacje niezbędne do załatwienia sprawy - wraz ze wszystkimi posiadanymi w danej sprawie informacjami, w zakresie żądanym przez wnioskodawcę. Równocześnie organ podatkowy powiadamia wnioskodawcę o fakcie przekazania wniosku.

3. W razie gdy wniosek o wydanie zaświadczenia nie dotyczy skomplikowanego stanu faktycznego lub prawnego, przyjęcie wniosku powinno nastąpić poprzez wpisanie do rejestru, o którym mowa w ust. 1.

4. Każde zaświadczenie otrzymuje kolejny numer w ewidencji według daty wpływu i powinno być podpisane przez naczelnika urzędu skarbowego lub przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego, do którego właściwości należy sprawa będąca przedmiotem zaświadczenia. Zaświadczenie może też być podpisane przez wyznaczonego pracownika na podstawie udzielonego mu pisemnego upoważnienia.

5. Jeżeli wnioskodawca przedkłada specjalny formularz, potwierdzenie żądanego przez wnioskodawcę stanu następuje na przedłożonym formularzu.

## **Rozdział 16**

### **Przepisy końcowe**

**§ 57. Tracą moc:**

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1999 r. w sprawie właściwości miejscowej organów podatkowych w sprawach niektórych zobowiązań podatkowych oraz poszczególnych kategorii podatników (Dz. U. Nr 110, poz. 1277),
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 1999 r. w sprawie właściwości miejscowej organów podatkowych w sprawach niektórych zobowiązań podatkowych oraz w sprawach nadpłaty podatków pobieranych przez płatników (Dz. U. Nr 6, poz. 38, z 2001 r. Nr 137, poz. 1537).
- 3) rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 maja 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 40, poz. 463).

**§ 58. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.**